

عرفی شیرازی -

قصائد بدر چلچ - محشی مع فرنگ مصطلحات
ساقی نامہ ظہوری - محشی -

قرآن السعیدین محشی مصنف امیر خسرو دہلوی -

اشہار امداد عینی کا اظہار

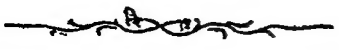
باطل کا مان حقیقت کوش پر خوب روشن ہو
کہ علم تصوف جسکا مرتبہ مراتب علوم چہارہ گانہ سے
چودھواں مرتبہ ہے کہ جب انسان سب علوم کی ہنگامہ
بہم پہنچا تو اسے تب اسکی فہم ظاہری پاتا ہے کہ یہ علم کیا
حصہ اہل باطن ہی کا ہے یہ علم تصوف ایک ایسا دریائے
عمیق و زخار نا پید کنار ہے کہ جسکے کنار و شاہدای عارفین
ہیں کہ جنھوں نے مرتبہ مرتبہ لاتعین و تعین اول
و تعین ثانی و مرتبہ عالم ارواح و عالم مثال و مرتبہ جامع
جمع مراتب کو بتائید مبد و فیاضی طر فرمایا ہے اکثر بزرگان
و کلیات حضرات اہل باطن کے اس مطبع اودہ اخبار
میں واسطے ضیافت طبع اہل مذاق تصوف کے چھبے
شکل کلیات شیخ فید الدین عطار و دیوان حضرت
غوث الاعظم حضرت خواجہ قطب الدین بختیار رکاکی و
حضرت خواجہ معین الدین چشتی و دیوان حضرت
احمد جام زندہ پہل و نیز دیوان اول حضرت شمس تبریزی
بچرا ایسا تمثیل ہوا کہ کلیات حضرت شمس تبریزی قدس سرہ
کا دستیاب کیجیے ہاں بڑی تفحص و تلاش سے
اباحت خدا کلیات حضرت کے و نسخہ کہ نہ کہ حسین

بعض جاشر کہم کا بھی پہنچا ہوا تھا مانتھا آئے
مقام بشارت اہل شوق ہو کہ اب بتائید خدا کلیات
حضرت کے بھی چھپنے کا انتظام ہو رہا ہے -

اگرچہ خرق عادت و کرامت و عظمت حضرت شمس تبریزی قدس
سرہ کے کا شمس فی لفظ النہار روشن ہو لیکن تاہم
اسی گناہ سبب گناہ کہ کچھ حال حضرت قدس سرہ کا بھی تحریر ہو

و ہو ہذا

حضرت شمس الملین تبریزی شہوتہ تہمتیں نیر اور نام مبارک کیا
محبوب ملک اور آپ مرتبہ سلسلہ بان تبریزی کے تھے و بعض
مرحمت اباجل خاندان کتسمین اور بعض مرید حضرت رکن الدین
سنجاسی کا - حضرت موصوف ولی ماوراء النہر تھے ہاں فرما
تھے کہ میں پہلے بلوغ سے چالیس روز تک بیخود و خوار رہا
عشق محرمی میں ایسا سخری را کہ جو کوئی مجھ کو کھانا کھانا
چاہتا تھا میں منع کرتا تھا - مولانا جلال الدین دہلی قدس سرہ
اکثر حضرت کی خدمت میں تفقاوت اندوز ہوتے تھے و قند شہادت
آپکا شہادہ چہ سو میتالین بحری میں اسطور ہوا کہ ایک شب حضرت
اور مولانا روم خلوت میں بیٹھے تھے ناگاہ آپ اٹھے
اور فرمایا الوداع بھرتا خلوت سے باہر آئے سات شخص
کیگاہ میں تہ اری تھے فوراً آپکو شہید کیا بھڑوہ سبب جہ
کیفر اعمال میں مبتلا ہو کر سخت ربوب حال سے مرے آجکے
مردن میں اختلاف ہے جیسا کہ کتاب خزینۃ الاسفیا میں
اسکی تصحیح ہے -

و مقطعات و صحاحبات و مثنویات و قطعات و رباعیات
و مقفولات و نثریات - از نایب طبع حضرت مصلح الدین
سعدی شیرازی -

کلیات نظم غالب از مرزا اسد الدخان غالب دہلوی
انتخاب کلیات عنایت خسرو - ۱ - ۱۰۰
۱ - دیوان تھذیب الدشر - صغیر کا کلام -
۲ - دیوان وسط الحیات - عنوان شباب کا کلام -
۳ - دیوان عزت الکمال - جو کمال عمر الیشیر
- میں فرمایا -

۴ - دیوان بقیہ نقیہ - کلام ہنگام پیری -
یہ کلیات ایک انتخاب ہر چار دیوان روشن طبع
سخنور صاحب کمال لقب بہ طوطی بند حضرت انیسر
دہلوی -

کلیات جامی - تصنیف ملا عبد الرحمن جامی -
کلیات نظیری غیثا پوری - از خوش فکری
ملائقیری نیشاپوری -
کلیات ظہیر فاریابی - تصنیف صدر الحکما ابو نصر
فاریابی -

قصائد مدحیہ نظام - نواب نظام الدولہ محمد دوان علی شاہ
قصائد ہفتخوان - مصنفہ مولوی عبدالاحد -
قصائد پر فوائد - مصنفہ مفتی تحسن لال بھت
تخلص -

قصائد عرفی - محنتی مصنفہ مولانا جمال الدین

کلیات خربین - یہ مجید نوادر و نثر سے جمیع
چند سائل ہیں -

۱ - سوانح عمری حضرت مصنف - ۲ - تواریخ سلطان
۳ - قصائد نعتیہ - الحمد للہ عالم علیہ السلام -
۴ - دیوان مصنف - ۵ - مثنویات صفیہ
و جلالین - ۶ - مثنویات خرابات - ۷ - نثر نگاہ
۸ - تذکرۃ الماشقین - مصنفہ شاعر عظیم النظم
وحید العصر شیخ محمد علی خربین -

کلیات خاقانی - جمیع قصائد عربی فارسی غزلیات
و رباعیات کا پورا ذخیرہ ہر ایسا کلیات اس جامعیت
کے ساتھ کیا ہے جو اس مطبع میں فحشی ہو کر معطل
معانی اشعار عربی کے دو جلد میں چھپا ہے -

کلیات مرزا بیدل - اس کلیات میں چار کتابیں
ہیں -

۱ - دیوان بیدل - غزلین بیدل و دیوان کی -
۲ - عناصر بیدل - ۳ - رقصات بیدل
۴ - نکات بیدل - نتیجہ طبع شاعرانہ خیال
مرزا عبد القادر بیدل تخلص -

کلیات سعدی شیرازی - جمیع سائل ذیل ہیں
۱ - دیباچہ کلیات - ۲ - کریم محشی -
گلستان - محشی - ۳ - بوستان محشی
۵ - قصائد عربیہ فارسیہ و مرثیہ و ترجیحات -
۶ - طریات - و بدائع و ذخائر و غزلیات قدیم

سا قباخریسز و در ده جام را خاک بر سر کن چشم ایام را

غرض نهنایش بس بلندت و نتایج افکار جندست و کند هر خیال کی برین بام خواهد رسید
و طائر او بام کجا برگزید و آتش تو اندر پرید و با تناقض مطالب همه را قائلان مراد و با اختلاف
طبلت از هر مذاق مورد آبا و درین زمان قدر شناس علم و هنر و فشی نول کشور نام آور
همت عالی را کار بست و پنجه این شاه را نگار بست و غازه طبعش بر روی مالید و سر را برین
سوز و چشش کشید و هانا که لوای نفع برسانی برافراشت و قفل از گنجینه فیض برداشت تا
سیاه ازلی محمد با و علی که پیش ازین روز گاری تجشیه چند اجزایش در ساخته است و و ما شطه
نگش زلفت و خال این خرید و محنی پر درخته و چون آرایش نوید و بهزار جانش پسندید
جوهر تحسین زلفش قمر فیض افشاید و بر بسم تار قرصه تقر فیض افشاید

تقریباً فی نظر و تحریر و لیدر این کتاب انکار اعلامه محمد بن ابی اسحاق شمس الدین
 تریز با سلم بتایشش آفریدگار است که بحر ترشش بجهت پدید آید انکار سے۔ قطرہ از حساب
 حکمتش محیط غلظت و هفت دریا از رشحات قدرشش شبنم میست

هر موج بحمد او زبان ست	عنان از قطرہ سبجہ خوان ست
------------------------	---------------------------

و رولنے خاصہ بنیایشش سر فرازیت که انبار ازا اقتباسشش آبروئی و امتیازی
 تا گوهرشش آب در جوسے رسالت آورده و دفتر عصیان است را آب پسرده میت

بار در حمت سر فرازشش	بر تربت آل و چارایشش
----------------------	----------------------

پس این لکلی آید لفظ و معانی بل فراید استسار خدا و نیست جلای ان من
 بشعر حکمت و دیده و بصفا سے ان من البیان که بحر اسیدہ و انوار قبول یافته بلبعان
 دراری تافته اعنی کلام لسان النیب مجموعه اعجاز طرز سوزی دیوان خوبششش الدین
 حافظ شیرازی که هر شعرشش شعری مقامت و مضمونشش سراپا الهام بلفظش
 از دیور توفیق محلی بند و تائید روح القدس با حرف حرفشش پیوند گل ریحان طریقت
 را چینی و شناسندگان حقیقت را انجمنی و اصحاب سخنور در وازده برنخ کشاده از مشرود

دستی بکار باش زجان دل بیار باش	از غمره اشش فریب مخور موشیا باش
--------------------------------	---------------------------------

دطالبان سکر اصلاهی عام در داده اند که شعر	
---	--

ایان بیای عالم آب ست اینجا	دور سے بزم شراب ست اینجا
----------------------------	--------------------------

پایان وحدت بر زمینان در دآشام پیموده و از جرعه محبت قلندر ان صاف مشرب است
 نموده در تهر و ان سائل شوق و باو طلب و رفع کلال را این نغمه بر لبشش
 الایا ایها الساعی آخر کاسا و ناولها که عشق آسان نمود اول وے اقامت کلها
 و مخموران باو عرفان سے اندیشه محبت قاضی و مینا را پنبه دهن دیده بار بار تقاضی شعر

دیوان حافظ

ساقی می ده که زندهای حافظ سهو کرد
 خواجہ توران شاہ دول علیا بل ملک دین
 صورت جاہ جلال مقصد فضل و کمال
 کان مروی مروت معدن صدق و صفا
 رافع اوضاع بدعت ناصر اعلام دین
 آستان موضع دولت اکنوشت پس
 بخت بیدارت چو می آمد بصحرای جز
 قلب بنوایان شکست احوال ناجوی تو
 مان نه پنداری که تنها میرنی بقلب صم
 شرح احوال تو الحق بوالعجائب و فقریت
 تالیم مجبور بود از خاک بوس در گشت
 باشما اخلاص هر یک حاجت تقریریت

نوک ملک خواجہ برنشد حافظ زود قلم
 بر آفاق علی عون الوری غوث عالم
 منظر انوار رحمت مبصر حسن شیم
 جوهر عدل سیاست عنصر لطف و کرم
 حاجی آثار طغیان متاع ظلم و ستم
 وار و این قصر علی نقیشت تاینج قدم
 خفته بگردون هبوط از اندر شستان صم
 هر که اول نشکند فیروز گرد و لاجرم
 همت ارباب دل باقیست ارباب کم
 بنده یارب کی تواند کرد و شکر این نعم
 در و نوش در و بودم باز میان نم
 علم آصف دیده باشد سالها در جامم

تا جهان باشد نیکی در جهانست با نام

این عابرین جان گشت دل جان منم

<p>شکر کمال حلاوت پس از ریاضت در آن مقام کمر سل جلاوت از چپ دست چه غم بود بهمه سال کوه ثابت اگر چه خصم تو گستاخ میرود و حال که هر چه در حق این پادشاه دولت کرد خیال شاه ای اگر نیست در حافظه زمان عمر تو پانیده باد کین دولت</p>	<p>نخست در شکن تنگ از آن کران گیرد چنان سده که امان از میان کران گیرد که حمله های چنان مستلزمی جهان گیرد آتشاد باش که گستاخش عنان گیرد جزش بر زن و فرزند و خانمان گیرد چرا به تیغ زبان عرصه زمان گیرد عطیه ایست که در کارش جان گیرد</p>
--	---

ایضا

<p>خیر مقدم مرحبا ای طاهر سمیع قدم میکنم در بهر تو انجم آغازین تابانی تو که هجران خون عاشق میخورد صحبت عشاق بدناست کند از یاد گر چنین در حلقه پیچد زلف نعیمی بنیاد اگر حرم کعبه خواهی آن جمال بنی نقاد آن گذشت ای دل که خاری دید از جیب</p>	<p>شادمان کردی مرا نام ترا ستر مقدم زانکه شرح آرد نمندی نیاید قلم ناله شبگیر در کارست آه صبحم خوش نگه کن باده در جامت مجلس متهم مهر و نتوان و آسان ای دل افسونی بهم لاله و گل دان همه خار سیلابان جم یار باز آمد محمد احمد عزیز و محترم</p>
---	---

گویی که بر فلک سروری عروج کند
چراغ دیده محمود آنگه دشمن را
باوج ماه رسد موج خون چو تیغ کشد
عروس خاوری از شرع رای انور شاه
ایا عظیم و قاری که هر که بنده است
رسد ز چرخ عطار و نهر آه نیست
مدام در پی طفل است و در وجود
فلک چو جلوه کنان بسنگ و سمنند
طلاستی چو کشیدی سعادتی ده
ز آسمان تو آیام اغرض آنست
و گر نه پایه مصحف ازان بلند ترست
ز عمر بر خور و آنست که در همه صفته
مذاق جانش تلخی غم شود این
چه جای جنگ پی پی بجام پاز و دو
ز لطف غیب سختی رخ امید تاب

نخست پایه خود فرق فرستان گیرد
ز برق تیغ وی آتش بر دمان گیرد
به تیغ چرخ بر جسد چو کمان گیرد
بجای خود بودار راه قیسمان گیرد
ز رفعت در کعبه تاملان گیرد
چو فکرت صفت امر کن فکان گیرد
سما که امح اذان و در شب عیان گیرد
کیمینه پا بگیش اوج ملکشان گیرد
که مشت ز نسق کار خود ازان گیرد
که از صفای یاضت ملت نشان گیرد
که روزگار بران حرف امتحان گیرد
نخست بگردانگاه طریقی آن گیرد
کیک شکر شکر تو در دهان گیرد
چو وقت کار بود تیغ جانستان گیرد
که سر زعفران مقام اندر استخوان گیرد

چو شسوار فلک بگر و بجم صبح
صبا نگر که دام چو رند شاها ببا
ز اتحاد هیولای نهتیا صورت
من اندران که دم کیت آن بایک دم
چه حالت که گل در چمن ناید ری
چه پرتوت که نور چراغ صبح و به
ضمیر دل بخشایم بکس مر آن به
چشم هر که بافتای رازش شد غول
کجاست ساقی سدی من که از سر
پیامی آورد از یار و از پیش جانی
نوامی نعمتی را چو بر کشد مطرب
چرا بصدغم و حسرت سپهر و از شکل
فرشته بحقیقت سرش عالم غیب
سکندر یکم مقیم حیرم او چون خضر
جمال چهزه اسلام شیخ ابو الحق

که خورشیدش خود را خاوران گیرد
گی لب گل و گدازلف میمان گیرد
غرد ز هر گل نقش رخ بتان گیرد
که وقت صبح درین تیره خاکدان گیرد
چه آتش ست که در مرغ صبح خوان گیرد
چه شعله است که در ماه آسمان گیرد
که روزگار غیورست و ناگهان گیرد
لبش زمانه چو مقراض در میان گیرد
چو چشمست خودش ساغر گران گیرد
بشادی رخ آن ماه بهر بان گیرد
گهی عراق زندگاه صفهان گیرد
مرا چو نقطه پر کار در میان گیرد
که روضه کرمش نکته چربان گیرد
ز فیض خاک درش عمر جاوان گیرد
که ملک در قدش زینستان گیرد

آن کمیت کو ملک کند با تو همی
تو شاگردی خالق و خلق از تو شاگرد
اینک بطرف گلشن و بتان ہی روی
ای طبعی که در صف کرو بیان قدس
داود ملک غمان از اوت بدست تو
خصمت بجاست و تیر پاخیخت فلک

از مصر تا بروم و ز چین تا بقیر و ان
تو شادمان بدولت و ملک تو ارشادان
بایندگان سمنند سعادت پیران
فیض رسد بخاطر پاکت زان زان
یعنی که من کیم براد خودم سان
یار تو کیت بر سر چشمش نشان

هم کام من بخدمت تو گشته منتظم
هم نام من بخدمت تو گشته جاویدان

ایضاً

سپیده دم که صبا بوی بوستان گیرد
هوا از نغمات گل و در چین تنق سبند
هوامی چنگ با انسان نزد صلاهی صبور
شبه سپهر جو زرین پیر شد بربر
بر غم زاع سپید شاه با زرین بال
بیزمگاه چین و که خوش تماشا کیت

چمن ز لطف هوا نکته چربان گیرد
افق ز رنگ شفق رنگ گلستان گیرد
که پیر صبح راه و درستان گیرد
به تیغ صبح و عمود افق جهان گیرد
درین مقرر نسز نگاری آشیان گیرد
چو لاله کاسه زرین از خوان گیرد

ارکان نیرو ور دوچ تو دابو رسیج قرن
 بی طلعت تو جان نگراید پکا لبد
 هر دوشی که در دل دفتر نیامده است
 دست ترا بابر که آرد شبیه کرد
 با پاییه جلال تو افلاک پایمال
 علم از تو با کرم عقل از تو با فروغ
 بر چرخ علم ماهی و بر فرق مهر تاج
 امی خسرو رفیع جناب و منبع قسد
 امی آفتاب ملک که در جنب بمت
 در جنب بحر چو تو از ذره کتر است
 گردون برای خمیه خورشید فلک است
 این طلسمش تو سز زنگار
 بوی درون گلشن از پردلان تو
 در دست و مخمیه زدی تا غریب کوس
 تا قصر زرو تهاخته ولززه اوفاد

۴۴۸
 گردون نیاور دوچ تو اختر بصد قران
 بی نعمت تو مغز نه بند در استخوان
 داور و چو آب خامه تو بر سر زبان
 چون بره بدره این بهر قطره قطره آن
 وز بحر چو دست تو در دهر و استان
 شرع از تو در حایت و دین از تو در ایمان
 در چشم فضل نوری و در جسم ملک جان
 وی داور عدیم مثال و عظیم شان
 چون ذره حقیر بود گنج شایگان
 صد گنج شایگان که بپنجشی برایگان
 از کوه ابر نخست تا زیر سائبان
 چتر بلند بر سر خرگاه خویش دان
 در هندی بود غلغل و در زنگ نبغان
 در دشت سندرخت و بیابان میشان
 در قصرهای قیصر و در خانهای جان

حافظ از جان محب رسول است آل او | پراین سخن گو است خداوند اکبرم

ایضا

شد عرصه زمین چو بساط ارم جان	از پر تو سعادت شاه جهانیان
خاقان شرق و غرب که در غربت شرق است	صاحبقران شهر و شاه خدایگان
خورشید ملک پرور سلطان دادگر	دارای عدل گستر و کسری کی نشان
سلطان نشان عرصه تسلیم سلطنت	بالا نشین سندا یوان لامکان
عظم جلال دولت و دین آنکه نقشش	دارد همیشه توسن ایام زیران
و ارای دهر شاه شجاع آفتاب ملک	خاقان کامگار و شهنشاه نوجوان
ماهی که شد طلعتش افروخت زمین	شاهی که شد ز همتش افراخته زمان
سیمرغ و همسم انبوه قوت عروج	آنجا که باز مہت او سازد آشیان
گرد خیال چرخ قدح عکس تیغ او	از یکدگر بگرداشد و اجزای آسمان
حکمش روان چو باد بر طراف بحر و بر	مهرش روان چو پرح بر عنای انوجان
ای صورت تو ملک جمال و جمال ملک	وی طلعت تو جان جهان و جان جان
تخت تو رشک مسند جمشید و کیقباد	تاج تو عین افسر دار او و اوران
تو آفتاب ملکی و هر جا که میسر و	چون سایه از قفای تو دولت بود و ان

شاهین صفت حلقه چیدیم ز دست شاه
ای شاه شیرگیر چه کم کرد و ار شود
بال و پری ندازم و این طرزه ترک نیست
برگشتن اگر بگذریم چه با و سج
بوی تومی شنیدیم و بریاد روی تو
سته باب یکد و قح وضع بنده نیست
باسیر اختر و نسکم داوری بسیت
شکر خدا که باز درین اوج بارگاه
نامم ز کار حسنه عشاق محو باد
شبل لاسد به صید و لم حمله کرد و من
ای عاشقان ^{شیر جان آید} وی تو از ذره بیشتر
بنامین که منکر حسن رخ تو کیت
مقصود ازین معامله باز از تیرت
بر من فدا ده سایه خورشید سلطنت
شهرم بنین مح که صد ملک دل کشا

کی باشد التئات به صید کبوترم
در سایه تو ملک فراغت میرم
غیر از هوای منزل سیخی در سرم
نی عشق سرو بود و نه شوق صنوبرم
داوند ساقیان طرب یکد و ساغرم
من سالخوده پیر خرابات پرورم
انصاف شاه باد درین قصه داوم
طاوس عرش نمی شود صیت شپیرم
گر جز محبت تو بوشنل دیگرم
گر لاغرم و لیک شکا غرضم
من کی رسم بوصل تو کز ذره کترم
تا دیده اش بکز لک غیرت برآورم
نه جلوه میفروشم نه عشو میخرم
اکنون فراغت ز خورشید خاورم
گوئی که تیغ نیست زبان سخنورم

حرام زاده و فعل و شوم و بی بنیاد | بسج شاه جهان کی کجا کند اقرار

متابعت بنافق چو سیکه گنجد

زیاده گفتن بهشت نزار استغفار

قصیده

جوز احمر نهاد حسان بن ابرام
ساقی بیا که از بد و بخت کار ساز
حامی بده که باز بشادی روی شاه
ز انجم وزن بوصف لال خضر کن
شاه اسن را بر عرض رسانم سرریل
من جرعه نوش بزم تو بودم نهریال
گر با ورت نمیشود از بنده این حدیث
گر بر کنم دل از تو و بردارم از تو مهر
منصور بن محمد غازیست عزیز من
عهد است من همه با مهر شاه بود
گردون چو کرد نظم ثریا نام شاه

یعنی غلام شاه هم و سوگند میخورم
کامیکه خواستم ز خدا شد میسر
پیرانه سر هوا سه جوانیت بر سرم
از جام شاه جرعه کشش حوض کوثرم
ملوک آن جناب هم و سکیان این دم
کی ترک آنخو کند این طبع خوگرم
از گفته نکال حد سینه بیاورم
آن مهر بر که افکنم آن دل کجا برم
وز این خجسته نام بر اعدا مظفرم
در شاه راه عمر ازین عهد نگذرم
من خود چو سپهر چنین نکنم از که کترم

بحق قوت جبریل و سوره سیریل
 بحق حامل عرش و بقرب میکائیل
 بحق جمله قرآن به صف ابراهیم
 بحق سوز فقیران بیگانه در بند
 بحق چهره زرد فقیر سرگردان
 بحق ضرب جوانان راه دین کفر
 بحق دین محمد بنخون پاک حسین
 که نیست دین همی ابقول پاک سول
 ز بعد او حسن نیت و حسین محبت او
 به جل غافل مستغرقی بغفله نمی
 به حمد و سحر من خسته دل چه سود ترا
 به جل بیشتر و بیش آشنایان هستم
 سپاس منت و غرت خدای که نمود
 بگاه مفصل و هفتاد و بد که در شیراز
 بدشمنان منشین حاسف طاولا کن

بحق قابض ارواح دیرین میار
 بحق چار کتاب ستوده جبار
 بحق جمله مردان اقبال سرار
 بحق زاری رنجور یکس و بی یار
 بحق درد اسیران خانمان بیزار
 بحق زاری پیران خوار و زار و زار
 بحق مردم نیک مهاجر و انصار
 امام غیر علی بعد محمد مختار
 مجوی جبل برین کار مومن دیندار
 ز رنگ می نشناسی سفیدی از زنگار
 اگر ز خواب جهالت همی شوی بیدار
 که کس مباد و چنان که آدم در اول بار
 ره نجات و شدم از حیات بر خو و دار
 تمام گشت بیک و از جمع این اشعار
 نجات بخش طلب کن بجان هشت چهار

علی امام و علی امین و علی ایمان
 علی علیم و علی عالم و علی علم
 علی نصیر و علی ناصر و علی منصور
 علی عزیز و علی عزت و علی فضل
 علی ست فتح فتوح و علی ستاحت روح
 علی سلیم و علی سالم و علی سلم
 علی صفی و علی صافی و علی صوفی
 علی نعیم و علی ناعم و علی نعم
 علی زبید محمد زهر چہ ہست بہت
 بحق نور محمد باد ثم وہ خلیل
 بحق یوسف یعقوب یحییٰ و لقمان
 بحق غرت توریت و حرمت انجیل
 بحق دانش اسحق و شوق اسماعیل
 بحق یوشع والیاس و لوط و اسکندر
 بحق مہر سلیمان و زہرا برہم

علی امین و علی سرور و علی سردار
 علی حکیم و علی حاکم و علی گفتار
 علی مظفر و غالب و علی سر و سردار
 علی لطیف و علی انور و علی انوار
 علی ست فضل و علی ست فضل
 علی قسیم قصور و علی ست قاسم نار
 علی دنی و علی صفدر و علی سردار
 علی بودا و علی قتال کفار
 اگر تو مومن پا کے نظر دریغ مدار
 بحق شعیب و شعیب و بہ ہود کم آزار
 بحق نوح و نوح و دریان دریا بار
 بحق جمع زبور و بحق روز شمار
 کہ در ضامی خدا کرد جان خویش تار
 بحق نغمہ و او و و صوت خوش گفتار
 بحق عیسیٰ و موسیٰ و یونس غمخوار

شد و لم ریش از لب شور شیرینت ولی
 میکند جسم مرا هر خطه و دان از نمک

آب حیوان یافت خافه از نمک است
 اگرچه هرگز کس نیابد آب حیوان از نمک

قصاید

مست در یک ز آتار صنع کرد طهر
 مدار سیر کو اکب با مرکب فیکون
 ز هفت کوکب بیاره و دوازده برج
 نه آسمان ملایک با مرع مشغول
 چهار عنصر از مختلف پیدا آورد
 قرار و ادب لای خاک و باد آتش
 بدوستی نبی و ولی با ساس نهاد
 اگر نه ذات نبی و ولی بدی مقصود
 نوشته بر در فردوس کاتبان قضا
 امام جمعی و نبی علیه بود که علی
 از نام اوست معلق سما و گری و عرش

پسهر و مهر و سه و سال ماه و یل و نهار
 قرار و ادب برین طاق گنبد و وار
 کنند سیر مخالف کو اکب سیار
 بسجده در گه تبسج و ذکر و استغفار
 مدار آتش و آب و غبار و خاک بجار
 گرفته کوه و زمین در میان آب قرار
 جهان و هر چه در و هست خالق جبار
 جهان بکرم عدم رفعت همچو اول بار
 نبی رسول و لے عهدی در کار
 ز کل خلق فزون است از صفا و کبار
 ز دار عالم است مطبق زمین برین بنجار

و ای جان آفرین

سپیده دم که صبا بوی دوستان گیرد نوامی چنگب انسان از صلاهی صبح شبه سپهر چو زرین پیر شد بر دوش بر غم زانغ سپه شایه باز سره نشین بزرگاه چمن و که خوش تماشا نیست چه حالتیست که گل در سحر نایم رخ چه پرتویست که نور چراغ صبح دهد	چمن ز لطف هونگست جهان گیرد که پیر صومعه راه در میان گیرد به تیغ صبح و عمو دافق جهان گیرد درین مقرر ننگاری آشیان گیرد که لاله کاسه نسیرین وار عنوان گیرد چه آتشیست که مرغ صبح خون گیرد چه شعله ایست که در شمع آسمان گیرد
---	---

خیال شاهی اگر نیت در حافظ چرا به تیغ سخن عرصه جهان گیرد
--

ای ذوق شهد لعل تو در کام من لذیذ و ندان یار در دهن تنگ خوش نمود شهد و شکر هر آنچه بازار عالم است خلی دهد به بنیر زلفت و باغ را مارا بکام دیده ز اشک سفید و رخ گر خلق را بکام بود لذت از بهی	حلوا می قند گرسنه اور دهن لذیذ در کام هسته دانه و در عدل لذیذ شیرین از دست و در دهن من سخن لذیذ باشد به نغمه شک ختن لذیذ خطیبت چن بیاع گل سخن لذیذ بیار عشق را شده سیب ذوق لذیذ
--	--

باطناب زلفت حافظ را کیش

مانده در چاه زخندان الغیاش

و گردلم رسید و شیر است الغیاش

این دم بغرم در و بلام است الغیاش

حیران کوی او شد سوست الغیاش

افتاده و ملاست سوست الغیاش

بازم هوای آن گل رعنائ الغیاش

آن دل که کنج عافیت بر گزیده بود

صوفی که جام صاف و ماوم می کشد

عارف که غرق بود بناموس و ننگ نام

از جان را حافظ و سرکشگان شوق

فریاد و شور و ولوله بر خاست الغیاش

خبری نین دل افکار نیپر سیدج

چو طبیبی ست که بیار نیپر سیدج

گفت عین ست ترایار نیپر سیدج

خفته می بنیم و بیدار نیپر سیدج

که ازین دل شده آن یار نیپر سیدج

گفت که گاه ترایار نیپر سیدج

ازین سوخته آن یار نیپر سیدج

او طبیب من من خسته و عیاش

وی طبیبی بسم آمد و احوالم و

گفتمش سخت و طالع شود و من

جانم از فرقت ویش بلایب صبار

دوش در خواب من ماه رخ اودیم

حافظ سوخته یار نیپر سیدج

ای طبیب ازلی یک نظری کن مارا

رباعیه

دین خاتم تزیویر پائے سپه کن	حافظ ورتی سخن در آئے طی کن
و دم در کشن و جام باوه ورمی کن	خاموش نشین که وقت خاموشی است

آن غزلها و قصائد که در اکثر نسخ نهاده و در بعض
یافته شد و خل کتاب مکرده و عالجده نوشته شد

کفر زلفت برد ای جان الغیث	الغیث ای مایه جان الغیث
در لبانت آب حیوان الغیث	ما منی لیسیم لب از تشنگی
میکشد تلخی بجان الغیث	و ده کجاست بشریت ویدارتو
لعل تو پیوسته خندان الغیث	ماز گریه غرق در خون گشته ایم
میزند و ز دید پیکان الغیث	غمزه شوخ تو از راه آسل
زخمها افتاده در جان الغیث	از خند نماند و کثرگان تو
گردش گردون گردان الغیث	چون روز زلفت کرد گردان مرا
هر طرف گشتم غلطان الغیث	همچو گوی از زخم چوگان فلک
رشته تن گشت پیمان الغیث	پیش زلفت تو در جانم فدا
جز لبانت نیست درمان الغیث	چشم بیمار مرا بیمار کرد

دیوان حافظ

رباعیه

باشا به شوخ و شنگ با بر بادونی	کنجی و کبابی و یکی شیشه ری
چونم شود ز باوه مارا رگ و پی	منت نبرم بیکم از جام طی

رباعیه

قسام بهشت و دوزخ و عهده کشاکش	مارا نگذار که در آیم ز پای
تاکی بود این گرگ ربائی از خاک	سپر خیمه دشمن افکن ای شیر خدای

رباعیه

گل را دیدم شسته بر تخت شهی	گفتا بشنور استی ارم و روی
من طفلم و بیگنه مرا می سوزند	ای وای بتو که پیری پر گنهی

رباعیه

گل گفت اگر بستگی داشتی	بگریمختی اگر هستی داشتی
بابکینهی مرا پسین می سوزد	ای وای بمن گر گنهی داشتی

رباعیه

گر بچو من افتاده این دام شوی	ای بس که خراب باد و جام شوی
ما عاشق و مذمومت عالم سویم	با ما نشین و گر نه بدنام شوی

۳۳۴
 ۱۵۵۴
 ۱۵۵۵
 ۱۵۵۶
 ۱۵۵۷
 ۱۵۵۸
 ۱۵۵۹
 ۱۵۶۰
 ۱۵۶۱
 ۱۵۶۲
 ۱۵۶۳
 ۱۵۶۴
 ۱۵۶۵
 ۱۵۶۶
 ۱۵۶۷
 ۱۵۶۸
 ۱۵۶۹
 ۱۵۷۰
 ۱۵۷۱
 ۱۵۷۲
 ۱۵۷۳
 ۱۵۷۴
 ۱۵۷۵
 ۱۵۷۶
 ۱۵۷۷
 ۱۵۷۸
 ۱۵۷۹
 ۱۵۸۰
 ۱۵۸۱
 ۱۵۸۲
 ۱۵۸۳
 ۱۵۸۴
 ۱۵۸۵
 ۱۵۸۶
 ۱۵۸۷
 ۱۵۸۸
 ۱۵۸۹
 ۱۵۹۰
 ۱۵۹۱
 ۱۵۹۲
 ۱۵۹۳
 ۱۵۹۴
 ۱۵۹۵
 ۱۵۹۶
 ۱۵۹۷
 ۱۵۹۸
 ۱۵۹۹
 ۱۶۰۰

رباعیه	
ای شرم زده غنچه مستور از تو	حیران و خجل ز کس مخور از تو
گل با تو برابری کجا آرد کرد	کو نور زده دارد و مه نور از تو
رباعیه	
ای ای تو صحرای امل بمیودن	تا چند بر آفتاب گل اندون
گر در دهن شیر شوی بهر طمع	آخر نه تکار گور خواهی بون
رباعیه	
چشمت که فریب و رنگ میار از تو	ز نهار که تیغ جنگ می بار از تو
بش ز دو طول گشته از بهنفسان	آه از دل تو که سنگ می بار از تو
رباعیه	
آن باز طرب تکار در دستم	آن ساغر چون نگار در دستم
آن لف جز بنحیر که سچید بر خود	دیوانه شدم بیاور در دستم
رباعیه	
ای گاش که بخت ساز گاری کردی	یا چرخ زمانه بازیاری کردی
از دست جوانیم چو ربو و عنان	پیری چو رکاب پایداری کردی

۱۵۵۴
 ۱۵۵۵
 ۱۵۵۶
 ۱۵۵۷
 ۱۵۵۸
 ۱۵۵۹
 ۱۵۶۰
 ۱۵۶۱
 ۱۵۶۲
 ۱۵۶۳
 ۱۵۶۴
 ۱۵۶۵
 ۱۵۶۶
 ۱۵۶۷
 ۱۵۶۸
 ۱۵۶۹
 ۱۵۷۰
 ۱۵۷۱
 ۱۵۷۲
 ۱۵۷۳
 ۱۵۷۴
 ۱۵۷۵
 ۱۵۷۶
 ۱۵۷۷
 ۱۵۷۸
 ۱۵۷۹
 ۱۵۸۰
 ۱۵۸۱
 ۱۵۸۲
 ۱۵۸۳
 ۱۵۸۴
 ۱۵۸۵
 ۱۵۸۶
 ۱۵۸۷
 ۱۵۸۸
 ۱۵۸۹
 ۱۵۹۰
 ۱۵۹۱
 ۱۵۹۲
 ۱۵۹۳
 ۱۵۹۴
 ۱۵۹۵
 ۱۵۹۶
 ۱۵۹۷
 ۱۵۹۸
 ۱۵۹۹
 ۱۶۰۰

۱۵۵۴
 ۱۵۵۵
 ۱۵۵۶
 ۱۵۵۷
 ۱۵۵۸
 ۱۵۵۹
 ۱۵۶۰
 ۱۵۶۱
 ۱۵۶۲
 ۱۵۶۳
 ۱۵۶۴
 ۱۵۶۵
 ۱۵۶۶
 ۱۵۶۷
 ۱۵۶۸
 ۱۵۶۹
 ۱۵۷۰
 ۱۵۷۱
 ۱۵۷۲
 ۱۵۷۳
 ۱۵۷۴
 ۱۵۷۵
 ۱۵۷۶
 ۱۵۷۷
 ۱۵۷۸
 ۱۵۷۹
 ۱۵۸۰
 ۱۵۸۱
 ۱۵۸۲
 ۱۵۸۳
 ۱۵۸۴
 ۱۵۸۵
 ۱۵۸۶
 ۱۵۸۷
 ۱۵۸۸
 ۱۵۸۹
 ۱۵۹۰
 ۱۵۹۱
 ۱۵۹۲
 ۱۵۹۳
 ۱۵۹۴
 ۱۵۹۵
 ۱۵۹۶
 ۱۵۹۷
 ۱۵۹۸
 ۱۵۹۹
 ۱۶۰۰

ای ساسی خان کزین سدا جان بیخ خون گران چه بختی بیدار بکار ایجان این

	رباعیه	
ای باو بگو ز راه دلدار من	آن را که نباشد غمی از زاری من	
تو خفته بمهر عیش شبهای دراز	آیا داری خبر ز بسداری من	

	رباعیه	
تا کی بود این جور و جفا کردن تو	بیو ده همه خلایق آزدون تو	
تسبیح مست ابل و ل غن آلود	اگر بر تو رسد خون تو برگردون تو	

	رباعیه	
گویند که فرو سن بن خواهد بود	فردا می ناب و حور عین خواهد بود	
گر ناس و معشوقه گزیدیم چه پاک	چون عاقبت کار چنین خواهد بود	

	رباعیه	
با آنکه نه دهر و مه از صد تکین	بر خاک جناب تو شب و زهرین	
از دست دل و دیده تنگم نشان	در آتش آتظنا و فراع نشین	

	رباعیه	
چون با ده زغم چه بایست جوشیدن	باشکر غم چه بایست کوشیدن	

شمس از باد بهر بوی
 بیاض و زرد و سبز
 می شود و آنرا رنگ
 بهر یک از اینها
 فوتهن چو جنگل شوم باغ
 رنگ یکدیگر یفتند از یک
 در وقت فوتهن چو یک
 حیثان شترابین
 بهر رنگ از آنکه در دست
 غفر از آنکه در دست
 ای از دهان
 آبجیات مردم
 سوری و سبز
 ای شمشاد
 بنفشه
 رنگ یکدیگر
 در وقت
 می شود که اینها
 چو در وقت

رباعیه	
چون جانه تن بر کشد آن مشکین خال	حقا که نظیر خم و نزار و بشال
در سینه دشمن ناز کی توان دید	مانده سنگریزه در آب لال
رباعیه	
هرگز نمکنم یاد من ای شمع چگل	نزد من اگر چه هست کاری شکل
در دمی که من ابرسم تو دارم ددل	دل داند و من دانم و من انم و دل
رباعیه	
از یار و فدا که دید تا من بینم	راحت ز جفا که دید تا من بینم
تو عمر منی و بی وفا لی چکنم	از عمر و وفا که دید تا من بینم
رباعیه	
آن به که ز جام باوه دل شاد کنیم	وز آرزو گذاشته کم یابو کنیم
وین عاقبتی تیر روان ندانے ما	ایک سخطه ربند عقل آزاو کنیم
رباعیه	
آواز پر مرغ غرب می شنوم	یا نفخه گلزار ارب می شنوم
یا یا وحدشی ز لبش میگوید	القصد حکایتی عجب می شنوم

سطر ای هفت
 کوه گردان
 معشوق کلیم
 و در بنان ازین
 ازین حاکمیت
 و سینه او از قنات
 صفای و دلکای
 دل از او دان
 اینجا کجاست
 در آب و دل
 نوان دید
 سواد محمد فضلی
 غفر الله تعالی
 سطر ای هفت
 مگردان و اگر چه
 نذر من کار و عمل
 ست ۱۱ و فضلی
 غفر الله تعالی
 سطر ای هفت
 جابقی نذر ۱۱

رباعیه

دوش از غم تو دم مخفتم تارو	یا قوت بنوک مرده مخفتم تارو
دردت که بکس نمیتوانم گفتن	هم با دل خویش تن گفتن تارو

رباعیه

مردی ز کسب نده در خیبر پرس	اسرار کرم ز خود بسته قهر پرس
گرتنه فیض رحمتی ای حفا	سرچشمه آن ز ساقی کوثر پرس

رباعیه

ای دوست دل از جای دشمن درکش	بارای نکو شراب روشن درکش
باروی نکو گوی گریبان بکشیای	وزنا اهلان تمام دهن درکش

رباعیه

چشم تو که حیر بابل ست استادش	حقا که فسونها از و دایاوش
آن زلف که کرد حلقه در گوش جمال	آویزه ز نور نظم حافظ باوش

رباعیه

بنگر چمن جمال فرخنده گل	که گریه ابرین و گه خنده گل
سروار چه بازادی خودی نازد	از رستی که داشت شد بنده گل

ساده ای
دون گیر کردم
ساده
نام قلمت
که حضرت توفی
ساده
بند و جفاست
رکده و اسرار
و دیوان
نظم و نثر
ساده
بافتن دای
مردمانم
خفتن کس
شیرازیات

ریا عیبه	
یا کار بجام دل مجروح شود	یا مرغ دلم بر فلک روح شود
امید من آنست بدرگاه خدا	کا بواب سعادت به مفتوح شود
ریا عیبه	
پاری چون کر و سخت شورید چه سو	شادی چون دین ل غمید چه سو
آن مردم دیده بود و کز دیده رفت	چون مردم دیده نیست و دید چه سو
ریا عیبه	
ایام شبابست شراب اولے تر	هر عمر زده است و خراب اولے تر
عالم همه سر بر خراب است	در جای خراب هم خراب اولے تر
ریا عیبه	
سیلاب گرفت گرد ویرانه عمر	آغاز پرے نهاد و پیمانہ عمر
بیدار شوید بواجبه که خوش خوش بکشند	حال زمانہ رخت از خانہ عمر
ریا عیبه	
در سببش آخیت هم از روی نیاز	گفتم من سودا زده را چاره بسا
گفتا که لبم بجیب نه و نفهم بگذار	در عیش خوش آویز نه در عمر و راز

نیم خنجر / غم از دوزخ / غم از دوزخ / غم از دوزخ / غم از دوزخ / غم از دوزخ / غم از دوزخ / غم از دوزخ

نعل بهار یکبار / بگانه دهنده آفت / بازگشت دیوان / دیار که فی ساد / حاجب کیم کیم / دو چهره و می / کدانی میات نمی / مضمون بر شیشه / بر دین نعل / کاکه بر تار / تو را جان / ای چهره / مانند تو خطبیا / بشود در دوزخ / خا بار خورده / تا به یکبار / بیند خنجر / همه خنجر / جان از خنجر / دوزخ آورد / در ایشان

رباعیه	
چون شنجه گل قرا به پرواز نشود	ز گس بهوای می قدح ساز نشود
خرم دل آن کسی که ماند حباب	هم بر در میخانه سرافراز نشود
رباعیه	
جان در خم زلف یا جانی طلبید	وز بند بلاگره کاشای طلبید
جان شکیش ابرو جانان کرم	چون حاجب او نعل بهای طلبید
رباعیه	
خطت بسرا پرده منه می گردد	بازار تکبر است تبه می گردد
مار خجل و دروغ زن میگفت	پیدا است که روی که سیه میگردد
رباعیه	
خوبان جهان صید توان کرد بزر	خوش خوش برایشان توان خورد بزر
ز گس که کلهدار جهان ست بین	کان نیسنر چگونه سر بر آورد بزر
رباعیه	
راه طلب تو خا غمها دارد	کوره روی که این قدمها دارد
دانی تو که روشناس عقل است	بر چهره جان چراغ غمها دارد

نعل بهار / بگانه دهنده / بازگشت / دیوان / دیار که / فی ساد / حاجب کیم / کیم / دو چهره / و می / کدانی / میات / نمی / مضمون / بر شیشه / بر دین / نعل / کاکه / بر تار / تو را / جان / ای / چهره / مانند / تو / خطبیا / بشود / در دوزخ / خا / بار / خورده / تا / به یکبار / بیند / خنجر / همه / خنجر / جان / از خنجر / دوزخ / آورد / در ایشان

بگویم چشم روی تو
 بنیادهای فتنه را
 طاعتی ای در دین
 کلامه و ناله و پیوسته
 سیاه پوشست
 دای نام نشان
 بده از خطا بکین
 نت ایست علی
 عه جنیت تو
 اول در کز زلف
 و در آن جا
 ای سر زنجیر
 مصلحت کار
 کشیش ماری
 آموز سلطان
 دیند جان فتنه
 طاعتی ای زانکه
 آن روزگار
 گریست زارم
 می بست بکین
 در یک وقت بی
 مردن زارم

رباعیه

گفتم که مگر با تفتاق اصحاب	در موسم گل ترک کنم با ده تاب
بلبل ز چین نعره زنان و ادب	کاشی بخیران فضل گل و ترک شراب

رباعیه

ای قبله هر که مقبل آمد کویت	روی دل جمله مختیاران سبوت
امروز کسے کز تو بگرداند رو	فردا بکدام دیده بیند رویت

رباعیه

ای سایه آفتاب لعل بیت	شب پیش من و هفته طریقت
ای شام علمت از مشکینت	وی صبح جنیت کش روی چیت

رباعیه

امروز که روز فرقت اجابت	نه وقت نشاط عیش اصحاب
هشیار از آن نیم که می نیست مرا	می هست دلی حریف می نایب

رباعیه

آن ترک پریمچه که قصد جان داشت	ماند پری چهره ز من پنهان داشت
گفتم دهن تنگ تو گوئی هیچ است	گفتا که ازین هیچ طمع نتوان داشت

هر چند ستگری تراخوست	کم کن تو جفا که این نه نیکوست
گیرم که دولت ز آهین در دست	آخر بسم گذر کن ای دوست
انگار که خاک آستانم	
گفتم که چو شستیم ز بارش	زان پس ده محبت پاری
بر دل رستم فغانکاری	تو خود سه وصل مانداری
من عادت بخت خیش دادم	
من از تو بجز سحر و فاجویم	بیرون ز گل و فاجویم
الایه بند گے پیویم	اسرار تو پیش کن گویم
ادصاف تو پیش کن خاتم	
گر غزه تو زنده تیرم	گر ترک فلک کند ایرم
یک دم نبود ز تو گویرم	من ترک وصال خود گیرم
الایف عرق جسم و جانم	
گیرم نه ره و فاجویم	نه مهر به مهر می فرویم
نه بود هر آنچه می نمودم	آخر نه من و تو دوست بودم
عهد تو شکست و من همام	

سطر اول و سطر دوم
 از غزلت که بنویس ای دوست
 گویند سطر اول و سطر دوم
 بشوق کبریا دراز
 عشق خود شتی بودار
 کشتن من حسن
 دانی اختیار کن از غزلت
 سطر بنویس سطر اول
 بزرگ تو زدم اسرار
 پیوسته علی غزلت
 سطر اول و سطر دوم
 تو ز خود گویم که کلام
 از جسم به افروز
 می زنم که در راه
 کجاست که در راه
 و هر چه بودم در راه
 این قدر است که در
 دوست با هم و در میان
 و شکست و من همام
 سطر اول و سطر دوم

یعنی ای فاضل کلام
 برائی بگو و از آن
 اخلاص و پاکیزگی
 اید از انصاف آن
 در این که از این سخن
 سوره اخلاص است
 مدوی حسیلین
 غفر الله له و له
 یعنی هرگاه از غفران
 است و باشد در
 و توان جان
 خانه می کند
 در شمع غفر
 در نه سوره
 از سوره
 فدا حاکمی و
 کمال حقان و
 شمس زان و
 خود زنت و
 اصل جان و
 مدوی حاکمی
 غفر

<p> سن گرفتیم خود تو سلفی بهرام گور گزیده کور می کور می بین گفت هیچ کس نیست زین منزل گوی ای که بر باگذری دهنکشان </p>	<p> خواهی افتاد و آخر اندر دام گور یکت مان بیکار نشین گفت از گدا و شاه و از برنا و پیر از سر اخلاص الحجه سخن </p>
--	--

فی النصیحه

<p> فساد چرخ زینیم و نشویم هنوز بسا کسان که مه و مهر باشند با این چه فایده ز زره با کشا و تیر قضا اگر ز راهی و دلا و سوده حسن کنی بروشنی خوش و ویش و نوش غره شو دریکه بر تو کشایند از هوا کشای براه تو همسر چاه است سر نهاده عیار چرخ بگیر و نهاده گر </p>	<p> که چشمها همه کورست و گوشها همه کور بعاقبت ز گل و خاک باشدش بهتر چه منفعت سپر با نفاق تیغ قدر حال چون برسد زود اجل نکو بدور که ظلمت از پی نورست و زهر ز شرک ره ای که بر تو نایند از هوس سپر بجام تو همه زهرست با چشیده مخمر بساط حرص بچین و لباس از پر </p>
---	---

فی التضرع

<p>دل من بر دینی و اسباب او</p>	<p>زانکه از وی کس حق داری ندید</p>
---------------------------------	------------------------------------

۴۱۴
ولا ویی کہ آن فرزانه فرزند
بجای لوح سیمین در کنارش

چو دید از خرم این طاق نیلین
فلک بر سر نهادش لوح خنکین

زنی در طلب مال جهان کرد و می
عوض هر چه فلک داد و بمن باز شد
عمر ضائع شد و از مال زیاده داد
بعد ازین یک نفس از عمر ملک و جهان
گنجهایست ام و در دل می ران زهر
بعد ازین هر چه سد از بد و نیک احاطه

تا با خبر خیرم شد که نقش نصرت
نکند قاید و سراید جوانی چست
ازدعمه کنون از همه غمهاست
نفروم که چشم دو جهان مختصرت
گرچه بجزیت ضمیمم که سرسرت
غم مخور شاو بری زانکه جان گدست

فی ۱۱

هر که آمد در جهان پز شود
 در عقبیست دنیا چون پلی
 دل منه بر این پلی برتر منم
 نزو اهل معنی این کالج
 دور باش از دوستی مال مجاه

عاقبت میباید شش نفس بگوید
بنی بقاجائی و ویران منزلی
برگسترده ساز و مشو خب مقیم
هست چون ریانه خالی ز گنج
از آنکه مالک بار و چاهست چاه

[illegible]

چو میرفت از جهان این میت میخواند	براهن فصل وارباب برعت
بطاعت قرب از دیوان یافت	مقدم درنگرت است استطاعت
برین دستور تاریخ و فاش	برون شد از حروف قرب طاعت

ایضا

آن میوه بهشتی کامد بتستایان	در دل چنانکشته از کف چرا بهشتی
تاریخ این حکایت گزار تو باز پرند	برخیمه اش فرو خوان از میوه بهشتی

ایضا

برادر خواجه طالب طب مشواه	امام سنت و بعد از ماتش
بسوی وضه رضوان روان شد	پس از پنجاه و نه سال از حیاتش
خلیل عادلش پیوسته بر خوان	ویرانجا فهم کن سال وفاتش

ایضا

صبح جمعه بدو سادس بیج اول	که گشت فرقت آن مریکشته عجل
بسال هفتصد و شصت و چهار از هجرت	چو آب حل بشدم این قصه ریختل
درین و درو و مسافت کجا و درودی	کنون که عمر باز چیرفت بی حلال

فی مصیبه

سلطان میرزا
بهشتی جبارت
از فرزندان
و امام علم
ای فرقت آن
به بکشتن من
عاجل ای دود
کنند و شریفی
آن سبزه
ای در پیش
دیوان حافظ
که کیم
فردا بکیم
خبر و سودا
روان از چرخ
و غنیمت
را هر که
غزلیان
نیت از دست
نزد آید

گذاشت عرصه میدان خود بر تیغ عدم		نهاده بر دل احباب خویش داغ خراق
ایضاً		
بروز شنبه سادس ماه ذی حجه		بسال هفصد و هشتاد و از جهان ناگاه
ز شاهراه سعادت بیاغ ضوان رفت		وزیر کامل ابو نصر خواجہ فتح الله
ایضاً		
صنف عهد زمان جان جهان شاه		که درین مزرعه جزو دانه خیر است نکشت
ناقص هفته بمرد و از ماه صفر کاف الو		که بگلش شد و این خانه پدید و دشت
آنکه میلش سو حق سینه و حق گوئی بود		سال تیار رخ و فاقش طلب از میل هشت
ایضاً		
سرور اهل غنایم شمع جمیع تخمین		صاحب جعفران حاجی توام الدین حسین
هفصد و پنجاه و چهار از هجرت خیر البشر		مهر راجوز از مکان و ماه را خوشه وطن
سادس ماه ربیع الاول اندر نیمروز		روز آوینست حکم کردگار و اولین
مخروش کانهای آسمان قدر بود		شد سودا در هشت آزاد و از دامن
ایضاً		
بمزدین سرور سلطان قضا امیر		که زدی گلک زبان آورش از شرع فطش

منبع السیاق و فیض
این بیان نمود
شبهه کانی العیاض
ای روز شنبه
یکم از شهر شنبه
فوت کرد و سال و ده
اوایل بهشت
بسیار از هفتصد
و دوران حافظ و در هشتاد
از زنی خادیم
خداوند و خداوند
عبادت از دنیا برد
منطق با خبر
سکون از زمین
خسته و خسته
بسیار از هشت
منطق از هشت
عبادت از هشت

مادل قبول
 گفته دان اینست که
 آدمی اگر بکس
 دشمنی کند
 مردم این پس
 جسته باشد که
 وفاداری و آدمی
 دشمنی کند
 بدو شرب
 دکان خطای حکما
 بگوید فرستادن
 این خطای بخاک
 و زایل یابان
 بیکند شرح
 صلح و صلح
 نه پادشاهت
 اخی خیر جام
 بکشد شاه می زند
 و به هیچ بجای
 نه و نه
 بکشد ماکر و کلاه
 بکشد شاهت
 بکشد شاهت

وزنکوهش بقولان گوید

سگت بران آدمی شرف دارد
این سخن راستیقتے باید
آوے با تو دست در معلوم
حیث باشد که سگ وفا دارد

که دل مروان بسیار دارد
تا معانی بدل فرود آید
سگ بیرون آستان محروم
واوے دشمنی زوا دارد

فی الشکاک

صاحبم دوش با ده نفر ستاد	آن خطا این خطاب می ارزو
لعل رویا قوت جام او گوئی	ملک مالک نقاب می ارزو
قطعه پیش او فرستادم	که بصد خم شراب می ارزو

اَلْضَّ

<p>ای باد صبا اگر تو اے از من خبر ببریاریم می مرد را شتیاق میگفت</p>	<p>از لیل و نیا و مهر بانی گوشت تو در ناسانی ای بی تو حرام زندگانی</p>
--	--

ایضاً

شراب لعل مرقع بجام گفت کین
یچار گوهرم اندر چار جای مدام

میگفت سحر گمان که یارب
بر مسند خسرو بی بناماد

از قبیل طارم زرجب
در دولت ششم
منصور محمد

الْبَصَاءُ

تو نیک بد خود هم از خود پس
ز بد دور باش و نیکی بکوش
چو دانی که روزی همدست خدا
و من تیرق الله بحبل له

چرا دیگرے بایت محنت
مکن عرض اللہ بلہو و لعب
ماراد طمع قلب را منتقلب
و برزق زمین حینث لا تحرب

الضمان

گوشه خوش خبی منہی نداد و داد
کہ امی غریبی کی کہ غاری صیب
آب زمزم و کوثر فیدتوان کرد

حضرت احدی لا اے الا اللہ
یقین بران کہ نیا میر پر متوجہ
مکرم بخت کسی را کہ بافتن زیاده

الضَّ

ان جنبہ خضر اور کزروی بکروجی
ان در کہ اعضا در ولولہ اندازد

ہر کوئی ایک جو بیچ زندہ میرغ
ایک ذرہ و صدستی کیوہ صد میرغ

بازرسی

11

١٠٠

11/11/11

1954

10

[illegible]

1

با دوا دهنش تلخ که عیب نبات گفت	خاکش بسیر که مگر آب زلال شد
آنکس که کور زاز را در بهر خویش	کی مشتری و لبر صاحب جمال شد

در تقاضای وظیفه فرماید

بسمع خواجهر بان ای فوق وقت شناس	بمخوئے که دران جنبی صبا باشد
لطیفه بیان آروغش بخندش	بنکته که دشش ادران رضا باشد
پس انگه ز کرم آن قدر بر لطف	اگر غلطیست تقاضا کنم روا باشد

فی اشکات

ز دامنش مطلقا بی بهر باشد	که از دنیا بشادی بهر جوید
بود از شرب شادی صائم اگر	که تجلاب طرب از دهر جوید
کسی چون نوشدارو جوید از دهر	کدامین نوشدارو ز دهر جوید

ایضا

بیل اندر ناله و گل خنده خوش میزند	چون نوزد دل که دلبر روی آتش میزند
ناخشیما دیده ام زان ابر چشمه پوش	من غلام نظرم کابریشم خوش میزند
زاده از تیر مرغانش چنبره گون چو پیو	ز غم پنهان چو نایب روی گونش میزند

ایضا

لعل ای جهان آن
خلف کفایت غم کند
خلف نبات کون
بدر که مگر شمشیر
خلف آب زلال است
خاک بر سر باد است
ای صبا مسموم از دنیا
نباشد است
آنکس که بشادی از دنیا
برو جوید مطلقا بی بهر
ز دامنش مطلقا بی بهر
بود از شرب شادی صائم اگر
کسی چون نوشدارو جوید از دهر
کدامین نوشدارو ز دهر جوید
بیل اندر ناله و گل خنده خوش میزند
ناخشیما دیده ام زان ابر چشمه پوش
زاده از تیر مرغانش چنبره گون چو پیو
چون نوزد دل که دلبر روی آتش میزند
من غلام نظرم کابریشم خوش میزند
ز غم پنهان چو نایب روی گونش میزند

گفتیم درین سلسلہ ایچہ زبیر چہ آدمی
اکنون صحبت میں مغلن بجان رسید

گفتار بهر محاسب شاه غریب جوی
نزدیک خدیش خویش کام لاش مجوی

در شکایت تضحی جاوید گوید

آن کیست یا حضرت سلطان ادا کند
 رتبی نشسته بر سر جاد و قضا
 آن رزمگفت حشیم و چراغ جهان نهم
 ای آصف زمانه ز بهر خدا بجوی
 شاهان را بد ار که مغفول من یراد

کز چرخ پند کز شکر و گریه با پدید
 حیرت و گریه تیره سوری سپید
 آن خیر گفت ایچو منی در جهان که دید
 با آن شمی که دولت او باد بر غریب
 گرد و روزگار تو رفت آمل مایرید

ایضاً فی اشکاتہ

دل مبیند حاجی بن من و عده شاه وزیر
رو تو گل کن نمیدانی که نوک گلک من
شاه مهر نوزم ندید وی سخن صید لطف کرد
کار شاهان این چنین باشد تو حاجی قنوط مرغ

کس نمیدانند که کارش از کجا خواهد کشاد
نقش بر صورت که ز روزگی در گریزین قفا
شاه مردم وید و خوش گفتم و چشم نداد
داور روزی سان تو فوق نصرت شان داد

ایضاً

الحمد لله رب العالمين

زان غیرت طہیز و کعبہ الفرائد شد

[illegible]

<p>در دو سال آنچه میدو ختم از شاه وزیر دوش در خواب چنان دید خیالم که سحر بسته بر آخور او استر من چون بخورد هر چه تعبیر نمیشد این خواب که حقیقت</p>	<p>همه بر بوی یک دم فلک چو گمانی گذشت از بربط بیل شهم نیانی تو براه افتا ندیمن گفت مرا میدانی تو بفرا می که در قسم نداری ثانی</p>
---	--

ایضاً

<p> پاؤشا اسکر توفیق ہمراہ تواند با چنین جاہ و جلال از پیشکام سلطنت با فریب این حسنہ نگارون نیل فام آنکہ وہ با ہفت نیم اور پیش دی نکرو </p>	<p> خیزگر بر غم تسخیر تیان میسکنی آگهی و خدمت و طہای اگر میسکنی کار بروی مرا و بختہ اسد میسکنی فرصت بادا کہ ہفت نیم را دویسکنی </p>
--	--

ایضاً

سال فان انا ان سال من بختیست	بادت اندر هر دو گیتی برقرار بود و ام
سال خرم فال نیکو مال افرا خوش	صلت است فال قی تحت عالی بخت ارم

اَيْضًا

<p>شاه با بشرے بہ ہشتم رسیدہ است خوش لفظ و پاک معنی و موزون و دلکش</p>	<p>رضوان سرور و عرش و سبیل موی صاحب جمال و ہمارک و خوب لطیفہ گو</p>
--	---

[illegible]

سوغندگی
 قفسه است و شکوه
 رخ سوزانیت
 و چون زینت
 سحر و دانه
 قفسه است و شکوه
 کتابان
 دوزخ است و شکوه
 کرم

مرکز پیرگورن جن شراب

سید ارید در تمام جسم زرباب
تناکد جسم زرباب و خشک زن

ولیکن بشرطیکہ درمگ من

تنا الحبيب مطرب و خپک زن

تو خود حافظ سزستی شتاب

که سلطان نخواهد خراج از خراب

اللہ سے آہو و حشہ کیا ہے

ووشنها و دوسه گروان بکس

بیاضاحال کیدیکر برانیم

کہ مہی بنیم درین شت مشوش

که خواهد شد بگوید اسی جیسان

مختصر مبارک مے و آریہ

مگر وقت عطا پروردن آمد

کہ روزی رہروی در سزینی

کہ اسی ساکب چہ در انبانہ دار

جوابش داد و گفتا وانه دارم

مرامیت بسیار شنائی

دوراء اندر کین از پیش و پس

مراوی هم بچشم ارتوانیم

حیرا گاہ ہے ہزارم خرم و خوش

رفیق یکسان یا مرغیان

زمین ہمیشہ اس ہستی

کہ عالم لاتذرنے فرما آمد

ہم ہی گفت این معما ہستیری

بیادے پنڈگروانہ واری

ولی سیمرغ می بایست کارم

دیکھ کر یہی کہ وہ ایک ہی گتہ ہے۔

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

底

[illegible]

یاساقی آن باد و برق بخت
 بخت رو بیدان کنم
 یاساقی از من بردیش شاه
 دل دنیا یان سکین بجوی
 یاساقی آن می کران جام جم
 من در کب بشم پائید جام
 یاساقی آن جام پر کن ز می
 بستی توان در سر رفت
 یاساقی آن می که نکش ز جام
 به دانا گویم آوار من
 یاساقی آن می که شایه
 بختی در کنار دم از عیب پاک
 یاساقی آن جام چون مرد واد
 چه شد مانع در گمان یان سکین
 یاساقی آن جام چون طویل

بدانشینم بر پشت خشت
 جام دل آنگ بجان کنم
 گوش من بکای شمشیر کلاه
 چنان گاه جام جهان بین بجوی
 ز دلافت دنیا بے اندر عدم
 چه جم اگر از سر عالم تمام
 اگر گویم ترا حال کسری و کی
 اگر در پیروی راز نتوان یافت
 کینسر و جسم فرست پیام
 که جشید کے بود کاوس کی
 پانکے .. دل گرا ہے وہ
 خرامم بہشت بہشت و ناک
 به دانا ز من بر خاک باز گاه
 در نیویر آفت بند تن
 کہ دل ایغرو ص با شلیل

یاساقی آن باد و برق بخت
 بخت رو بیدان کنم
 یاساقی از من بردیش شاه
 دل دنیا یان سکین بجوی
 یاساقی آن می کران جام جم
 من در کب بشم پائید جام
 یاساقی آن جام پر کن ز می
 بستی توان در سر رفت
 یاساقی آن می که نکش ز جام
 به دانا گویم آوار من
 یاساقی آن می که شایه
 بختی در کنار دم از عیب پاک
 یاساقی آن جام چون مرد واد
 چه شد مانع در گمان یان سکین
 یاساقی آن جام چون طویل

<p> بیاساتی آن آب آتش خواص فریون صفت کاویانی علم بیاساتی این بخت بشنوزنی دم از سیر این دیر دیرینه زن بیاساتی آن کیماے فتوح بره تا برویت کشاید باز بیاساتی آن ارغوانی قدح بن ده که از غنم خلاصم ده بیاساتی آن می که جان پرست به کز جهان خمیه بیرون زخم بیاساتی آن می که حال آورد بن ده که بس بیدل افتاده ام بیاساتی آن آب اندیشه سوز به تاروم بر فلک شیر گیر بیاساتی آن بکرستورست </p>	<p> بن ده که تمایم از غم خلاص برافرازم از پشته جام جم که یک جرعه می به زویم کی صلاتی بشاها ن پیشنه زن که با گنج قارون ده عمر نوح در کارمانی و عمر دراز که یاد فضیشت دل و جان فرج نشان ره بزم خامم ده دل خسته را همچو جان در خورست سرا پرده بالاسی گردن زخم که امت فراز یکال آورد وزین هر دو بی حاصل افتاده ام که گر شیر نوشد شود بیشه سوز بهم بر زخم دام این گرگ پیر که اندر خرابات داروشت </p>
---	---

دیوان خطا
بنده که در دود و دشت کار کردن بر بیان است ۴۹۶

دیوینہ درویش دہمسہر ہما را
دیوانہ فطرت لکھنؤ

کہ باہم شہینہ پیشی کشیم
مغنی ز شمار من یک غزل
کہ تا وجہ را کار رازے کنم
باقبال دُعا رازی دیریم تخت
کہ تمکین اورنگ شاہی از دست
فروغ دل و دیدہ مقبلان
جہان دار و دین پرور و تاجور
چگونہ دہم شرح آثار او
چو قدر وی از حد دست نیش
برآرم بجناس دست و عا
کہ یارب بالاد و نواسے تو
بحق کلامت کہ آمدت ییم
کہ شاہ جہان باد فیروز تخت
زمین تا بو مظهر عدل و جور
خدیو جہان شاہ منصوباد

ومی خوش برآیم پیشی کشیم
آہنگ چنگ آراں در مسل
برقص آیم و غرقہ بازے کنم
بہین میوہ خسروانے درخت
تن آسانی مرغ و ماہی از دست
وے نعمت جملہ صاحبان
کز تخت جمشت بازیب و فر
کہ عقل ست حیران در الوار او
سراندازم از عجز و تشویر پیش
کنم روئے در حضرت کبریا
با سرار اسمائے حسائے تو
بحق رسول و جبریل عظیم
باقبال ہموارہ باتاج و تخت
افلک تا بو و مرتع جدی و ثور
غبار عنم از خاطرش دور باد

منہ بجائے کہ وقت گلست
 ہمان بہ خنم بچوش اور
 منہ بیاحو وراسا زکن
 بیک نغمہ دردمرا چارہ سنا
 منہ بجائے کہ لطفے کنے
 برون آری از فک خود یکدم
 منہ بجائے نوائے بز
 چو خواہ شدن عالم از تہی
 منہ بگو قول و پرداز سنا
 تو بنمایے راہ عراستہ بز
 منہ بیابش نو کار بند
 چو غم شکر آرد بیار صنف
 منہ تو سر محرمی
 بمی دور کن در دولت گنجیت
 منہ بجائے بز بربط

ز بلبل چہ نہا پرا غلغلست
 دم چنگ اور خروش اور
 نوا آئین نوائے نوا آغاز کن
 دلم نیز چون خرقہ صد پارہ سنا
 ز تے آتش در دلم افکنے
 بھم بر زنی کار و بار غم
 بیکتا زے او دو تائے بز
 گدائے سے بز شاہ ہنشتہ
 کہ بیچارگان راتو زے چارہ سنا
 کہ بکشایم از ویدہ جسد زندہ رو
 ز قول من این سپید و ناپسند
 ز چنگ مرابے ز نای و وفی
 زمانے بہ نے زن مہم ہمدی
 دمی پیش وانا بہ از عالمیت
 بیاساقیا پر کن از می بٹ

نوا بجائے
 صوفیان خورا
 وقت صلح شود
 ست ۱۱ صلیح
 ارتق سوز گداز
 عہدہ تاجیہ
 است ۱۱
 عراق نام پیکار
 از سر و دامن نامی ۱۱
 نام زندہ رود
 نام و ہمدھنشان
 یعنی لفظی رود
 بزرگ ۱۱
 ہر چار نام سازا
 ہر ربط نام
 ساز و ربط نامی
 شراب کو بطلوت
 بطاسا زہد ۱۱

چه خوش گفت جیشید با تاج و گنج
 مغنی کجائے بگلابانگ رود
 بستان نوید سرودی فرست
 مغنی بزن چنک برار خنوت
 مگر خاسم مایه آساتش
 مغنی بزن خسرواںے سرود
 که از آسمان مژده فرصت آ
 مغنی نوای طرب ساز کن
 که بار خاسم بر زمین دوخت پای
 مغنی ازین پرده نقشه برآر
 چنان برکش آهنگ این داور
 مغنی دف و چنگ را سازده
 رہے زن که صوفی بحالت رود
 مغنی بیابانت جنگ نیت
 شنیدم که چون غم رساند گزند

که یک جو نیزه سرای سپنج
 بیاور آو آن خسرواںے سرود
 بیاران فرست آوودی فرست
 ببراز دلم فتن گردنای دون
 که نبود رخسارم باوی آلایش
 آگوه جسر یقان باو از رود
 مرا بر عدد و عاقبت نصرت است
 بقول غزل قصه آغاز کن
 بضرپ اصولم برآور زجای
 بین تا چگفت از حرم پرده وار
 که نا امید چنگ برقص آور
 بیاران خوش نغمه آوازده
 بسته صفاش حال الت رود
 کفے بر دهن زن گرت چنگ نیت
 خروشیدن دف بود سو و مند

دیوان حافظ
 لایزال بادشاه کاغذی در دست
 که در دستش آید از عشق و درد
 و مازنی شود

<p>او دور دل ما و مادر آتشش نزدیک شد آنکه من بسوزد حافظ چه شود اگر بیایی چون ملک وصال او نگرود</p>	<p>ما را غم اوست فی غم دل گیرم سر خویش باکم دل نور ز حضور عالم دل آسان آسان ^{اوست} سلم دل</p>
<p>آن به که ز صبر رخ نیتابم باشد که مراد دل بسیارم</p>	
<p>ساقی نامه</p>	
<p>سرفشته وار و دو گر روزگار همی مانم از دور گردون گفت فریب جهان قصه روشنست ولا در جهان دل من زینها همان مرحله است این پایان و همان منزل است این جهان خراب کجا برای پیران لشکر کشش نه تنها شد ایوان و کاخش یار</p>	<p>من مستی و فتنه چشم یار ولی نیست در وی مجال گرفت ببین تا چه زاید شب آبتنست آنکه کس بر سر بل نگیرد قرار که گم شد در و لشکر سلم و تور که دیده ست ایوان او از آسباب کجا شیده ترک خنجر کشش که کاشش ^{همه از آسباب} ندارد کسی هم یار</p>

لعلی
مشوق و ادب عشق او
در آتش امانم چل
اوست ای غم من
او غم دل خود چنان
سلطه ای چون کبک
و سال مشوق آسان
سهم زید و دل
نظر و سلطه ای
نقد و نقد و نقد
من باقی باقی ای کس
و نتوان نیست چشم
نیویم و گوشت علی
سلطه بران نام و
و از آسباب و کس
بماند شعله و آتش
شاید شعله و آتش
معنی ای کس و آتش
ست و آتش

کام دلم از تو لے دلاآرم	جالے چمنے شو دھیتا
آن بکڑ صبر رخ نتابم باشد که مراد دل بیابم	
امید دل مهید وارم سو عرشم ت سازگارم یکبارہ ز خویش بر کنارم عمرے بفراق میگذارم طوفان سرشک اشکبارم من دست زد و منت ندارم کام دل خسته و نگارم	اسی راحت جان بقیرارم شاد و نمیت که در همه حال تار فلتی از کنارم اسی دوست در آرزو وصال جالے اشب بگذشت خواب از دوش تا مرگ نگیست و مرگریبان چون سیچ نشد بی حاصل
آن بکڑ صبر رخ نتابم باشد که مراد دل بیابم	
عشق تو نیست و مخرم دل لعل تو نگین جنتیم دل چون چشم تو گشت حاکم دل	اسی زخم غم تو مخرم دل زلف تو کیند گردن جان ابروی تو بود شمشیر جان

لاله ای از کیند گردن جان زلف تو کیند گردن جان
 دیوانه فضا کتاوت کیند گردن جان
 در طلب تو دست دلا در طلب تو دست دلا
 در طلب تو دست دلا در طلب تو دست دلا

ترجیع بند

ای واده یاد و ستداری آنخردل ریش در و مندم از زلف تو حالم ندیدم ای جان عزیز بر ضیعفان هر چند که سوخته بجورم گفتم مگر از سیر جسم چون نیت امید آن که روزی	این بود و فدا و عهد یاری تا چند بدست غم سپاری جز بشفتگی و بی ستداری تا چند کنی جفا و خواری کردم من خسته ساز گاری دست از بستم جفا باری بر عاشق خسته رحمت آری
--	---

آن به که صبر رخ نیتابم
باشد که مراد دل بیابم

ای ساقی از آن می شبانه تا در سر من عقیل با قیمت بر دوشته اند صوت داود ای مطرب ما تو نیز یکیم بر گوی بیا و وصل جانان	در ده دوسه جام عاشقانه از دست مده می معنانه مرغان چمن آشیانه مگذار زلف و فک چشمانه چون عود بسوزد دل ترانه
---	---

له عیان فیض درین آینه
نمونه آن نام ز دست و دانه
الاف

از جبر و دم کد ام تیرست چشم نظر بمانندخت منظور شهمنه است و از ناز	کابر وی تو در کسان ندارد مست و سر جهان ندارد پروای شکستگان ندارد
---	--

سلطان زمانه ناصر الدین
شد مقتضی بمنز و یکین

ساقی اگر ت هوای ما بجاده و خنجره در خرابا گر زنده دلی شنوزستان باد و در آب و در مان اسرار دل ست در ره عشق سلطان صفت آن بت پریش مردم نگران بروئے خویش حافظ و غنم تو چند نالد	جز با ده پیش از پیش ما بفروش و بیار جبره در گلشن جان خدا می یاب کونین نگر عشق لاشه بهر تر ز من زار حاتم ط مے آمد و خلق شهر از سپے وز شرم روان ز عارضه عشق آخر دل من شکسته تا که
--	--

باد و غنم تو یار باشم
و عیش جهان کنار باشم

سلطان
چون زند
پند و گزاف
من غیاب
بیمه
اگر خوانده
البت می
تواند
و چون
نست
نست
بنی
کونی
سلطان
نست
نست
نست

بر سلطنت تو نے تکلف نام تو یقین کہ ہے بر آرد	تکمین تو سے دہر گواہی آوازہ زماہ تاباں ہی
گر دوں کہ لطیفہ ہا بر آرد دُرسے چو تو در صدف ندارد	
ای خلعت ملک بر تو زیبا ای آمدہ نو عروس دولت انوار شکوہ و شہر باری بر قامت حشمت تو کوتاہ بگذشت صدای صیت لعل بر شادی مجلس تو خورشید تاروے مبارک تو بیند از ہر قبولیت ازین گوش	و سے غرہ دولت از تو غرا بر شکل و شامل تو شیدا از روے مبارکت ہویم این طلعت نسیم لگون والا از سقت نغم رواق خضر ہر لحظہ کشیدہ جام صہبا گر گس نمہ دیدہ گشت عمار لو لوے خوشاب گشتہ لا لا
در قصر تو چرخ استانی کیوان بر در تو پاسبانی	
تا بار خداے باد یارت	جز عیش شباد و بیج کارت

طبع بین کارون
 کو اکثر طبعیہا
 مجاہد سے آرد
 شل تو با شای
 زور و طاقت
 پنجم و تیسرا
 مدد رسیدی پیکار
 غیث علیہ
 سفید و روشن
 بن صلح علیہ
 دیوانہ چاہی
 دیوانہ از خرم
 مجلس گلگون
 روان خضر کرت
 در تہان ملک
 ملاک علیہ
 کیوان نام ستارہ
 در قصر تو چرخ
 با آبشاری کیوان
 شکر کیوان

کے

شاهی که پناه ملک و دین است
تو باو ده خاندان ملک است
هم نسل شهنشه زمان است
اثار و دلائل سعادت
در ملک جهان بفرشاهی
در خاتم متدرا و نهفته
تیغش بمیان کفر و اسلام

در خور و هزار اسیر است
گلدهسته بوستان دین است
هم نفت و خلیفه زمین است
تابنده چونورش از چین است
انصاف تو کوکب یقین است
فیروزه چرخ چون نگین است
سدایت و لیک آهنین است

کَلک از کف دست او ت دریا
شمشیر باز و شش سزاوار

ای شایه رحمت الهی
هرگز بشما مل تو سروی
هم چرخ جلال را تو محسوس
در خواسته از خدای بی چون
بر نام تو محسوس کرده گردون

وی غنچه برباغ بادشاهی
نارسته ز بوستان شاهی
هم برج جلال اوتاهی
بخت بدعای صبحگاهی
منشور او امر و نواهی

[illegible]

۳۷۸
 دقتی فرزند خدای
 دین از زمین پدید آید
 عیسی بن مریم
 ایضا از کتب
 شریعت که در
 سوره که در
 و از آن
 باطل از خود
 مذهب نبوی
 در زبان
 از بد فرزند

<p>سرگرفت چند چون نسیم دلی</p> <p>کم زنی از خویش تن لاف منی</p> <p>گرون سالوس و تقوی شکستی</p> <p>جمله رنگ آمیز و ترونی</p>	<p>دل کشاده دار چون جام شراب</p> <p>چون ز جام بنجودی طلی کشی</p> <p>دل منم بر بند تا مردانه دآ</p> <p>حال تنان شود در قدم نه میجو ابر</p>
<p>خیزد چندی کن چو حافظا اگر</p> <p>خویش را در پای معشوق فگنی</p>	
<p>حاصل از حیات ای جان یکدم ستاد</p> <p>باطیب نامم هم حال در و چنان</p> <p>در پناه یک امانت خاتم سلیمان</p> <p>جد کن که از عشرت کام خویش بتان</p> <p>کز غمش عجب بدم حال پر کنان</p> <p>شد میروے جانا ترمت فرومان</p> <p>کاین همه می از روشن عالم فانی</p> <p>حاقلا کن کار سے کاورد پیشانی</p> <p>جنس خانگی بکشد بهجو اهل رمان</p>	<p>وقت را غنیمت آن قدر که بتوانی</p> <p>پیش نه از زندگی مفرز که بتوانی گفت</p> <p>باو عای تنخیزان ای شکر دبان تنیز</p> <p>کام بخشی و دوران عمر در عوض دارد</p> <p>یوسف عزیزم رفت ای برادران هر</p> <p>میروی و مفرگانت خون خلق می ریزد</p> <p>پند عاشقان بشنو و بظرب بتا بازا</p> <p>زاهد پشیمان اشوق باوه در جاست</p> <p>ختم شکن نیست از این قدر که صوفی را</p>

دقتی فرزند خدای
 دین از زمین پدید آید
 عیسی بن مریم
 ایضا از کتب
 شریعت که در
 سوره که در
 و از آن
 باطل از خود
 مذهب نبوی
 در زبان
 از بد فرزند
 دقتی فرزند خدای
 دین از زمین پدید آید
 عیسی بن مریم
 ایضا از کتب
 شریعت که در
 سوره که در
 و از آن
 باطل از خود
 مذهب نبوی
 در زبان
 از بد فرزند

دقتی فرزند خدای
 دین از زمین پدید آید
 عیسی بن مریم
 ایضا از کتب
 شریعت که در
 سوره که در
 و از آن
 باطل از خود
 مذهب نبوی
 در زبان
 از بد فرزند

بازار میوه / بازار حبوبات / بازار ادویه / بازار کتک / بازار نمک / بازار روغن / بازار طلا / بازار کتان / بازار کتان / بازار کتان

من گویم که چو کن با کشین چه بپوش در چین هر ورقی دفتر خالی و گشت گر چه راه نیست پر از بیم زمانا بر دست نقد عسرت بر دغصه دنیا بگذاشت	که تو خودانی اگر زیرک و عاقل باشی حیف باشد که ز حال تهه نمانی باشی رفتن آسان بودار وقت نزل باشی گر شب و روز درین قصه باطل باشی
---	---

حافظا گرد و از سبت بلندت باشد صدید آن شاه مطبوع بشما کل باشی

نور خدا نماید آینه مجرودی باده بده که دوزخ از نام گناه باز شعبه بازی کنی هر دم نیست این و ارجمندی کشی تیغ جنابکین من گر تو باین چال و فرسوی چمن کنی گذر نقش خودی لوح پاک کنی تو دوزخ	از در ما در آ اگر طالب عشق سر آب بر آتشش نزد معجزه محمد قال رسول ربنا ما انا قاطن او فکر نمی کنی مگر فی عهد محمد سوسن منو گل تبو جلا شود ز منت اگر ببری سجان دل راه بکوی مجرود
---	---

جان دل تو حافظا بسته دم آرزو ای متعلق خجل دم فرن از مجرود
--

نوش کن جام شراب بکینی تا بدان پنج غنم دل بکینی

ستاره / طالب عشق / درین وقت / طوطی / کز آتش / این مراد / توفیق / در آ / بگری / سوسن / دپس / محمد / ای حافظ / بیانی

جان دل / تو / آرزو / کز / ای / بیانی

[illegible]

۱۲۴	بجشای تیر مرغان و بریز خون حافظ که چنان کشنده را کشد کس انتقامی
-----	--

محمود ز جام عشق ساقی بده شراب
عشق لعل رخ چو ماهش در پرده است نایب
شد قاتم چو حلقه تا بعد ازین رقیبت
چون آفتاب رویش در دیده می نگنجد
در انتظار رویت ما و امیدواری
و دست غرض میالای بر کاسه که دانی

حافظ چچی نہی تو دل وصال جانان
کی تشنہ سیر گردِ اوجِ سر

این گفت سحر گل لبیل تو چه میگوید	میخواه گل افشان کن مهر چه میجوی
لب گیری می رخ بوی منشی و گل جانی	سند بگلستان بر تاشا هوساتی را
تا سرویا موز و از دست تو دلجوئی	شتر شش و خرامان کن آهنگ گلستان کن
انسی شاخ گل عرب از بهر کبری کوئی	هر چه خردانت دولت بکه خواهد بود

مثال غلط
شده است تکرار در سبب
پس این چنین بگویم از آن
سبب چون نیکو بخت
افزار آفتاب مشفق
تقین در درین چرخ دیده
از غضب چاه ناله
چون در این حق درین بحر
شدنی نیست بیک این
نور حاصل حاصل
منقت حاصل از آن
کلمه که می بینم کار آبی
هم میسر نگردد به معرفت
خود او آلوده عرض کن
که از دانه به نوزد نشین
یا در معشوق دل را می کشد
نی بختی زیرا که نشسته
لمسه سبب میزد و در
مطهر بوفت محراب
گفت که ای عیسی تو چه
میگویی و در زبان
سود می

کبت قصه شوق و مہی ناکے
 بسا کہ گفتہ ام از شوق با ویدہ خویش
 عجیب واقعہ و بس غریب جا و نیست
 کہ اگر سد کہ کند عیب دامن پاکت
 ز خاک پای تو داو آبروی لاله گل
 صبا بعینہ نشان گشت ساقیا بر خیز
 اثر نماند ز من بی شما ملت آرا
 و مع الکمال تغنم فقد جری مثل
 با آبروی گل خاک پای سر و نہایت

ایسا کہ بی تو حسان آمدم ز غمنا کی
ایسا نزل سلمی و این سلا کی
انا صطربت قتیلاً و قاتلی شاکی
کہ ہچہ قطرہ کہ بر برگ گل چکد پاکی
چو کلک صنع رقم زوزابی و خاکی
وہات شمشہ گرم مطیب ناکی
ارغمی ناثر میحائے من مَحْیا کی
کہ زادر اہر و ان حستی ست مچالا کی
چنین بریع جالے ز آب و خاکی

ز وصف حسن تو حافظ چگونہ لاف
کہ چون صفات الہی و راسی اور کی

گفتند خلاق که توئی یوسف ثانی
در عشق تو ام شهر چو فراد و عجبت
تشبیه ومانت نتوان کرد غنیم
صد بار گفتمی که دهم زان بهت کام

چون نیک بیدم بحقیقت ازانی
ای خسرو خوبان که تو شیرین مانی
هرگز نبوغ و غنچه باین تنگ دانی
چون سوسن آزاو چسبیده جمله زبانی

[illegible]

لبش میویم و خون میخورم و جام چو مرغ باغ میگوید که مهور چو مجنون در پی دیدار لیلی تو سلطان گلشن باش و منوش	زخ می بینم و گل میکند غوی مده از دست جام باو دهی بی بیایشتن ای دل گرد هرجی غنیمت دان خلاص بهر آن دمی
--	---

زبانست درکش ای حافظ زمانی حدیث بی زبان را بشنوا زنی
--

شریت پرظریفان از هر طرف بکار چشم فلک ندیده زین خوبتر حریفی ای دمی خوبت از گل صد بار نازنی چشمی که دیده باشد جسمی ز جان کرب چون من شکسته را از پیش خود چرانی می بی غش شباب و خوشیست دیبا چون این گره کشایم دین از دنا میم	یاران صلاعی شقت گرسیند کار در دم کس نیست زین خیر طهار یارب که ره نیابد بر دامن تو خاک بر و منش مباد ازین خاکدان عمار کم غایت تنابوسی ست یا بخار سال و گر که وار و امید تو بهار در دمی و صعبی دی کار می سخت کار
--	--

هر تار موی حافظ در دست کی خست مشکل توان نشستن در چنین دیار

اورای بیست و شش
بجای جام گزین لب
جیب آب است آدم
مجنون در کش
یار مشوق خود کرد
باز بیک خاندان
باز گشت تا از بطن
نشان از حال گریختی
در تالش مشوق
سی باید کرد و طبع
دست نام نداشتن
توانت از آن
آفتاب در جایت
بهین تمام است آن
میت از آن آفتاب
بیت در جایت
ای مشوق

در دست تو
گل در دست
باز بیک
میان تو
نار و آتش
ای بیک
نار و آتش
ای بیک
نار و آتش
ای بیک

استاده است سر و کمر بسته است بی	سند بیخ بر که بخدست چونندگان
اکرم در راه باز نمانده است هیچ شی	اشیای روزگار دبی سازد گرد

حافظ حدیث سحر فربخت سید

۱۴۰ اما حدیثین و شام و باقصای و همی

خطاب آمد که واقف شو بالطان خداوند	سحر بابا بگفتم حدیث آرزو منک
ورای حد تقریر سیست شرح آرزو منک	قلم را آن زبان نبود که عشق گوید باز
که عاشق رازیان در و متالانت خرو منک	دل اندر لعل لیلی بند کار عشق مجنون کن
پدر را باز پرس آخر کجاست دهر فرزند	الاهی سیف مصری که کرد سلطنت میغ و
بچین لعل مشک نشان لاویزی و دل بند	بسم غمره فغان دو بخش و در و ایند
زهر او چه میخوای در و هیچ می بند	جهان پیر غناراموت و جلیست
در رخ این سایه دولت که بنا اهل انکند	همانی چون عالیقدر و مهر استخوان تاکی
خدا یا منعم گردان بر روی من خرد	درین بازار اگر دوست با ویش خردست
باین راه و روشن می که با دل آری	و عای صبح و شام تو کلید گنج مقصود

ز شعر حافظ شیرازی گویند و قیصر

سیه چشمان کشمیری و ترکان سمرقند

دارای انصاف
ست که تکیان
سایه دولتش
بر تامل خواری
آنگاه تامل درو
از زینت اگر
مرا در عشق
باختن و وفا
اگر مراد از شما
چو ادا سالک باشد
چون حافظ
سحر فربخت
در بازار نیک
تفصیح و توفیق
در این نشان
که او را چشم
ست خدا بار
آن دولت که
فرماندگی
غلام عیسی

در این کتاب
چهار بخش
نصیب
این بخش
چهار بخش
که با یک
پیرایه
وکیل

روشی جانان طبع آینه را قابل ساز	ورنه هرگز گل و نسیرین شد این وی
بیشتر ز آنکه شوی خاک در سیکوها	ایک و روزی بسر اندر در میان پی

گفته از حافظ نامه یی می آید
آفرین زلفت باد که خوش روی بی

ساقی بیا که شد قرح لاله پرزی	طامات تابچند و خرافات تا کی
گذر ز کبر و ناز که دیده است و زنگ	چین قبای قیصر و طرف کلاه کی
هشیار شو که مرغ سحر گشت مست	بیدار شو که خواب عجم در پیست هی
خوش ناز کانه می جوی شاخ نو بیا	کاشفت گم مبادت ز آشوب بودی
بر تهر چرخ و عشوّه او اعتماد نیست	امی و امی بر کسی که شد امین ز مکر وی
فروا شراب کوثر و جوارز برای است	وامر و ز نیر لب سر روی و جام می
با و صبا ز عهد صبا یاومی ده	جان داروی که غم برود و دایمی
خشت بپین و سلطنت گل که گسترده	تراش با و هم و رقی را بر پری
در دوه بیا و جاتم طی جام یک منی	تا نامه سیاه بخیلان کشیم طی
زان می که داو رنگ طبیعی بار غون	بیرون نگند لطف مزاج از خوش منی
بشنو که مطربان چمن است کرده	آهنگ چنگ بر لب و طنبور نای می

این شعر طعن است
 زاهدان که از شراب
 مانع آید یعنی می آید
 تا که نه از غم و کوه
 سرانجام فراموشی
 و دست هم در دست
 با این ماست
 و این شعر طعن است
 زاهدان که از شراب
 مانع آید یعنی می آید
 تا که نه از غم و کوه
 سرانجام فراموشی
 و دست هم در دست
 با این ماست

این شعر طعن است
 زاهدان که از شراب
 مانع آید یعنی می آید
 تا که نه از غم و کوه
 سرانجام فراموشی
 و دست هم در دست
 با این ماست

کو حریفی که شب روز می صاف کند

حافظا گرند وادولت خسرو محمد

کامز و شوار پست آورے از خود کا

ز دلبرم که رساند نوازش قلمی
و گم گرفت سالوس طبل زیر گیم
حدیث چون و چرا در سر و دستان
بیت را نشین سر عشق زینت
اقیاس کردم و قدیر عقل در عشق
بیا که وقت سان و کون بفرشند
دوام عیش و تنعم شیوه عشق است
نمیکنم کلام یکابر رحمت و دست
بیا که نرقوسن گرچه وقف سیکده است
چرا یک نی قدش نمیخیزد آنرا

کجاست پیک صبا گو یا کن کرمی
خوشا دمی که شمع اندر پرده علمی
پایاله گیر و یا با بزم خویش دمی
بر دست کن ای مرد دل سحر دمی
چو شبنم است که در بحر میکشد رقی
بیا پایاله صافی و صحبت منمی
اگر معاشرائی نبوش جام غمی
بکشت زار جگر خستگان نه دمی
ز مال وقت نه بینی بنام من می
که کرد صد شکر افشانی از نی قلمی

سزای قدر تو شاہد است حافظیت

سچر نیاز شے پادو عای سجدی

[illegible][illegible]

در گزافه و بی ادبانه
 شک و ادبی ۱۱۷
 ای غافل و کور
 صوفیان چه پیش تو
 عیال و کسب و کار
 بی بصر اند چه پیش تو
 محبت ۱۱۸
 زندان کعبه و حق حسن
 تیر و کمان و بلبل و خرم
 ای آهنگار و آفرینش تو مطلع
 دیوان حافظ
 مانتقم از در شایسته
 کرد ۱۱۹
 صاف و سلیقه و خوش
 ست اینجا می آید اگر
 مود و مضامین است که این
 شربت بخور و یکین از این
 سلف و کسب که هر چه
 راجحه سازد حاجت
 و در دوا این خاصیت
 یاب و در یک
 ۱۲۰

جو ہر جامِ حجم از کانِ جهان و گرت
کیسہ سیم و زرت نیک باید پرداخت
ایکہ در لوق طلع طلبی ذوق حضور
چن توئی ز گس مانع نظر حی چشم چراغ
دین دل رفت ولی است نمی آرم گفت
تاصبا بر گل و بلبل و ریح حسن تو خوار
سعد آن بہ کہ پوشی چو تراز بہر نگار

تو منت از گل کوزه گران میدار
 زین منت که تو ای سبزه ان میدار
 چشم سیری عجب از بی بصران میدار
 سر چو ابرمن و خسته گران میدار
 که من سوخته دل اتو بران میدار
 همه داشیفته و دل نگران میدار
 دست در خون دل پرهزان میدار

۱۰۰

گذران روز سلامت بسلامت خط
چه توقع ز جهان گذران میدار

کتابخانه
مجلس شورای اسلامی
تهران

زبان می صاف کرو پنجه شود هر جا
روز هارفت که دست من مسکین گرفت
روزه هر چند که همان عزیزت و لا
مزغ زیرک بدرصوب که کون نپرو
گله آزا بد بدخوچه کتم رسم نیست
یا ز من چون بخرامد تماشاست حتم

گرچه ماه رمضان است بیاورجا
ساق شمشاد تدی ساعدیم اندام
رفتنش موهیتی وان شدنش آفتاب
که نهاده است بهر مجلس و عیال
که چو صبحی بدم در پیش افق شام
بر سانش ز من ای یک نصیب یوم

گروگری بشیوہ حافظ زدی قم
مقبول طب مع شاہ سخن پرور آمد

رفتم بباغ تا که بحسینم هم گلی
 مسکین حرمین عشق گلی گشته مثلاً
 بیگشتم اندران حرمین باغ و بیدم
 چون کرد و دردم اثر آواز عذیب
 پس گل شکفته میشود این باغ را
 گل یار خار گشته و بلبل قرین عشق

آمد بگوشت ناگرم آواز بلبل
واندر چمن سنگد بفرمان غلطی
سیکردم اندران گل بلبل تاملی
گشتم خیالکده هیچ نماندم تاملی
کس بی جای خار خنجر خط و گلی
آن رفیق سحره و ایرکات بدلی

حافظ دار امید شرح از مدارج
دار و حسن ارمی و نادر دلی

دیگران سید ارجی
مولوی غلام مصطفی

روزگار است که ما را نگران میدارد
گوشه چشم رضائی بمنبت ببارد
نگل از دماغ عمت نیست بلبل در باغ
پیر تجربه آخر توئی ای دل ز چه رو
اینه بیاد عمر بیا بهت
گرچه رندی و خرابی گنه است و کس

مخلصان رانہ بوضع ذکر ان میدار
ایچنین غرت صاحب نظر ان میدار
ہمہ افروزان جامہ وراں میدار
طمع مهر و فائزین پیران میدار
عاشقی گفت کہ مرا تو بران میدار

۳۰ روزگی سلطان محمود بن دوله خان و همسرهای پادشاهان فتحیه و ترابیه

غلام محمد خان، قزوین، مدرسہ ارفع، ایسٹون، شہر منی، صلاحتی، دارفرمان، شرفی، الزملا، غلام محمد خان، قزوین

۳۵۲
 کلامی بود
 سر زنده شوم
 مدتی است در
 مصلحت که
 که اگر بید
 نذران که
 الامداد
 به حال
 کاش می
 کلامی بود

اگر چه بیوی و صلت در شیر زنده نام
 سر بر نیارم از خاک از روی شهر سار

آخر ترحمی کن بر حال زار حفا
 تا چند ناامیدی تا چند خاکسار

که کار مانده چنین بودی از چنان بود گرم بهر سروئی هزار جان بود گرش نشان امان از بزمان بود سر بر غم آن خاک آستان بود هزار چشمه بهر گوشه روان بود که تا فرغتی از باغ و بوستان بود بدل دین که یک ذره هجران بود که برد و دیده محکم اوروان بود	چه بودی از دل آن ماه مهربان بود بگفتی که چهره از دینم طره دوست برات خوشدلی ما چه کم شدی یاد اگر هم زمانه سرافراز دشتی و عزیز خیال اگر نشستی سد آب دیده من کسی بکوی ویم کاشکی نشان دادی برخ چو مهر فلک بی نظیر آفاق است ز پرده کاش برون آمدی قطره اشک
---	---

اگر نه دایره عشق راه برستی
 چو نقطه حافط بید در آن یان بود

چه صورتی که بهیچ آدمی نمی مانی نه قامتی که بهیچ سرو باغ و بهانی	چه قامتی که ز سر تا دم همدجانی نه صورتی که گل گستان فرو و
--	--

کلامی بود
 سر زنده شوم
 مدتی است در
 مصلحت که
 که اگر بید
 نذران که
 الامداد
 به حال
 کاش می
 کلامی بود
 آن سر زنده شوم
 مدتی است در
 مصلحت که
 که اگر بید
 نذران که
 الامداد
 به حال
 کاش می
 کلامی بود
 آن سر زنده شوم
 مدتی است در
 مصلحت که
 که اگر بید
 نذران که
 الامداد
 به حال
 کاش می
 کلامی بود

کلامی بود
 سر زنده شوم
 مدتی است در
 مصلحت که
 که اگر بید
 نذران که
 الامداد
 به حال
 کاش می
 کلامی بود

۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

الحمد لله رب العالمين

○

کرمک

جواب فرموده و فرموده

ز سحر چشم تو بهر گوشه بیداری
که نیست نقد روان بر تو مقداری
که در پی ست زهر سوت آه بیداری
چو تیره رای خدی کی کشاید تکاری
و لم گرفت و نبود سرگزقاری

چون نقطه گفتش اندر میان دایره آبی
بخند گفت که حافظ برو و چویر کار

چون در جهان خوبی امروز کارهای
با عاشقان تبدیل تا چند ناز عشوه
تا چند بچو چشت در عین ناتوانی
جو رکیه از تو دیدم دردی که از تو بردم
از باده وصال گریه بشو شم
در سحر مانده بودم با صبار سانسید
مانده ایم و عاجز تو خواست قاهر
و کان عاشقی را بسیار مایه یاب

شاید کہ عاشقان اکامی ز لب برآرک
بریدلان مسکین تاکے جفا و خوارک
تا چند ہجو زلفت در تاب بھیرارک
گر شمعہ بانی شاید کہ رحمت آرک
تا زنده ام نور زم آئین ہو شیارک
از بوستان وصلت بوی امید وارک
گر میکشے بزورم در میکشی بزارک
دلہای ہجو آتش چہان رو دبارک

عقروندہ تعالیٰ مولوی محمد رفیع بیگم پویشی شہزاد

دوام و
یک جوهری
وصال تو مرا

انفرد

بہارِ نبوت

[illegible]

[illegible]

و قدرت کونک سواد و عود و ان کعبه
 آید که از خطای بزرگ و عیبی که در دنیا
 سواد و عود و ان کعبه
 و قدرت کونک سواد و عود و ان کعبه
 آید که از خطای بزرگ و عیبی که در دنیا

<p> علی الخصوص من بینم که سرگران داری سواد از خطا شکستن ارغوان داری میان مجمع خوابان کنی میان داری بکن هر آنچه توانی که جای آن داری بقصد جان من خسته در کمان داری که سهل باشد اگر یار صاحبان داری برو که هر چه مرا دست در جهان داری حدیث یافت که است این که در آن داری </p>	<p> پیش من می چو بگر و می چو حقیقت ام بیاض و می ترا نیست نقش در راز که میان نداری و دارم عجب که هر ست مکن عتاب این پیش و جو بر دل من باختیار اگر ت صد هزار تیر خجاست بکشتن جانی قیاب ام دل خوش دار وصال دست گرت دست به در و در چو ذکر لعل لبست می کنم خرد گوید </p>
<p> چو گل به امن ازین باغ می بی حلقه چه غم زنانه و سر یابو باغبان داری </p>	<p> تو گزرت برب جوئی ز بهوس نشینی میخانی که توئی سبده بگزیده او صبر بر جور قیابان چه کنم گریه کنم ادب و شرم ترا خسرو مهر و یان کرد عجب از لطف تو ای گل که نشینی باخا </p>

ورنه هر تنه که بینی همه از خودی
 که بجای من بیدل و گری نگونی
 عاشقان را بنود چاره بیکسین
 آفرین بر تو که شایسته صد تحسین
 ظاهر مصلحت وقت در آن می بینی

ورنه هر تنه که بینی همه از خودی
 که بجای من بیدل و گری نگونی
 عاشقان را بنود چاره بیکسین
 آفرین بر تو که شایسته صد تحسین
 ظاهر مصلحت وقت در آن می بینی

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳

خطی از اربعین
خطی از نفوس با کبریا
خطی از اربعین
خطی از نفوس با کبریا

به از آنکه خیر شاه است هر که وز دوی او بود
که نظر دروغ باشت بخنین لطیف رو
که گذشت عمر و نامد خبری از هیچ سو
بجز این نیست اندام را هوس و آردو

لَا تُغْنِي عَنْكَ ثَمَانِيَةُ أَفْسَاسٍ كَابُورِي
نَخْدَاكَ رَشْكُم آيِدْ مَبُوشِيْم وَشَنُخُو
رُلْ مَن شَدُوْدَنَم چَشْدَان غَرِيَابَا
نَفْسِم بَحْنُودْ نَظَرْم نَدِيدِ سِرَت

کمن ای صبا مشوش سز زلف آن بی
که هزار جان حاقظ بفدای تار مو

خوش باش از آنکه بود این هر دو را از او
آید هیچ معنی زین خوبتر مشک
یکدم بعمر روزی روزی نشد و صابر
واندم که بی تو باشم یک روز هست
کز خواب می نه بیند چشم بجز خیر
شد شخص ناتوانم بار یک چمن

گرفت کار حسرت چوین عشق من کما
 دروهم می گنج بدکان در تصور عقل
 شد خط عمر حاصل گزرا نکه باتو مارا
 آن دم که باتو باشم یک سال هست روزی
 بهین چوین خیالی ریت طابا بنوا بنیم
 رخم آرد دل من که مهر روی نوب

۱۰۰

حافظ مکن شکایت گر صول پانچوا
زین بیشتر نایاب و جبر است احکام

مفتی بدایین
جسم آفرینیا که در
موجود

سیخو اندویش در مقامات

بلبل نہ شجاع و جنگباناگ پہلو

[illegible]

زبان فارسی نام زبان
 شادی باشد و دلیل
 در میان خود مردم
 آواز بلند و ناله
 یی میزانی
 در میان مردم

بیاحافط بجان این پند بنوش
که گراز پاشیفته بر سر آئی

نہ آئے

بروز اهل باسیدی که دوار
بجز باغ که دوار و لاله در دست
مرا در رشته دیوانگان کیش
بپرهنیز از من ای صوفی بپرنیز
بیاد دل در حشم گیسوی او بند
بوقت گل خدارا تو به بشکن
عزیزا تو به بار عمر بگذشت

که دارم همچنان آسید و آری
بیا ساقی بیا و رنجه داری
که مستی خوشتر است از هوشیاری
که کردم توبه از پرهیزگاری
اگر خواهی خلاص رستگاری
که عهد گل ندارد دوستواری
چو بر طرف چمن بادوباری

یا حافظ پیر تلخ کن گوش
چرا عمری بغفلت میگذاری

چرا عمری بغفلت میگذاری

بشنو این نکته که خور از غم آزاده کنی
آخر الامر گل کوزه گران خواهی شد
بعد تما که در ایام گل و عهد شباب
تکیه بر جای بزرگان نتوانی دیگر

خون خوری گر طلب روزی ننهاده کنی
حالیافکر سبب کن که پرازاده کنی
عیش با آدمی چند پریزاده کنی
اگر اسباب بزرگی همه آماده کنی

اگر می بینید چو به چرخ
 گردان زیر کار که این چرخ
 خیزد زین دنیا را بیست
 ای خطای کار خاکی کار
 چنین عاقبت دنیا را که شود
 دل را در مگر کسی بهیچ
 بند و مولوی خوش خلق
 سر از سر این خویشت
 سر از اولت بپای
 سر از زین با عجز و عبادت
 خیزد زین دنیا را بیست
 ای خطای کار خاکی کار
 عاقبت عین با عجز و عبادت
 ای خطای کار خاکی کار
 را دارد از در و از گوش
 که اگر خطای دوزی نهادی
 همیشه خون خور و گاهی
 از رخ خلاص سیاسی
 خلاصه یک هر چه خوش
 در بیان قاضی که کار
 شده بهیچ انجام کار
 که در کاران خوان شده
 بهیچ و از عجز

تعالیٰ بنفرد
قادر است
از قوت
و عشق
بدرست
دل خود
کنایه
علاقه
خاک و پند
آن بی

گر خرقه بر بینی مشغول کار خود باش در گوشه سلامت مستور چون آن بود عشق بیست فانج ابر سپردا جان	هر قبله که باشد مشغول نبود پستی تا نرسد تو گوید با مار موسیقی چون بی ازین کشاکش نپشتی که سستی
--	---

از راه دیده حافظ تا دیده لبت با چله سربندی شد پایال سستی	
---	--

بجان او که گرم دسترس بجان بود اگر تو لم نشدی پای بند طره او بگنتمی که بها چیست خاک پای ترا بخاب نیز نمی نمیش چه جای بصال به بندگی قدش سر و معترف گشتی	اگرینه مشکیش بند گانش آن بود کیم تر درین تیره خاکدان بود اگر حیات گر انسایه جاودان بود چو این نبود ندیدیم باری آن بود اگر چه سوسن آزاده ده زبان بود
---	---

ز پرده ناله حافظ برون کی افتاد اگر نه همدم مرغان صبح خوان بود	
--	--

پیشتر کرده ام ابروی ماه سیاهی ز نام دل کبسی داده ام من کین سرم ز دست شد و چشم ز تظار رخت	خیال سرو قدی نقش بسته ام جانی که نیستش کس از تاج و تخت پوائی در آرزوی سرو چشم مجلس آرائی
--	--

بختی ازین کشاکش
عشق خاص
ای نرسد سستی
تسکین مشغول
که اگر از جان خود
دست بر جان
پیشکش جهان
مشغول جان
بدی از دور
بندگی بجان
اگر پای بند
اودش می بین
خاکدان مرقد
نموده ای آن
صحن انصاف
پای بند
بیت از حیات
بدی بهای خاک
و گشتی ای حیات
بنودان ای بای
نکای بای

بختی ازین کشاکش
عشق خاص
ای نرسد سستی
تسکین مشغول
که اگر از جان خود
دست بر جان
پیشکش جهان
مشغول جان
بدی از دور
بندگی بجان
اگر پای بند
اودش می بین
خاکدان مرقد
نموده ای آن
صحن انصاف
پای بند
بیت از حیات
بدی بهای خاک
و گشتی ای حیات
بنودان ای بای
نکای بای

مهربان شد فلک ترک جفاکاری	تو ای جان که درین بویه خرامی دار
---------------------------	----------------------------------

بش محای سحر ت حافظ جان خواهد بود	تو که چون حافظ شب خیر غلامی دار
----------------------------------	---------------------------------

ای که مجوری عشاق و امیدار	بندگان از بر خویش جدا میدار
تشنه بادیه را هم بزلالی و دیار	بامیدی که درین ره بخدا میدار
دل بودی بیک دست حاجی لیکن	به ازین داز گاهش که مرا میدار
ساغر ما که حریفان دگر می نوشند	ما تحمل نکسیم ار تور و امیدار
ای گیس عرصه مرغ جویا نگشت	عرض خودی بی رحمت بامیدار
تو به قصه خود افتادی ازین محروم	از که نمی توانی ویر و چو امیدار
امی ل خام طبع شری این قصه	کارنا کرده چه امید عطا میدار

حافظا عادت خوابانیم جو رست جفا	تو که زین طائفه میسرو فامیدار
--------------------------------	-------------------------------

این خرد که من دارم درون شراب او	وین دفتر بی معنی غرق می ناب او
چون عمر تبه کردم چسبند آنکه نگردد	دکنج خراباتی فساد و خراب او
من حال دل را به حسد ملق نخواهم گفت	کاین قصه اگر گویم با چنگ و رباب او

بافشانی غلامی
تو که درین بویه خرامی دار
اور از بلال مدرک بیست
ای که درین راه افتاده است
بش محای سحر ت حافظ جان خواهد بود
تو که چون حافظ شب خیر غلامی دار
بندگان از بر خویش جدا میدار
بامیدی که درین ره بخدا میدار
به ازین داز گاهش که مرا میدار
ما تحمل نکسیم ار تور و امیدار
عرض خودی بی رحمت بامیدار
از که نمی توانی ویر و چو امیدار
کارنا کرده چه امید عطا میدار
حافظا عادت خوابانیم جو رست جفا
تو که زین طائفه میسرو فامیدار
وین دفتر بی معنی غرق می ناب او
دکنج خراباتی فساد و خراب او
کاین قصه اگر گویم با چنگ و رباب او
این خرد که من دارم درون شراب او
چون عمر تبه کردم چسبند آنکه نگردد
من حال دل را به حسد ملق نخواهم گفت

وین دفتر بی معنی غرق می ناب او

دکنج خراباتی فساد و خراب او

کاین قصه اگر گویم با چنگ و رباب او

این خرد که من دارم درون شراب او

چون عمر تبه کردم چسبند آنکه نگردد

من حال دل را به حسد ملق نخواهم گفت

وین دفتر بی معنی غرق می ناب او

دکنج خراباتی فساد و خراب او

کاین قصه اگر گویم با چنگ و رباب او

این خرد که من دارم درون شراب او

چون عمر تبه کردم چسبند آنکه نگردد

من حال دل را به حسد ملق نخواهم گفت

جان اور بار
در ترابون نقصان
نست الا سبب چنگ بروت
مطرب بنده داد و دیو که کارهای او را
بختر کند و در لاله دگرش آید و چشم
سکینه جامی بدیش که در پیش
چو حافظه غم کا موسی و چو
که کما بدونه و چه که در و کار و عید
شعنی ای امشید است و
که روی خورشید که اندام
مستور است از خورشید که اندام
بایدی تو مانند آفتاب است و
از خوارت عشق و
شوق من نشیند
میں تو لطف کن در می ساید
امد ختی ارادت عشق من نشیند
عجل حاصل آید که صحرای
تو بنای است عشق تو آب نازد
پس نباید که تا آب لطف من
تو بس چو جام که در آید که جان
عجل آرد می گوید از عشق تو
آساند ختی ارادت که
کما از سیاه به راج کرد باد
در درو سبب ساخته جام چشم
دست که خیر

شکین از آن نشدم خلقت چو چن گر دیگران بجان غنیم جان خیزند ترسم که زین چمن بر آستین گل در آستین کام تو صد نامه بچ ساعه لطیف و لکشتن می انگشتی بخاک	بر خاک کو می دست گزاری نمکینی ای دل تو این محال با بری نمکینی اگر بگنشت تحسین خاری نمکینی آن آنست ای طره یاری نمکینی و اندیشه از بلای خاری نمکینی
--	---

حافظ برو که بندگی بارگاه دوست
 اگر جمله می کنند تو باری نمکینی

ای دل اگر از چاه نرختان بدرا هشتاد که گرسو عقل کنی گوش تا کی چو صبا بر تو کارم دم هست در تیره شب بجز تو جانم لب آمد جان میدهم از سر تا لعل روان شاید که بآبی فلک دست بگیرد در خانه غم چند نشینی بهلاست بر خاک درت بسته ام از دید و صد	هر جا که روی زود پشیمان بدرا آدم صفت از روضه عنوان بدرا که غنچه چو گل خرم و خندان بدرا وقت که همچون مه تابان بدرا باشد که چو خورشید و رخشان بدرا گزشت لب از چهره حیوان بدرا وقت که از دولت سلطان بدرا باشد که تو چون سرو خزان بدرا
--	---

و از ادبی و حدیث طالب
 آرام می باشی
 حاصل کلام اینست که
 استقلال و قدرت و تکیه
 سر انجام نهی و اوقات خود
 ضائع میگردد وانی و درین روز
 بای خوار نمیشی ای ازان
 بخت از پیش کنی که این
 بر نفس اوقات تو لاف
 گردد و در
 و توان
 چنانچه اگر در گردان
 شوی
 باش اگر در سوختن
 گوشت خور که در اجتم
 از روضه سلطان بدرا
 رفت یعنی از دست بخواب
 بدرا و خوابی شد
 و اما اگر چه حیوان
 و از صبا پس تشنگ
 از آن وقت شاید که
 در جسم

ای عقل تو باد جو دشمن او
بیخ نصیحت اندر دشمن بیکار
سودی و فوایدی عفو غنه
درد زنی انجمنی ای
حافظ اگر در تو تاب طلاق
انتظار تا زنی تو بوصول
مستحق خواهی رسید ۱۲ و کو
چون من علی غفر اسرار دوز
هم در کتب حق در دست
میش ایوب و آنروز در دست
تو توان
خداوند

زنجار من دراز دوستی
ای گل تو کجا وردی زیشان
ریحان تو کجا و خط سبزش
ز کس تو کجا و چشمش
ای سرو تو بافت بلندش
ای عقیل تو با وجودش

باطمه او چه کار داری
او مشک تر و تو خار داری
او تازه و تو غبار داری
او سرخوش و تو خمار داری
در باغ چه آفتاب داری
در دست چه خستیا داری

روزے برسی وصل حافظ
گر طاقت منتظر اداری

ہم نے یہ سب کچھ دیکھا ہے۔
ہم نے یہ سب کچھ دیکھا ہے۔

ای بنجیر کوش که صاحب خبر شو
در کتب حقائق پیش او عشق
دست از من و چه مردان به بشو
خواب و خورت ز مرتبه عشق دو کرد
گر نور عشق حق بدل و جانت او
از پای تا سرت همه نور خدا شو
بنیاد هستی تو جو زیر و زرشو

تارآہ بین نباشی کی راہ ہر شوی
ہاں ای سپر کوش کہ روزی شوی
تا کیسای عشق بیابی و ز شوی
آن م ہی بوست کہ بیخواب خوشی
باستہ کز آفتاب فلک خوشتر شوی
در آہ و دلجلال چو پی پادشوی
در دل مدار هیچ کہ زیر تر شوی

۱۱۵۵ ای هر باب و نایه ای اگر تر کنی خواه از راحت و نیاز دست برداری ۱۲

در خمیس

کہ جبار نادانوں کو
دیکھیں! ایشامی شہر چوں
سے دو کوشن کن دریاں
چلے شکر کو شہر ایشامی
نہایتیں جو خود دریا
کن و نہایتیں آں طور
کہ روانہ ملحدان دریا
کشتیاں کہ دریا کی
آجی چلے گد و دریا
و نہایتیں آں شہر
و نہایتیں آں شہر

نور محمدی
افادہ سید
آن فتویٰ
کر خانہ
برکات
ای الگ
حق تعالیٰ
کے از
فکر
محمد

<p>دشمنان او در سحر جاودان به پشمشیرم رود و با کس نجفتم شبنمی میگفت پیشم کس نه بود ولادالم گدای کوی او پیش بخلمدم ز اهدا دعوت منفرای بدایغ بندگم مردن بدین در گلی کائن پایال سرو گشت خدا آرا از طیب من پر سید جوانا سر شتاب از پند پیران اگر چه زنده رود آب حیات</p>	<p>خداوند مرا آن ده که آن به که راز دوست از دشمن نهان به ز مر واریه گو ششم در جهان به بکلم آنکه دولت جاودان به که این سبب ز رخ زان جهان به بجان او که از ملک جهان به بود کاشن خون ارغوان به که آخرت که شود این ناتوان به که رای پیر از بخت جوان به ولی شیر از ما از صفهان به</p>
---	---

من اندر و بان دوست گوهر
 ولیکن گفته حافض ازان به

<p>آن غایب ز غمگرو مانا نه شتی هر چند که هجران شمر و صل را آفرینش نقد است کسی که درینجا</p>	<p>گردون ورق هستی مادر شتی دهقان ازل کاش که این خنم کشتی یاریت چه جویری ویرانی چو شتی</p>
---	---

من کربا بال شوق
 نیکو دارم در خفا
 کاین چو شد بد روی
 شست من کلاه ای کاین
 من این در می حال
 قفا غمناک است
 زبانه زبانت این شتاب
 جوان بهشت
 نام و دولت که از میان
 ای اگر زنده بودم کاین
 دارم کین شیر از ما از صفهان
 بهشت است
 خاک و باران شست
 بهی نامه و شتی مادر شتی
 غیر شتی و از در جهان می
 شاهی ای اگر جودت و جود
 بی ای کاین که در حق ازل
 جهان در دست

این غایب ز غمگرو مانا نه شتی
 هر چند که هجران شمر و صل را
 آفرینش نقد است کسی که درینجا
 گردون ورق هستی مادر شتی
 دهقان ازل کاش که این خنم کشتی
 یاریت چه جویری ویرانی چو شتی

کافریستینا و این غم که دیده است

رو برفت تا بجم از راه خدمت
از صبر عاشق خوشتر نباشد
دلش بلع ز نار ز راه است
دشمن شب برویش خوش بود و قتم

از صبر از خدا خواه

از قامت سرو از عارضت ماه
سر ز دارم از خاک درگاه
صوفی ندان این رسم و این اه
از وصل جانان صد لوحش بهد

شوق رخت برد از یاد حفا
ور و شبانه در سحرگاه

گر تیغ بار و در کوی آن ماه
من زنده عاشق آنگاه تو به
آمین تقوی نایزد نیم
باشخ و زاهد کتر شنایم
مهر تو عکس بر نهی گند
اصبت مرا لعل روان
عاشق مغرور غم گر وصل خوی
حافظ نبودی ز نیکو نه بیدل

کافریستینا و این غم که دیده است

کردن نخواستیم حکم شد
استغفر الله استغفر الله
اما چه چاره با بخت گمراه
یا جام بوده یا قصه کوتاه
ایستاده رویا آه از دولت آه
یالیت شعری حتی م افتاده
خون بایت خورد و درگاه و بیگاه
گری شنیدی پند نکو خواه

کافریستینا و این غم که دیده است
رو برفت تا بجم از راه خدمت
از صبر عاشق خوشتر نباشد
دلش بلع ز نار ز راه است
دشمن شب برویش خوش بود و قتم
از صبر از خدا خواه
از قامت سرو از عارضت ماه
سر ز دارم از خاک درگاه
صوفی ندان این رسم و این اه
از وصل جانان صد لوحش بهد
شوق رخت برد از یاد حفا
ور و شبانه در سحرگاه
کردن نخواستیم حکم شد
استغفر الله استغفر الله
اما چه چاره با بخت گمراه
یا جام بوده یا قصه کوتاه
ایستاده رویا آه از دولت آه
یالیت شعری حتی م افتاده
خون بایت خورد و درگاه و بیگاه
گری شنیدی پند نکو خواه

کافریستینا و این غم که دیده است
رو برفت تا بجم از راه خدمت
از صبر عاشق خوشتر نباشد
دلش بلع ز نار ز راه است
دشمن شب برویش خوش بود و قتم
از صبر از خدا خواه
از قامت سرو از عارضت ماه
سر ز دارم از خاک درگاه
صوفی ندان این رسم و این اه
از وصل جانان صد لوحش بهد
شوق رخت برد از یاد حفا
ور و شبانه در سحرگاه
کردن نخواستیم حکم شد
استغفر الله استغفر الله
اما چه چاره با بخت گمراه
یا جام بوده یا قصه کوتاه
ایستاده رویا آه از دولت آه
یالیت شعری حتی م افتاده
خون بایت خورد و درگاه و بیگاه
گری شنیدی پند نکو خواه

آشتی این عشق درین محرق
پاک و صفا شو و از چاه طبیعت برآ
گفتم ای جان جهان و نقر گل صیغیت

غرقه گشتند و گشتند آب آلوده
 که صفائی نهد آب ترا آب آلوده
 که شود وقت بهار از می نا آب آلوده

گفت حافظ برو نکته بیار ان مغرور
آه ازین لطف با نواع عتاب آلود

سخن گاهان که مخمور شبانه
نهادم عسل از اوره ازی
نگار می فروشم عشوه داد
ز ساقی کمان ابروشنیدم
نه بند نمی ان میان طرفی کمر وار
بر تو این دایم بر مرغ و گزنه
نذیم و مطرب و ساقی همه اوت
که بند و طرف آواز حسن شاهی
بره کشتی می تا خوشن آیم
سر خالیت از بیگانه می ش

گرفتہم بادہ باجنگ و چخانہ
 رشک ہستیش کروم روانہ
 کہ امین گشتم از مکر زمانہ
 کہ اے تیر ملاست را نشانہ
 اگر خود را بہر جہشی در میانہ
 کہ غفقا را بلندست آشیانہ
 خیال آب و گل در رہ بہانہ
 کہ باغ و عشق و رز و جواوانہ
 ازین دریائے ناپید اگرانہ
 کہ بنو جبہ نہ تو اسی مردیگانہ

مراد از سرشناس
 باقیاب بخود کرد و چون
 در وقت بیخوشی شد
 و ازین عیش و دواداد
 ازین زمان بیخوشی شد
 مولوی خواجه علی
 علی صوفی بن خاندان
 چهل کرد که از او
 خادم و نوکر است
 اعیان بخش بدو
 خواجه علی بن خاندان
 عطا المذمت دارد
 شوالی و خاندان
 توفیق سلیمان
 آبی و توفیق
 شاه قاضی
 عاشق بیخوشی
 مستوف خود بدو
 منتسب شدن بدو
 ظاهر است که هر
 عاشق با او
 مولوی

کتابخانه عمومی
مکتبہ اسلامیہ
سید بنایت
دریا کوٹ
ملتان
محرم الحرام
کی کتب و کلام دینی
کال دی
اسلام آباد

<p>ز تاب تش می برگرد و چشمتی سو یا قوت جانفراش از آب لطف اف القط فصیح شیرین قد بلند چاکر آن لعل کشتن بین و این پیر کشت آن آهوی چشم از دام مار و ش تا کی کشم عتابت از چشم نوبت ز نهارتا تو لست اهل نظر میازا بس شکر باز گویم در بندگی خو هر که گفت دشمن در حق ما شکی</p>	<p>چون قطره های شبنم بر برگ گل چکید شمشاد خوشخوارش از ناز پرورید روی لطیف نازک چشم خوش کشید وان رفتن خوش بدین گام آمد یاران چه چاره سازم این دل مید روزی که شمه کنای نور مهر و دی دنیا و فانداد ای یار برگزیده اگر افتد بدستم آن لایو هم رسید یارب که مدعی را با دوا زبان بر</p>
---	--

در روی لطیف روشن قد بلند و چشم فصیح و زبان شیرین و نازک و نازک

<p>در سراسر میخان فته بود و آن زده سبکشان همه در بندگیست بستم فروغ جاشم و قدح نور ماه پوشیده اگر فته ساعه عشرت و فتنه محبت</p>	<p>نشته سپهر صلائی بشت و شتاب زده ولی ز طوف کلاه خیمه بر سحاب زده غدار میچکان راه آفتاب زده ز جرحه بر رخ حور و پری گل زده</p>
--	---

در سراسر میخان فته بود و آن زده / سبکشان همه در بندگیست بستم / فروغ جاشم و قدح نور ماه پوشیده / اگر فته ساعه عشرت و فتنه محبت

در سراسر میخان فته بود و آن زده / سبکشان همه در بندگیست بستم / فروغ جاشم و قدح نور ماه پوشیده / اگر فته ساعه عشرت و فتنه محبت

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين أجمعين

نیزین سز زش که کرد و ترا دوست حافظ
بیش از کلیم خویش مگر پاکشیده

ای که با سلسله زلف دراز آمده
آب و آتش بهم آمیخته از لب لعل
چشم تو گر چه بجز غرغره دلم باری
ساعتی نازم فرا و بگردان عادت
آفرین دل نرم تو که از بهر شوق
ز پیشین با تو چه بنجد که بنیای دلم
پیش بالای تو می رسم چرخ و چرخ
چرخ و چرخ

فرست باد که دینوانه نواز آمده
چشم بدور که خوش شمع باز آمده
لیک صد حیف که بیگانه نواز آمده
چون پیریدن ارباب نیاز آمده
کشته عسفره خود را بنماز آمده
مست و آشفته بخت انگه راز آمده
که بهر حال بر اندازده نماز آمده

گفت جافا در گرت غرقه شراب الکوده
مگر از مذمت این طائفه باز آید

چراغ روی ترا شمع گشت پروانه
خرد که قید تجانین عشق می فرو
مژده جان بصبا داد شمع درسی
بهیخت لعل تو که جان با درخت شد

هزار حال تو از حال خویش پُر
 بهوی حلقه زلف تو گشت دیو
 ز شمع روی تو اش چون سید پُر
 هزار جان گرامی فدای جانان

دہشت گردانہ
 سلسلہ غدارانہ
 پہچانیں کہ کدو دین
 شہید ہوتے ہیں کون
 آریہ و آریہ طاقت
 اسی کے گھر میں
 عبادت رابنہ بنام
 ریکہ کو نام
 کن کو چینی عبادت
 خد کو بر دین
 شہزادہ
 نام نہاد
 عاشق عشق خود
 نام نہاد
 رہ مہیشی تو چوہ
 آریہ کو کر دوست
 چویشان برائی آریہ
 من چلو کہ گارو
 اسی کے گارو
 چوں سرور ہی
 خواہد
 چلو کہ گارو

اگر دستگیری من
بجای باغ و بوستان
در غنای چشم دل
ساقی باده و سیرگی
میکند و تکلیف بر باد
سای مستون
از من چنان آید
کنیز که ز نور و ماه
سین بپوشد و زود
باید که در دیده
چو چرخ
چرخ چرخ
راند مسرتاب
مانست از خون
گلستان دست خیزد
دست ۱۲ سولجی
نرخ علی خورشید
دزد به ای
مفتی زان کردار
ز عشق او شمع بجای
ترامند در یاد
نیکوکار

در قصه خون عاشق ابرو و چشم شخست

تاکی کبوتر دل چون مرغ نیم بمل

تا کی فرو گذاری چون لبت خود و لم را

میں نے اگر نذر و با عارض تو ابرو

گر پر لیم نہی لب یا بم حیات باقی

از سوز سینۀ مردم و دودم بسیر برآید

که این کسین کشاده که آن کمان کشیده

باشد ز تیر و سحر ت در خاک و خون طپیده

سگشته و پریشان ای نور هر دو دیده

پیوسته از چپ باشد چون دست من خمید

آن دم که جان شیرین باشد لب سید

چون عمو چند باشم در آتش آرمید

گر دست من نگیری با خواجہ باز گویم

کے عشوہ دل زحافظ چون بر او بدید

از من جدا مشو که تو ام نور دیده

از دهن تو دوست ندازند عاشقان

از چشم زخم و هر مبادت گزند از آن

منعم کنی عشق روی می مفتی زان

چشم باز تو دور که در طرز و لری

یا ہم نمسہ زمین و گرا از نشاط

واری خمال است عشاق بنوا

آرام جان و منوس قلب مید

پیراہن جبوری ایشان و مدیدہ

در دلبری بغایت خوبی رسیده

مغذ و وارست که تو اورانید

خطہ برجال یوسف کنعان کشیدہ

آسوی من بلطف عنایت توید

گويا که بوی صدق از ایشان شنیده

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

خط عذار باز که گرفت ماه ازو
 گنایه از نشو و نما می و نیت ۱۱
 ابروی من و ست گوشه محراب و دست
 ای جرعه نوش مجلس هم سینه پاک
 سلطان چشم هر آنچه تواند بگوین
 کرد و از اهل صومعه ام کردی پست
 ساقی چراغ می بره آفتاب دار
 آبی بر وزن نامه اعمال مافتان
 آخر درین خیال که دار و گردا شمی

نکته از روز و صفای اصدیت ۱۱
 (در روز)

نوش حلقه است یک بزنی یاد
 آنجا بسای چهره و حاجت بخواد
 کاینه است جام جهان بین که آرد
 من و دهام باده فروشان پناه ازو
 این و دین که نامه من خدیا ازو
 گو بر سر و مشعل صبحگاه ازو
 بتوان مگر سر و حرف گناه ازو
 روزی شود که یاد کند پادشاه ازو

حافظ که ساز مجلس عشاق ساز کرد
 خالی مباد و عرصه این بزم گاه ازو

گفتا برون شدی تاجشای ماه
 عمر است تا و لم ز میمان آیت
 به فروش عطر عقل بهندی نسیا
 تخم وفا و مهر درین کشت از عشق
 ساقی بایر باده که رمزی بگویت

از ماه ابروان منت شرم نیست و
 خال خط جانب یاران خود شو
 کاینجا هنر از نامه مشک کی چو نیم جو
 آنکه عیان شود که رسد بهم دور
 از سیر اختران کس سال و ماه

جام جهان بین که آرد
 آنجا بسای چهره و حاجت بخواد
 کاینه است جام جهان بین که آرد
 من و دهام باده فروشان پناه ازو
 این و دین که نامه من خدیا ازو
 گو بر سر و مشعل صبحگاه ازو
 بتوان مگر سر و حرف گناه ازو
 روزی شود که یاد کند پادشاه ازو

نکته از روز و صفای اصدیت ۱۱
 (در روز)

SECRET

15

...

مجلس شورای اسلامی

بیت

15

20

ای قباپی پشاهی است بر بالا تو
آفتاب فتح را بر دم طلوعی می نه
جلوه گاه طائر اقبال گرد و هر کجا
از تیر و شمشیر و حکمت با هزاران خطا
آب حیوانش ز منقار بلا غیب کید
گر چه خورشید فلک چشم حیا غایت
آهنگر اسکنه طلایه کرب و داوش روزگار
عرض حاجت عریم در دست محتاج است

[illegible]

خسروایران سر حافظ جوانی می کند
بر امید عفو بخش گنه نزاری تو

بجان پیر خرابات و قی صحبایه
 بهشت اگر چه جای گناه کار است
 چراغ ضاعقه آن شراب روشن باد
 بر آستانه میخانه اگر سر به مینی
 بیاراده که دوشم سرش غالم غیب
 که نیست سر من خبرم بوی خدیج
 بیاراده که مستظهرم رحمت او
 که ز دوزخ من تن استس محبت او
 وزن بیای که معلوم نیست نیست او
 نوید او که عامست فیض حمت او

میانه حامت که در صحنه است که در کانون پیران

موسسات عامه کو بھی خود مختار ادارہ بنائیں انکوں کو چاہیے ۱۱

(Handwritten signatures and notes at the bottom of the page)

مجلس شورای اسلامی

کتابخانه

[illegible]

حافظ اردر گوشه محراب و ناله روست

ای نصیحتگو حسد را آن خم ابرو بین

ایست خورشید خاوری خط مشیت
چون لب علت نمی باشد عقیق اندیزین
بر تن خود چاک می سازد ز خجالت پیرین
ز ره خورشید یار ج دوست آن بایین
میکنی جانم جراحت با دیگر جان من
این حکایت ابد است آشکارا مردون

ای لب ت آب حیات اقیق ت شرمون
 همچو ابرویت چشم من کم آید ماه نو
 نازحت دیدت گل رباع اسی سروان
 برشته جان من ست آن مایوی بنا
 بر منیخو اهرم ز تو لب ابد زندان میگزی
 عاشق روی تو ام اسی شاه خوبان چنان

مرثدا حفظ در غمت می گردن تو خون من

داوین بستانداز تور و ژمشر و بن

مشک سیاه مجسمه کرده اخیال تو
کاین گوشه نیت در خورشید خیال تو
طغرائوس ابرو مشکین مثال تو
یا رب مباد تا بقیامت زوال تو
کوثره زلفت درم عهد وصال تو

ای آفتاب آینه در جمال تو
صحن سراسر دیده بشستم ولی چو
مطهر طبع تیرنوشی تو صورت بست
در اوج ناله عجزی ای پادشاه حسن
تا پیشوای نجات رزم تهیت کنان

کمالیہ و مثل آب تو
 جینت از پس ہندو
 سنگھ سرور دان
 جلالت از عشق
 سب با خطاب یک
 کہ اسی سروران وقت
 کہ گل رخ تار درین
 دیدم ہمت از غفلت
 حاضر و دریا کیک
 سولوی خوش علی
 چو آن خط اسی عشق
 چو آن زانو در سجده
 نیکم خود را بید
 پس این جان ابد
 دیو چرخ یکے
 چو ہستی متون
 تا تو ہستم کو
 نہ تو خود اوت
 پس از این کہ خون
 خاطر کردی جویش
 بہد قتل خان

تلاوت
الخطای
شکلی
نقش
نقش
نقش
نقش
نقش
نقش

وقت غریب و خوی ترا از موده ایم

حافظ وصال مطلب از ردها
یارب و دعای خسته دلان مستجاب کن

ما سر خوشیم باوۀ نادر پیا که کن
در جام ماه باوۀ چون آفتاب یز
ای پیر خاتمه بخرافات شومی
صوفی بگریه چهره مجلس بشو چشم
بدست اغیزه ساقی حواله کن
بر روی و زینل مشکین گلایه کن
غسل بر آرو تو به هفتاد ساله کن
آهنگ قصه ماهمه از او ناله کن

گر نو عروس هر در آید بعد تو
معه دو کون فطش اندر قباله کن

مرغ و لم طارست قدسی عرش آیین
ز دین خاکیدان چون پیر مرغ ما
چون پر دین جهان سدره بود جا
سایه دولت قدر بر سر عالم بسی
در دو جهانیش مکان نیست که از کایت
عالم علوی بود جلوه که مرغ ما

از نفس تن ملول میر شده از جهان
بازو شمن کند بر سر آن آشیان
کمکیه که باز ما کن گره عرشان
گر بزند مرغ ما بال و پری در جهان
کان می از سعادت جاوی از لامکان
آب خور او بود گلشن مانع جان

کلام بنوع اول موسیقی
دینی رقص نوازین کلام
مادی هر مادی
ای مایه ظاهر و باطن
عشق در فغان و درد
حالات در پاک نشو
ای مایه باطن
دین عشق است
مادی و فطری
ای مایه باطن
چون ازین خاکیدان
عالم دیناست پروردگار
شمن آن از جهان آیین
گرد که عرش تنزلت
دان آشیان کایت
بطاوت آنچه درین بیان
ذکر یافته و مناسب
بیت این بیت
ضلای گلشن در فغان
بیت دون گلشن
دین کند

بیت در کمال

نسخه

نسخه

نسخه

نسخه

نسخه

نسخه

نسخه

نسخه

نسخه

نسخه

نسخه

نسخه

اشاعت یافتہ و معروف
۲۰۰۰

ایک اور شخص نے

رای برادر

آندی باشد و این تحقیق با

سازمان امور اراضی

وقت گزاری

پیر و پیش طہیبت

تغیبات ام از

وادی	وادی
------	------

بیشتر اسم از می لعل

۱۶۲

از اندکی بعدی که خبر را بداند

منتهی

بیاضی و شہ جہ

افط از آب
طیب کن

[illegible]

خطای محاسبه	
-------------	--

ایستون کرد و دستا
برآورد و خوا

شاه بائین و لبردی
دو تا قوس مشتری
از سر زلف عنبری

بغیر از رونو
کلاه گوست
سرای حور
با بردان
توقیتیش

ماہری لشکر
عالمی لعین
ملکی ازبک
ازرقاب گبر
نیل ازوم

میرود دستا
غرام و بیگونی
نظرش
مای شود زلفش

کر
بیابان
برون
به آب
چشم
حوض

درو بطور و درین دبرای بشمار
کلیه کارهای که صادر
ای بطور دبران
و حسن از این عیب و در درام
رونی پی درام

قط
ملک

گفتن در پیش

چو عندلیب فصاحت
تو نقش بر رخ

--	--

	(۱)
--	-----

برج اسد

نخ پویش و جانی
چشم گرس عینا پر
شهای دیدۀ ما پر کلا
لاله و غم شرا
نخون دل مانده

یعنی کہ
وزر شکست
چون شایسته
بگردد بر گدا
شتر فیسیر کید

مشت خرابا
و اطراف باغ
وزلف نگار
عاشق کشی تست

ن عرق ز چهره
بفشته بشنود
که رستم و عادت

گلبرگ
بجاش
بفش
بوی
ز انجا

بہارِ نبوت

عاشق کونجی شیخ
سب از خان باکین

کتابخانه ملی ایران
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
کتابخانه آیت الله العظمی بروجردی

کتابخانه عمومی

مجلس

سید ابوالحسن

۱۵۸

[illegible]

ووز فلک و رنگ نذر شتاب کن
 بار از جام باوہ گلگون خراب کن
 گر برگ عیش می طلبی ترک خواب کن
 ز نهار کاسه سر ما پر شراب کن
 یا با جام باوہ صافه خطاب کن
 وین خانه را قیاس اسائن حلب کن
 ساقی بدور باوہ گلگون شتاب کن

کار صواب با دود پستی مستحفظ
بر خیز و رومی غم بکار ثواب کن

بیسویں صدی کی تاریخ
کراچی کے ادوار

۱۰۵ علی زین العابدین رضی اللہ عنہ

لب بکشا که مید بدعل بیت برده جان
کوفتے که روح را میکنم از پیش رو
کین دم و دو و سینہ ام بار است بر دهن
همچو نیم نیر و دانش مهر بر استخوان
نبض مرا که شید هر سچ ز زندگی نشان
جسمم از ان و چشم تو خسته شدت توان

[illegible]

تا کی ازیم وزرت کیسه تھے خواہد بود
کتر از ذره پست مشو مهر بور
پیر بنیاد کیش ما که روش خوش باد
بر جهان تکیه کن گرد حرمی دوار
با صبا در چمن لاله سحر می گفتم

گفت چاقو من و تو جسم این زن ایم
از می لعل حکایت کن سوین و ققان

<p> خلاف مذہب آنان جال ایان بین دراز دستی این کوتہ استینان بین دماغ کبر گردایان خوشہ چینان بین نیاز اہل دل و ناز نازنینان بین وفای صحبت یاران ہنشینان بین ضمیر عاقبت اندیش پیش بینان بین </p>	<p> شراب لعل کش و روی مہ جبینان بین بزیر دل و قمر قمر کسند ہا دارند بجز من و جهان سرفرونی آزند گر تہ زابر و پر چین نمے کشایار حدیث عہد محبت ز کس نمی شنوم اسیر عشق شدن چارہ خلاص مست </p>
--	--

غبار خاطر حافظ بر صیقل عشق
صفای نیت پاکان پاکدینان میں

مکتبہ اہل سنت

[illegible]

سن از دست غمت مثل گل رخسار
 بقول دشمنان برگشتی از دست
 منت در جامه چون در جام باو
 بارای شمع شکسته دیده چو میخ
 مروکز سینه ام آه جگر منور
 دلم را شکن در پیشتند

ولی دل را تو آسان بر دی لادن
نمگرد هیچ کس با دوست دشمن
دلت در سینه چون در سیم آهن
که سوز دل شود بر خلق روشن
بر آید همچو دود از راه روزن
که دارد در سر زلف میو سکن

چند رابست در زلف تو حافظ
بدینسان کار او در مایه گشت

چون شوم خاک برش من بپاشد
گر شمعش من بشیرم در غم خند صحیح
عارض ز گیسو به کس میناید همچو گل
دوستان جانم ادم از بهر دانش نگرید
او بخونم تشنه من بر لبش تا چون شود
چشم خود را گفتم آخر یک نظر شیرین
اگر چو فرادم بهی جان آید حیف نیست

و رگویم دل گردان و گردانند
 و رنجم خاطر نازک برنجاند
 و رگویم باز پوشان باز پوشاند
 گویند مختصر چون بازمی ماند
 کامستانم از و یاد و یستاند
 گفت میخوای مگر تاجی ^{از} خن اند
 بس حکایتی شیرین بازمی ماند

و صفای ذل
و آتس باغیاری
و بر جمعی از مدعیان
گفته اند که جمعی علی
علیه دل مراد
مکن و بیامد از
یروشلم و کس از مدعیان
تست از ایشان
من نداری و حق
سک و اگر سک
ای از او پس
چونان چنان
مکن "حکم"
پیش از این
حکایتی که
پیشتر شنیده
نیست که در
نود و اندک
پیشتر شنیده
نیست که در
نود و اندک

[illegible]

خج گیسو سبیل نگر بر آردن	ز دتیر جبار گل کمال دین
سایه دل دین سیر و جوشن	مردن غنچه دین یزدن جوشن
برای میل گل آبرو و ناز	مغیر تپیل شوریده و نیر ناز

حدیث غنچه دوران جام جوا قضا	بقول طرب و قوی پر صاحب فن
-----------------------------	---------------------------

چند آگ آتش غم تبسبیلان	درمان کرد مسکین غریبان
آن گل که هر دم در دست است	گو شرم باوت از غنچه لیان
ما در پنجهان با یار گفتم	توان نهفتن در دانه لیان
یار شب امان دوا باز بند	پیشم جبهان وی جبهان
در هیچ جهت بر مقرر نیست	یار شب بسا و کام رقیبان
ای شمع آفر بر خوان دولت	تا چند پیشم بنی نصیبان

تا قضا جانشه رسول گشته	گر شمع شمع پند لیان
------------------------	---------------------

چرخ بر دم پیریت جان دین	کنم پاک از گریبان تابان
تست زوید گل گوی که در باغ	چوستان جامه را بدیدن

با من چه کرد وید مغشوقم با من
 گوناش کرد در همه آفاق را من
 محراب ابرو تو حضور از نماز من
 یاقوتش نخیل ساقی مسکین نو از من
 گرد و شمامه کرمش کار ساز من
 تا با تو سنگدل چه کند سوز من
 تا کی شود قرین حقیقت مجاز من
 میداد جان باری میگفت یا من
 غماز بود شک و عیان کرد از من
 هم مستی شبانه و راز و نیاز من

دینی دلا کہ آخریری وزیر علم
از آب دیده بر آتش ششہ ایم
می ترسم از خرابی ایمان کہ می بُر
مست یار و یار نیستان نسکند
یارب کی آن صبا بوزد کز نسیم
برخو و چشم خندہ زان گریہ غیر
نقشہ بر آب میزنم از گریہ حالیا
محمود را دی کہ با خر سید عمر
گفتم بدل زرق چشم نشان عشق
ز اہد چو از ناز تو کلاہی نمیرود

حافظ غصه سخت بگوشتش ای صبا
باشاه دوست پرور دشمن گداور من

بشادی رخ گل پنج غم زول بر کن
برستی طلب آزادگی ز سر و چین
زن خود بر و نشان شد بر تن از هرید سپهر کن

بهار گل طرب انگیز گشت و تو شب کن
طریق تصدق با میوز اصف اول
رسید باوصبا غنچه از هوا داری

فاش کرد
 در ناخجل جواب
 تو در دل میگردد و در دهان
 کجاست که در وقت یاد دستان
 که غلبه باشد بر این که گشتند
 در باب غنم که آن صبا که دم
 روز که از خوشنوی او شاد که دم
 که سازن گرد می زنن که
 کوشش تن بدین هنر که
 خنده میخورد و دوست که
 است که مایل یکدیگر
 دل عاشق وقت که
 نمود آن وقت که
 و در آن وقت که
 بسیار که
 از این که
 که در که
 لیکن که
 سانس که
 غنا که
 است که
 چیزی که
 من که
 است که
 طری که
 که

ای سرو چنان از چمن و باغ زمانی
شمع دگل و پروانه بلبل هم جمع اند
بادهل بشه گان جوهر جانا تا کی آخر
بخرام درین بزم و درو صید تیریا کن
ای دوست بیار رحم به تنهایی ما کن
آهنگ فاطرک جنا بهر خدا کن

مشغو سخن دشمن بگوئی حسد را
با حافظ سکین خج و دامن و دست و پا کن

امیڈیٹ فائنڈنگ

ای روی ماه منظر تو نو بهار حسن
در چشم پر خمار تو پنهان فسون سحر
ماهی تنافت چرخ زنجیر خسرو
خرم شد از ملاححت تو عهد و لبرای
از دامن لطف تو دایه خال تو در میان
دائم لطف دایه طبع از میان جان
گر دلبست زلفش از آن تازه و ستر

حافظ طمع برید که بیند نظیر دوست

و باز نیست غیر تو اندر و یار حسن

کوتا و کر قصبہ نہ ہندرا زمین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت معنویت، تضار و آثار

۲۸۸
 سحر خیزم / فتنه برادر / زنت کرم / سحر خیزم / این دوزخ / فتنه برادر / فتنه برادر / فتنه برادر

این چه شوهریست که در دوزخ می بینم هر کس بی روزی می طلبد از ایام ابلهان همه شربت گلاب بخت است تازی شده مجروح زیر پا دختران همه جنگست و جدان مادر هیچ کس نه برادر برادر دارد	همه آفاق پراشته و شرمی بنیم مشکل نیست که هر روز بتری بنیم قوت و انما همه از خون جگر می بنیم طوق زرین همه گردن نرخی بنیم پسران را همه بدخواه پدری بنیم هیچ شفقت نه پدر را پسر می بنیم
---	---

پند حافظ بشنو خواجه بروی کن
 ز آنکه این پند به از درد گهر می بنیم

دیدار شد میرو بوس کنار هم زاهد برو که طالع اگر طالع مرست معیب کس بندی و مستی نمی کنیم ای دل بشارتی و بهمت مستی نماند آن شد که چشم بدنگران بود ازین خاطر بدست تفرقه دادن و گریست بر خاکیان عشق فشان جودش	از بخت شکر دارم و از روزگار هم جامم بدست باشد و زلف نگار هم لعل تبان خوششت می خوشگوار هم وزی جهان پرست و بت گیار هم خصم از میان رفت و شرک کنای هم مجموعه بخواه و صحرای بیار هم تا خاک لعل گون شود و مشکبار هم
---	---

فتنه برادر / فتنه برادر / فتنه برادر / فتنه برادر / فتنه برادر / فتنه برادر / فتنه برادر / فتنه برادر

دل سحر خیز / فتنه برادر / فتنه برادر / فتنه برادر / فتنه برادر / فتنه برادر / فتنه برادر / فتنه برادر

حافظ از تاب نکر توجھ سے فہم
ساتی کجاست تا نزد آئے بر تہشم

متن که باشم که بران خاطر عاقل گذرم
 دلبرانده نوازیت که آموخت گوی
 همتم بجزقه راه کن ای طاهر قدس
 شد کمال ۱۱
 ای نسیم سحری بندگے با برسان
 خرم آن وز کزین مرحله بندم خست
 پایظلم بلندست و جهانگیر گوی
 راه خلوت که چشم بنماتا پس ازین
 اطقما سکنی ای خاک درت تاج سرم
 ای من این ظن قبرستان تو هرگز نبرم
 که در راست ره مقصد و من تو فرم
 که فراموش کن وقت دعای محرم
 در سر کوی تو پرستند فقیان خرم
 تا کند پادشاه بجز دربان پر گرم
 می خورم با تو و دیگر غم دنیا نخورم

حافظ شاید اگر در طلب گوهر صیل
و دیده در کیم از اشک دروغ و غلط خودم

منقح آن ندیم که ترک شاه و ساغر کنم

کہ ازین بیان
بہرہ و فواید
مستخرج کریں
و ترجمہ فرمایند
و اگر در طلب
و دل و خواہش
و در علم و فن
و در کمال و کمال
و در کمال و کمال
و در کمال و کمال
و در کمال و کمال

[illegible]

آن مرغم که هر شام و سحرگاه
 قرار می کرده ام بامی فروشان
 خوشا آن دم که استغایستی
 فراوان گنج غم در سینه دارم

ز بام عرش می آید ضعیفم
 که روز غم بم بجز نساغر نگیرم
 فراغت نبخش از شاه و وزیرم
 اگر چه مدعی بسند فقیرم

سن آن دم برگزینم دل ز حفظ
که ساقی گشت یار ناگزیرم

مژده وصل تو کو کز سر جان برخیزم
یارب از بر هدایت برسان ببار
بولای تو که گربنده خوشیم خوانی
بر ترسبت من بی می مطرب نشین
گرچه یرم تو شبی تنگ آغوشم گیر
تو چشندار که از خاک سر کوی تو کن
طایفه قدسم و از دام جهان برخیزم
بیشتر آنکه چو گردی میان برخیزم
از سر خوگی کوئن و کان برخیزم
تا بوییت ز لحد قص لبنان برخیزم
ما سحر که ز کسارت تو جوان برخیزم
بخفای فلک جز زمان برخیزم

سروا الانبا ای ثابت شیرین حرکات
که چو حافظ ز سر جان جهان بخیزم

من ترک عشق بازی و ساغر نیکنم

بیش از بیست و هفت سال
شکر ای خدایا
در این روزگار
و در این مملکت
بدوئی نام دارم
و لیکن دارم
بقصد گرفتن
شکر بخوان
۲۶۰

خدا را اسی قیام شب مانی دیو برسم
 کرلم صد شکر از خوبان بقصد دل کین
 الا اسی پیروزانه کن عیب زمیخانه
 چو در گلزار اقباش خرم امانم بچند

که من با عل خاموش نهانی شد سخن دارم
 بحمد الله والمنة بیتی شکر شکن دارم
 که من در ترک پیمانه دل پیان شکن دارم
 نه میل لاله و نسیرین نه برگ یاسمن دارم

بزمی شهر شد حافظ پس ان چند و بیع اما
چه غم دارم چو در عالم این الدین حسن دارم

<p>مرتباً بطائر فرخ رنج و فرخنده پیام یار باین قافله لطف ازل مرقه با ماجرای من معشوق مرا بایانست چشم خونبار مرا خواب و زخو ر شد تو رحم کنی بر من بیدل دهم گل زخده بر دستم ز کرم رنج بنجا منع شویم که همین نورش در صفیر زلفش دلدار چو زار منم فرایه حافظ اریل با بروی تو دار و شایه</p>	<p>خیر مقدم چو خبر یار کج راه کدام که از خصم بام آید معشوق بدم هر چه آغاز ندارد و پذیرد انجام من له القتل و العجا کف نیام ذاک و عوای دها انت و ملک الایام سرویناز و خوش نیست ارا بخرام عاقبت دایه خال تو گنشد در دم بروای شینخ که شد تیرم این خمر حرم جای در گوشه محراب کنند اهل کلام</p>
--	---

بشنای پیروان حق و حبس از
 بیچارگی نبرد کرد و زیاده باندول
 بیان شکلی که چو کشتی در لیل
 بیان غمگینی که ایام غمشه غمگین
 باشند و هر چه که در کجاست
 ای علامت فرخنده از خورشید و یاس
 تر از آنکه در آید و در خورشید و یاس
 خبر آید و یاس در خورشید و یاس
 او که نام است «**سکه**» ای چشم
 من در حق تو ای نسبت پروردگار
تو آن
 در کرم و در خورشید و یاس
 چو آنکه در خورشید و یاس
 یعنی میسر و کرم و یاس
 خورشید و یاس و کرم و یاس
 و تو چو آنکه در خورشید و یاس
 حصول مقصود چو در خورشید و یاس
سکه ای مشتاقی که در خورشید و یاس
 خورشید و یاس و کرم و یاس
 چو آنکه در خورشید و یاس
 و سکه ای که در خورشید و یاس
 خورشید و یاس و کرم و یاس

شیخ روح من
 که از سوره ضحیکه
 نیز در بعضی کتب
 در کتاب کلام
 در کتاب التلوی
 در دیوان اقبال
 در کتاب نایار
 در کتاب کرامت
 در کتاب کرامت
 در کتاب کرامت

کار از تو سیر و دودوی ای دل راه	انصاف میدهم که از قدا دهم
چون لاله می بین قبح در میان کا	این داغ بین که بر دل خونین نهاده ام

گفتی که حافظ این همه رنگ و رخسار چیست
نقشه غلام مخوان که همان لوح سادهم

ماور و سحر بر در پیش نهاده ام	اوقات دعا در ره جانانه نهاده ام
سلطان نازل گنج غم عشق باده	تاروی درین منزل بریانه نهاده ام
در خرقه صد عاقل زاهد ز آتش	این داغ که ما بر دل دیوانه نهاده ام
در دل زهم بر پس این تیان	مهر لب او بر در این خانه نهاده ام
آن بوسه که زاهد ز پیش داد باده	از روی صفا بر لب جانانه نهاده ام
چون سیر و داین کشتی شکر گشته که	جان در سیر این گوهر کدانه نهاده ام
المنه شد که چو بامیدل وین بود	آن را که خود پرور و فرزانه نهاده ام
در خرقه ازین پیش منافق توان بود	بنیادش ازین شیوه زندانه نهاده ام

قانع بخیلی ز تو بودیم چو قضا	یار چه گداه است و شاهانه نهاده ام
------------------------------	-----------------------------------

مادرین در نی پی حشمت و جاه آمده ام	از بد حادثه اینجاست به پناه آمده ام
------------------------------------	-------------------------------------

از آن که در قضا
 آمد این امر از قضا
 که از عشق بر دل بر داشتند و بگویم
 خرقه صد عاقل زاهد ز آتش
 ایجا بود از جمل این تیان
 و عشق پیدا کردیم این تیان را
 و صلابت و صفت حاصل کردیم
 و صفت آن کس که از آید
 آن بوسه که زاهد ز پیش داد باده
 صفا بر لب جانانه نهاده ام
 از روی صفا بر لب جانانه نهاده ام
 جان در سیر این گوهر کدانه نهاده ام
 آن را که خود پرور و فرزانه نهاده ام
 بنیادش ازین شیوه زندانه نهاده ام
 قانع بخیلی ز تو بودیم چو قضا
 یار چه گداه است و شاهانه نهاده ام
 مادرین در نی پی حشمت و جاه آمده ام
 از بد حادثه اینجاست به پناه آمده ام

از آن که در قضا
 آمد این امر از قضا
 که از عشق بر دل بر داشتند و بگویم
 خرقه صد عاقل زاهد ز آتش
 ایجا بود از جمل این تیان
 و عشق پیدا کردیم این تیان را
 و صلابت و صفت حاصل کردیم
 و صفت آن کس که از آید
 آن بوسه که زاهد ز پیش داد باده
 صفا بر لب جانانه نهاده ام
 از روی صفا بر لب جانانه نهاده ام
 جان در سیر این گوهر کدانه نهاده ام
 آن را که خود پرور و فرزانه نهاده ام
 بنیادش ازین شیوه زندانه نهاده ام
 قانع بخیلی ز تو بودیم چو قضا
 یار چه گداه است و شاهانه نهاده ام
 مادرین در نی پی حشمت و جاه آمده ام
 از بد حادثه اینجاست به پناه آمده ام

۲۷۶
 من از تو بگویم که این دهن
 از تو بگویم که این دهن
 از تو بگویم که این دهن
 از تو بگویم که این دهن

من اگر رنزم و گر شیخ چه کارم کس
 حافظ را ز خود و عارف وقت خوشتم

<p> نعم بحسب ان ترا چاره زبانی بکنیم تا طیبش بسره آریم و دوا می بکنیم تا در آن آب و هوا نشویندانی بکنیم بازش آید خدا را که صفائی بکنیم تیر آینه بکشائیم و عنبرانی بکنیم کار صعب است مباد که خطائی بکنیم طلب سایه میمون همسانی بکنیم </p>	<p> ما بر آریم شبی دست و دعا می بکنیم دل بپایر شد از دست فغان هر دو خشک شد پنج طرف باه خرابات گستا آنکه بجرم برنجید و تبغیم ز دورفت در زره نفس کز و سینه ما بتکده شد مد و از خاطر زمان طلب ای دل و ز سایه طاعت اگر کم حوصله کاری نکند </p>
--	--

دلم از پرده بشد حافظ خوش لجه کجاست
 تا بقول و غزلش ساز و نوای بکنیم

<p> ما سرخوشان شد دل از دست دادیم بر ما بسی کمان ملاست کشیده اند ای گل تو دوش جام صبحی کشیده پیر معشاقان ز تو به ما گر ملول شد </p>	<p> هم از عشق و تمنفس جام باده ایم تا کار خود را بر وجهانان کشاده ایم ما آن شفت یقیم که باده غ زاده ایم گو باده صاف کن که بغذارت داده ایم </p>
--	---

که در تپه مولی کمال داشت
 و باغیانیم
 نفس تپه ای کمال داشت
 از گریه و زاری در گاه
 خدا تعالی است بکشائیم
 یعنی آه و ناله بکنیم و معذرت
 از بیچاره خدایم و بیچاره
 بپایریم و غزل می گویم ای
 بریا صفت بپایریم ای
 چو که از نفس بپایریم
 دیوان حافظ
 بگویدند که حافظ
 اندر نشان و قصه سایه
 چو راه از دشمنان
 عشق بپایریم و بپایریم
 خدا ایم و بپایریم
 جام صبحی کشیده
 و آن معشاقان بپایریم
 معشاقان بپایریم
 معشاقان بپایریم

معشاقان بپایریم
 معشاقان بپایریم
 معشاقان بپایریم
 معشاقان بپایریم

شرح و تفسیر
 در بیان معانی
 و تفسیر کلمات
 و تفسیر اشعار
 و تفسیر احادیث
 و تفسیر روایات
 و تفسیر کتب معتبره
 و تفسیر کتب معتبره

پروانه راحت بده ای شمع که شب
 چون نیست نماز من آلوده نمایی
 در سجده میخانه خیالت اگر آید
 گر خلوت مار آشی از رخ بفروزی
 آن دم که بیک خنده هم جان چسرا
 محمود بود و عاقبت کار درین راه

در بیان معانی

از آتش دل پیش تو چون شمع گدازم
 در سبکه زان کم نشود سوگو گدازم
 محراب کجاست خانه ابروی تو سازم
 چون صبح در آفاق جهان بر بفرزم
 مستان تو خواهم که گذارند نام
 و سر برود و سر سودای یارم

حافظ غم دل با که بگویم که درین و
 جز جام نشاید که بود محرم ام

گریستن از سر زلفش مدعیان اندیشم
 ز پند زندان تو آموخته راهی بدست
 شاه شوریده سران جهان بیایان
 بر جبین نقش کن از خون دل من کجا
 اعتماد بنا و بگذر بجز خدا
 شعر خوار من ای دوست یار جوان
 و این از سر زلفش دل مادر هم چنین

در بیان معانی

شیوه هستی و زندگی زود از پیشم
 منکه بد نام جهانم چه صلاح اندیشم
 ز آنکه در کم خردی از همه عالم بشیم
 تا بدانند که مستر بان تو کافر کشیم
 تا بدانی که درین حسرت چه نادر بشیم
 که ز مرغان سیه برگ جان و بشیم
 که اثر در تو کند که بخندشی بشیم

شرح و تفسیر
 در بیان معانی
 و تفسیر کلمات
 و تفسیر اشعار
 و تفسیر احادیث
 و تفسیر روایات
 و تفسیر کتب معتبره
 و تفسیر کتب معتبره

شرح و تفسیر
 در بیان معانی
 و تفسیر کلمات
 و تفسیر اشعار
 و تفسیر احادیث
 و تفسیر روایات
 و تفسیر کتب معتبره
 و تفسیر کتب معتبره

شیر خیم واقع سیم

رنگ ترویر پیش مانود

وام حافط بگو که باز دست
کرده اعتراف و ما گوئیم

بر لوح بصر خط غباری بنگارم
چون شمع همان دم بدی جان بسیارم
من نقد روان در دوش از دیده ببارم
زین در نتواند که بر دبا و غبارم
از موج سرشکم که رساند کینارم
داوند تزارای ویر و دند تزارم
زبان شب که من از غم بدعا دست بآرم
کان بوی شفا میدهد از رنج خمسم

گر دست و دهن خاک کف پای پی نگارم
پروانه او گر برسد و طلب جان
گر قلبم لرزاند و دست عیار
دشمن مفتشان بر من خاکی که پس از مرگ
از بوی کنارتوشم مرغ غرقه امید
زلفین سیاه تو نبه دار عشاق
امروز کس سر ز وفای من اندیش
امتی ساقی ازان با ده کی جرعباؤ

حافظ لب لعلش چو مرا جان عزیز است
عمر می بود آن لحظه که جان بلب آید

چون گوی چہ سہرا کہ بچکان تو بازم
در دست سروی ازان لطف دارم

گردست دهد در خم زلفین تو بازدم
زلف تو مرا عمر عزیزست و لی نیست

[illegible][illegible]

اگر بهینم حاتم بروی چو محرابش باز
بجده شکر کنم در پے شکرانه روم

خرم آن دم که چو حافظ بتولای زریه
سرخوش از سیکده بادوست بکاشانه روم

گرچه از آتش دل چون تخم می درخشم
قصه جانست طمع دلچایان کران
من کی آزاد شوم از غم دل جان هر دو
حاشا که نیم معتقد طاعت خویش
هست امیدم که علی الرغم دور و زبر
پررم روضه ضوان بدو گندم بجزوت
خرقه پوشی من از غایت دینداریست
می تنخواهم که بنوشم بجز از او

<p>بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين</p>	<p>اگر ازین دست ندمطرب مجلس عشق شعر حافط ببرد وقت سماع از بهوشم</p>	<p>سکانتی من غافل از خفا و طعنه</p>
--	---	---

گرچه افتاد زلفش گشایی در کارم بطربت حمل کن سرخی رویم که چو جام	ایچنان چشم امید از کزش میدارم خون لعل کسین و ن میدارم ز خوارم
---	--

[illegible]

کمال مستحق بنی بر
بجز سزا دادیم
خود کشتن و شکر
لواقت می نمود
غلبه یافتیم
عده که در این
از غلبه و کثرت
گروافداست
یکین مانع شدیم
امید هم کردیم
دارم یعنی کشت
سوزن می کشد
رادا کند و بداند

ماہجر چشم یارچ بازی کند کہ باز
طائف و اوق سیر قیل و قال فضل
عمری گذشت ما بامید اشارتے
ناموس چند سالہ اجدا و نیک نام
ہشیار و عاقلیم کہ در سپاہ دل
اسی و عقل کہ کشان نقد عقل ہو
فرما اشارتی کہ دو چشم امید ا

لکھنؤ : ۱۰ جنوری ۱۹۲۲ء

بنیاد بر کرسی شسته جاود نهادیم
 رینها بخاک کوی تو ما رو نهادیم
 چشمتی بران و ز گیسو جاود نهادیم
 در راه جام و ساقی مهر نهادیم
 زنجیر و بند زان خم گیسو نهادیم
 در راه یار سلسله گیسو نهادیم
 پیوسته بر دو گوشه ابرو نهادیم

گفتی که حاقط اول سرشته است بجا
در حلقه های آن جسم گیسو نهادیم

غم زمانه که هیچ پیش کران نمی بینم
 نشان مرد خدا حاشی است تا بخود آید
 درین رخسار کم جبرعه نمی بخشد
 ز آفتاب قبح از قلع عیاش بگریزد
 نشان سوی میانش که دل دروغم
 برین دو دیده حیران من هزار افسوس

دو شش خرمی چون ابله غول نمی بینم
که در مثل نخ شهر این نشان نمی بینم
ببین که ابله ولی در جهان نمی بینم
چرا که طالع وقت آن چنان نمی بینم
زمن می پرس که خود در میان نمی بینم
که باد و آکنه رویش عیان نمی بینم

ملفوظات مولانا مفتی محمد شفیع صاحب

وَقَدْ مَاتَ فِي يَوْمٍ مِثْلَ هَذَا

[illegible]

بیزون جیم سرخوش از بزم مدعی
کاشم جهان بر آگر بخشد خدا گناه
کو عشوه زابر و تو با چو ماه نو
فردا اگر نه رو بضمه ضوان با منید

نثار کشیم باده و شاه پر کشیم
روزی که رخت جان بماند اگر کشیم
گوی سپردم چو کان زر کشیم
علمان ز غرغره جز رخت کشیم

تغافل نهاده کی در غایت برآورد

حافظ نه دست چنین لافنازون
پاز گلیم خوش چراغ شیر شیم

عاشق و میانی خوش نوحه تمام	وز خد صحت اورا بد عا خسته تمام
عاشق و زند و نظر باز میگویم	تا بدانی که چندی نهر آرم تمام
شرم از خرقه آلوده خود می آید	که بهر باره و دود شعله آرم تمام
خوش به بخت و شای شمع روشن نیز	بهین کار کمر بسته و بر خسته تمام
با چنین حیرتم از دشت صحرای کار	بر غم افروده ام آنچه از دل جاکن تمام
پاسبان حرم دل شده ام شب به شب	بو که سیری بخت آن مه ناگه تمام

<p>بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين</p>	<p>بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين</p>	<p>بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين</p>
--	--	--

عشق بازی جوانی و شراب لعل قلم

<p>عاشق و حیوانی خوش نوحه ام عاشق و زند و نظر باز میگویم شرم از خرقه آلوده خودم خوش لبخندش ای شمع روشن با چنین حیرتم از دشت صحرای کار پایان حرم دل شده ام شب بیدار</p>	<p>وز خد صحت او را بدعا خواستم تا بانی که بچندین هزار است که بهر پاره و دود شعله آریستم بهین کار کمر بسته و بر خاستم بر غم افزوده ام آنچه اول و جان است بوکه سیری بخت آن ناکاستم</p>
<p>همچو حافظه خرابات و م جامه قبا بوکه در کشد آن دلبر نوحه ام</p>	<p>مجلس انس و حرفیم و شراب عالم</p>

زلف را حلقه کن تا کفنی و بنیم
 شهره شهر مشو تا نه هم سر در که
 می بخور بادو گران تا بخورم خون جگر
 شرم از دست وصال تو نبردو جال
 یار بیگانه مشو تا نه بری از خویشم
 رخم کن من بسکین و بفراوم
 چون فلک جگر من تا کشتی از مرا

چو حلقه را آب ده نماند بی بر باد
 شور شیرین منم تا کفنی فریاد
 سرکش تا کشد سیر فلک فریاد
 دست گیرم که ز سحر تو زیبا افتاد
 غم اغیار بخورتا کفنی نماند
 تا بنجاک در آصف نرسد فریاد
 رام شو تا بد مطلع فریخ ز اوم

ان طره را ناک
 صدای دستگیر کن کن کن کن

مانی

در واد

[illegible]

حافظ از جو رتو حاشا که بناله روزی	
من ازان روز که در بند تو ام آزادم	

سالها پیروی خدمت ندان کردم
 من بسر منزل عنفتانه بخودم راه
 از خلف آمد عادت بطلب کام که من
 سایه بردل رشیم سگن ای گنج مراد
 تو به کردم که نه بوم لب ساقی و کنون
 نقش مستوری وستی نه بدست منت و

۱۔ اردو زبان
 ۲۔ کتب خانہ کراچی
 ۳۔ شریعہ
 ۴۔ دستور کا نفاذ
 ۵۔ پاکستان کی ترقی
 ۶۔ پاکستان کی ترقی
 ۷۔ پاکستان کی ترقی
 ۸۔ پاکستان کی ترقی
 ۹۔ پاکستان کی ترقی
 ۱۰۔ پاکستان کی ترقی

نبد برق کبشا ای سه خورشید لقا تا چو زلفت سر سودا زوده در پانهم

حافظ انکیہ برایام چہ سہوت و خطا
من چہ عشرت امروز لغو و انگنم

دیشب بیل اشک خواب میزد
روی نگار در نظر مرم جلو میزد
ابر روی یار در نظر و خرقه سوخته
چشمم بروی ساقی و گوشم بقون
نقش خیال و تی تا وقت صبحم
هر مرغ فکر کرد سر شاخ طربست
ساقی بصوت این غنم کاسی گرفت

نقشے بیا و خط و بر آب میزد
وز دور بوسه بر رخ مہتاب میزد
جامی نیاید گوشه محراب میزد
فانی بچشم و گوش درین باب میزد
بر کارگاه دیدہ و سخواب میزد
بازش زطره تو بمضرب میزد
میگفتم این سرو می ناب میزد

سید محمد علی

خوش بود وقت حافط و فال مراد کام
بز نام عمر و دولت اجاب میز می

روز و هیدشت و من امروز در آن بیدیم
چند روز است که دورم نرخت ساقی جام
من بجلوت نشینم پس ازین شل

کہ وہم حال ہی روزہ وساغر گیرم
بس خجالت کہ پدید آید ازین تقصیرم
داده صحر بر پای نہد زنجیرم

۲۴۱

بند برق بکشا ای سه خورشید لقا

نا چو زلفت سر سودا زده در پا گنم

حافظه انکیه برایم چه سوت و خطا

من چه عشرت امروز بفرود آنگنم

دیش بیل لشک ه خواب میزوم

روی نگار قطره جلوه میزوم

ابرتوی یار در نظر و خرقه سوخته

چشمم بروی قاتی و گوشم لقبول

نقش خیال روی تو و وقت صدم

هر مرغ فکر کرد مر شاخ طربت

ساقی بصوت این غنم کاسی گرفت

نقشه بیاد خط تو بر آب میزوم

وز دور بوسه بر رخ متاب میزوم

جای بیاد گوشه و محراب میزوم

فالی چشم و گوش درین باب میزوم

بر کارگاه دیده بهیجواب میزوم

بازش ز طره تو بمضرب میزوم

سیگفتم این سرو روی تاب میزوم

خوش بود وقت حافظه و فال مر و کام

بز نام عمر و دولت اجاب میزوم

روزه حیدرست و من امروز دران بزم

چند روز است که دورم ز رخ ساقی جام

من بجلوت نشینم پس ازین ویر

که دهم حال سی روزه و ساغر گیم

بس خجالت که پدید آید ازین تقصیرم

را به صوبه برپای نهد زنجیرم

رتبت دانش حافظ فلک شده بود
کرد و غمخواری بالای بلندت پستم

دوش سودای خست گفتم زیر یزدن کنم
چاقوش را سر گفتم کسر شید از نیشتم
نکته ناسخیده گفتم دلبر معذودا
زرد روی میکشتم ان طبع نازک بگینا
سکه زه بر دم بگنج حسن بی پایان دوست
ای شمیم حضرت سلمی خدا را تا کی

اسی منہ مہربان از بندہ حاقط یاد کن
نادعا می دولت آن حسن و زافرون کینم

ویدہ دریا کنم و رخت بصران کنم
از دل تنگ گنه گار برآرم
خردده ام تیر فلک باب و مایه است
جرعه جام برین سخت و ان افشام
و اندرین کادول خویش بدریا کنم
کاتش از گشت آدم و جهان کنم
عقدہ در بند کمر تشن جگر کنم
تخلخل چنگ دین گنبد میا کنم
میکنم جبد که خود را اگر آنجا کنم
سخت روانی که از آستان است از زبان

مدد گار گشتی خود را در دست
 گردانم تو را منی حقیقی برسی
 اسیر بی پایان در دست ملکوت
 گردیدندی اسیرت او پس
 اکنون از نیش من صحبت خود
 گردان قانون کم و دراز من
 آن قدر بدیدم که حکم از من
 پیما گردانند و در قانون هم
 لطیفست «لطیف» یعنی
 سرای دخیل اطلال من
 مطلق بمنجی از اسیر من
 جایی فرایند را نمی بینم
 کجا دران محب خود را در بیم
 نترسم تو را خواهر اگر از دور
 جایی که منم که بشام من
 بار و خاطر را نازد من
 می ای آنکه منم که گناه
 آدم را از دین من و من
 اینکه آن قدر پیش از تو
 که کس جز استار را
 گویند که در جبهه جزا

واقع شده اند
تا با محلی را
از آنجا که
آنجا که
در آنجا که
از آنجا که
از آنجا که
از آنجا که

دوستان وقت گل آن که بشکر شیم
 نیست در کس که رم وقت طرب میگذرد
 خوش هواست فرخ بخش خدایا بفرست
 ارغوان ساز فلک هنر اهل هنرست
 گل نجوش آمد و از می نزدیش آید

سخن پیر یغان ست بجان می نوشیم
 چاره آنست که سجاده بی بغر و شیم
 ناز نینی که بروش می گلگون شیم
 چون ازین غصه تنالیم و چراغ شیم
 لاجرم ز آتش حرمان هوس میجو شیم

حافظ این حال عجب که توان گفت که ما
 بلبلانیم که در موسم گل خاموشیم

دانش بیماری چشم تو بر دارم
 عشق من با خط مشکین تو امر و نیت
 عاقبت چشم دار از من سحر نشین
 در ره عشق از آن سوی فاصد خط
 بوسه بر درج عقیق تو خال است برا
 ایند از نیم چشم از تیر کج انداز خود
 از ثبات خودم این نکته خوش آمد که بگو
 صنم شکریم غارت دل کرد و رفت

لیکن از لطف لبی صیغی زبان می شیم
 دیگر گاه ست کرین جام ملاکی شیم
 که دم از خدمت زندان ده ام میا شیم
 تا نگوی که چو عمرم بسر آمد شیم
 که با قیون حبس عهد وفا شیم
 که محبوب کمان ابرو خود پیوستیم
 بر سر کوی تو از پای طلب شیم
 آه اگر عاطفت شاه بگیرد شیم

خود را در کس که بوسه می ده
 حرمان و بوسه می ده
 خوشی که بکشد
 این حال عجب که بکشد
 که چنان بلبلانیم که در موسم گل خاموشیم
 سخن خاموشیم که در موسم گل خاموشیم
 مودع و حلاج
 ای دوست من
 سطره خیار ساخت و کمال شست
 لیکن از لطف لبی صیغی زبان می شیم
 کی بکشد صفت جان
 می بستم و می جات از حال
 یک دم از شکر شاد ای
 من کویش غلو تو دارم امرو
 نیست یک که از زبان شاد است
 ازین جام ملاکی شیم
 ای در راه آن طرف نام و نیت
 غمزه است بر زبانی که در دهان
 که دم ازین بلایات بکشد
 بگو در جام صدای ازین و صدای

ملاحظه فرمایید
 کلامی که در این کتاب است
 از کلامی که در این کتاب است
 از کلامی که در این کتاب است
 از کلامی که در این کتاب است

[illegible]

ما جرای دل سرگشته نگویم کس
صحبت جز نخواهیم که بود عین قصود
سر سودا تو در سینه بماندی پنهان
مرغستان افسوس خاک پهلوی گشتم
همچو چنگم بکنار آرزو بگذارم

نہجوائے

زانکہ جرتیغ غمت نیست کسی مسام
 با خیال تو اگر باد گری پروازم
 چشم تر دهن اگر فاش نکردی زلف
 با سیدی که گر صید کند شهبازم
 یا چونی از لب و یک نفسی بخوارم

گر بهر سوی سری بر تن حاقط باشد
همچو زلفت همه را ورق دست اندازم

در خراباٹ مغان نور خدا می نسیم
کیست در کس این میکده یار که در
جلوه برن مفروش ای ملک اسحاق که تو
سوژ دل اشک و آن آه سحر ناله شب
خواهم از زلف تیان نافه کشائی گردن
هر دم از روی تو نقش می زندم راه خالی
کس ندیدست نریشک ختن و نافه چنین
نیست و آینه یک قطعه خلوات کم و بیش

دین عجب بین کہ چنوری کجایم بنیم
 قبلہ حاجت و محراب و دعای بنیم
 خانہ می بینی و من خانہ خدای بنیم
 این همه از اثر لطف شمای بنیم
 فکر و درست همانا کہ خطای بنیم
 با کہ گویم کہ درین پرده چمای بنیم
 آنچه من ہر سحر از ناد صبای بنیم
 کہ من این مسئلہ بی چون چرای بنیم

خیال روی تو در کارگاه دیده کشیدم
 امید خو حکیم بود بندگے تو کردم
 اگر چه در طلبت بهمان بادشما لم
 امید در سر زلفت بروز عہد بستم
 گناہ شیم سیاه تو بود و ناوک غم
 ز شوق حشر نوشتہ چہ قطر پاک فشاندم
 ز غمہ بر دل کشیدم چہ تیراک کشاد
 ز کوی یار بیاری نسیم صبح بخار
 چہ غنچہ بر سرم از کوی او گذشت شبی

بصورت تو نگاری ندیدم و نشنیدم
 بهوای سلطنت تو بود دست تو گزیدم
 بگردن و خرامان قامت نرسیدم
 طمع بدو ز دهانت ز کام دل ببریدم
 که من چو آهو وحشی ز آدمی برمیدم
 ز لعل روح فرایت چه شنو ما که خریدم
 ز غصه بر سر کویت چه بار ما که کشیدم
 که بوی خون دل ریش از غبار شنیدم
 که پرده بر دل خدین بهوای او بدریدم

بنخاک پایی تو سوگند نور دیده خط
که بی رخ تو فروغ از سپهر غایت دیدیم

خیال روی تو گر بگذر خوشن چشم
بیا که عمل و گهر در شمار مقدم تو
سزای تنگیست منظری نمی بینم
سحر رشک و انعم سرخ را بی دشت

دل او پنی نظر آریه بسوی خوشیم
ز گنج خانه دل میکشیم بجزین چشم
منهم ب عالم و این گوشه عین چشم
گرم نه خون جگر میگرفت از چشم

۲۵۳

خیال روی تو در کارگاه دیده کشیدم امید خواجگیم بود بند گے تو کردم اگر چه در طلب بهمان باوشمالم امید در سر زلفت برود عهد بهستم گناه چشم سیاه تو بود و ناوک غمزه ز شوق چشمه نوشت چه قطره که فشاندم ز غمزه بر دل ریشم چه تیر که کشادم ز کوی یار بیاری سیم صبح عیار چو پنجه بر سرم از کوی او گذشت شبی	بصورت تو نگاری ندیدم و نشنیدم هوای سلطنتم بود خدمت تو گزیدم بگرد سرو خرامان قامت ز رسیدم طمع بدو رو هانت ز کام دل ببریدم که من چو آه و وحشی ز آدمی بر میدم ز لعل روح فرایت چه عشوها که خریدم ز غصه بر سر کویت چه بارها که کشیدم که بوی خون دل ریشم از غبار کشیدم تا که پرده بر دل خونین بر آیدم
بخاک پای تو سوگند نور دیده فقط که بی رخ تو فروغ از سپاس دیدم	
خیال روی تو گر بگذر بخش چشم بیا که غسل و گهر در شمار مقدم تو سزای تنگیست منظری نمی بینم سحر شرک و انهم سخرابی داشت	دل او بی نظیر آید بوی خون چشم ز گنج خانه دل میکشم بجز خون چشم منم بعالم و این گوشت متعلق چشم گرم نه خون جگر سگفت در خون چشم

در حق من بد روشی طعن بد بر
شهباز دست پادشاهم این چاشت
حیث بلبلی چون اکنون در قفس
آب هوای پارس عجب سفله پرور
کالوده گشت خرقه ولی پاکدستم
کز یاد برده اند هوای نشیمنم
باین لسان غلب که بخش حسونم
شدمنت میسبب و طوق گر نعم

حافظ بزرخر قندج تاجکی کشته
در بزم خواجہ پیر دہ زکارت پرانم

حاشا که من بموسم گل ترک می کنم
مطرب کجاست تا به محصول هر علم
از قال قیل مژده حالی دلم گرفت
کو یک صبح ناگه نامی شب فراق
کی بود در زمانه وفا جام می یار
از نامه سیاه ترسم که روز
خاک مرا چو در ازل از می سرشته اند
این جان عاریت که بر جفا سپردم

[illegible]

ای که در گذشت / صلی علی آلہ / دین تو می بینم / عشق من زیاد / خوشتر از بهشت / خوشتر از بهشت / دین تو می بینم / عشق من زیاد

گفتی یار رخت اقامت بکوی ما	من خج و بجان تو که ازین کوی نگذرم
هر کس غلام شاهی و ملوک صابیت	حافظ کینه بند سلطان کشورم
مرا می بینی و در دم زیادت سکنی درم بسایم نمپرسی نیست از نم چه سردار نه رخت است اینکه گذاری مرا جان و بگریزی ندارم دست این بنجر و خاک آن دم هم فرو رفت از غم عشقت و نم میبیدی بیا بشی دل اتبار کی زلفت باز می بستم کشیدم در بت ناگاه شد در تاب گبیوت	ترا می بینم و شوقم زیادت می شود هر دم بر مانم نمپس کوشی نمیدانی مگر در دم گذاری آرو بازم پرستان خاک رخت گرم چو بر خاکم گذار آری بگیرد و هست گرم و ما ازین بر آوردنی نیگویی آروزم رخت میدیدم و جامی لعلت یابنیخویم هنادم لرست لب اوجان و دل خدا کردم
تو خوش تباشن با حافظ بر کو خیم من	چو گری تو می بینم چه باک از خیم من
تو بچو صبحی و من شمع خلوت سحر چنین که دل من را غلغله کست بر استان امید کشاده ام در چشم	تسبی کن و جان بین که چون می سپرم بنفشه زار شود تر بستم چو در گذرم که یک نظر فکنی چون فکندی از نظرم

ای که در گذشت / صلی علی آلہ / دین تو می بینم / عشق من زیاد / خوشتر از بهشت / خوشتر از بهشت / دین تو می بینم / عشق من زیاد

مرا می بینی و در دم زیادت سکنی درم
بسایم نمپرسی نیست از نم چه سردار
نه رخت است اینکه گذاری مرا جان و بگریزی
ندارم دست این بنجر و خاک آن دم هم
فرو رفت از غم عشقت و نم میبیدی بیا
بشی دل اتبار کی زلفت باز می بستم
کشیدم در بت ناگاه شد در تاب گبیوت

تو خوش تباشن با حافظ بر کو خیم من
چو گری تو می بینم چه باک از خیم من

تو بچو صبحی و من شمع خلوت سحر
چنین که دل من را غلغله کست
بر استان امید کشاده ام در چشم

تسبی کن و جان بین که چون می سپرم
بنفشه زار شود تر بستم چو در گذرم
که یک نظر فکنی چون فکندی از نظرم

دل من چنان / ز جان فک / بنفشه زار / بنفشه زار / بنفشه زار / بنفشه زار / بنفشه زار / بنفشه زار

۲۳۶
 سوره
 مائده
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

اگر تجاری من غیری گزیند دست کلم است جهان پیریت بی نیاید ازین با کوشش باد جهان فانی باقی نماند ای شاه و ساقی رموز عشق و سرشمنی من بشنود از و اعظم	حرام با کرم جان بجای دست بگیریم که کرد اخس و نیرنگش ملول از جان خیم که سلطانی عالم طفیل عشق می بسیم که با جام قح هر شب قرین ماه و پر نیم
---	---

حدیث از زرو می کند که درین نامه ثبت افتاد همانابی غلط باشد که حافظ داد تقنین	۱۰۰
---	-----

بیا تا گل بر افشانیم و در ساغر اندازیم اگر غم لشکر انگیزد که خون عاشقان ریزد چو در دست و دخیل شین بر طرب و خوش صبا خاک وجود ما بآن عالیجناب انداز یکی از عشق می لافد و گرامات می بافد بهشت عدن اگر خواهی بیا با ما بیخانه شراب اغوانی را گلاب اند قح ریزیم بیا با ما منور کن ز رویت مجلس مارا سخنانی و خوشنویانی نمی درزند در شیراز	فلک اسقف بشکافیم طرح نو در اندازیم من ساقی بهم سازیم و بنیادش بر اندازیم که دست غنچه ل غنیم و پاکوبان سر اندازیم بود کان شاه خوبان انظار منظر اندازیم بیا کاین داور بیار به پیش و او را اندازیم که از پای خست کیسیر بچرخش کوثر اندازیم نسیم عطر گردان اشک در محراب اندازیم که در پیشین بخوانیم و در پایت سر اندازیم بیا حافظ که ما خود را بکاکت گیر اندازیم
---	---

سوره
 مائده
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

سوره
 مائده
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

[illegible][illegible]

۲۳۰
 این شعر را در کتابت مدون
 در سال ۱۲۰۰ قمری
 در شهر کابل
 در روز ۱۰ قمری
 در ماه ۱۰ قمری
 در سال ۱۲۰۰ قمری
 در شهر کابل
 در روز ۱۰ قمری
 در ماه ۱۰ قمری
 در سال ۱۲۰۰ قمری

پیر بخانه سحر جام جهان بنیم داد بن اناه نشین خیز و موسی که ای بر شمع قد شعله صفت میم خوشم آمد که سحر خسرو خاور میگفت	و نذران آینه از حسن تو کرواگاهم تا به بینی که دران حلقه چه صبا جام اگر چه دانم که هوای تو کشد ناگام با همه پادشاهی بنده تو را نشانه ام
---	---

مست بگشتی و از حافظت اندیشه آه اگر دامن حسن تو بگیرد آه ام	این شعر را در کتابت مدون در سال ۱۲۰۰ قمری در شهر کابل در روز ۱۰ قمری در ماه ۱۰ قمری در سال ۱۲۰۰ قمری
---	---

بار ما گفت ام و بار دیگر میگویم در پیش آن طوطی صفت داشته ام من اگر خوارم اگر گل چمن آرائی هست دوستان عیب من بیل حیران بکنید گرچه با دلق طبع می گلگون عیب خنده و گریه عشاق ز جای گریست	که من دل شده این بنده و پیویم آنچه استاد ازل گفت بگو میگویم که از ان دست که می پروم میرویم گوهری دارم صاحب نظری میجویم نخم عیب کز رنگ ریام میجویم می سرایم شب وقت سحر می میجویم
--	--

خاتم گفت که خاک پیر من است گویند عیب که من مشک خن می میم	این شعر را در کتابت مدون در سال ۱۲۰۰ قمری در شهر کابل در روز ۱۰ قمری در ماه ۱۰ قمری در سال ۱۲۰۰ قمری
---	---

باز ای ساقیا که هوا خواه خدتم مشتاق بندگی و دعا گو و دتم	این شعر را در کتابت مدون در سال ۱۲۰۰ قمری در شهر کابل در روز ۱۰ قمری در ماه ۱۰ قمری در سال ۱۲۰۰ قمری
---	---

این شعر را در کتابت مدون
 در سال ۱۲۰۰ قمری
 در شهر کابل
 در روز ۱۰ قمری
 در ماه ۱۰ قمری
 در سال ۱۲۰۰ قمری
 در شهر کابل
 در روز ۱۰ قمری
 در ماه ۱۰ قمری
 در سال ۱۲۰۰ قمری
 در شهر کابل
 در روز ۱۰ قمری
 در ماه ۱۰ قمری
 در سال ۱۲۰۰ قمری

این شعر را در کتابت مدون
 در سال ۱۲۰۰ قمری
 در شهر کابل
 در روز ۱۰ قمری
 در ماه ۱۰ قمری
 در سال ۱۲۰۰ قمری

نیم ز شاهد و ساقی هیچ باب نخل
شدیم در نظر هر وان خواب نخل
که نیستم ز تو دوری آفتاب نخل
که شد ز شیوه آن چشم عتاب نخل
که از سوال بلولیم و از جواب نخل
اگر نه از لب لعل تو شد شراب نخل
نیم باری توفیق ازین جناب نخل
که شد ز نظم شمش لولو خواب نخل

صلاح منجم جام میست من زینخت
 زخون که رفت او شد سرش چپم
 تو خبر روی که ز آفتاب که خدا
 رویت گسست فکند در پیش
 بود که یار ز پر گسست ز خلق کریم
 بزیر لب چه رد جام زهر خنده
 رخ از جناب تو عمر سیتان تافته ام
 از آن نهفته رخ خویش در نقاب

حجاب ظلمت ان رست آب خضر گشت
نظم حافظ و این طبع میجو آب نخل

که بایستد زمان وصال
این جیران را و کیف الحال
از حرفیان و رطل مالا مال
فاسلو احاطاها عن الاطلال
تا چه بازند شب بران خیال

خوش خبر باش ای نسیم شمال
 مایه لاله و من بزمی سلم
 عرصه بزمگاه خالی نمان
 حضرت امار بعد غایت
 سایه فکند حال یاشب حمر

بغی و مشر منکره هر دو در این باب
خوب است که بدانیم

[illegible]

۱۔ فی علمہ و فی علمہ
 ۲۔ فی علمہ و فی علمہ
 ۳۔ فی علمہ و فی علمہ
 ۴۔ فی علمہ و فی علمہ
 ۵۔ فی علمہ و فی علمہ
 ۶۔ فی علمہ و فی علمہ
 ۷۔ فی علمہ و فی علمہ
 ۸۔ فی علمہ و فی علمہ
 ۹۔ فی علمہ و فی علمہ
 ۱۰۔ فی علمہ و فی علمہ

حافظ چه تو یاد حرم عشق نهادی
در دامن دوستی از غم به بل

ای خشت چمن خلد لغلت سلسبیل
سبز بچوستان خطب گرب
ناوک چشم تو در هر گوشه
یارب این آتش که در جان من
من نمی یابم بحال ای دستان
پاشی مالنگ است منزل بس در
حسن این نظم از بیان تنغیت
آفرین بر گلک نقاشی که داد
معجزت این شعر یا سحر حلال
کس نداند گفت شعری بن نظم

سلسبیلیت کرد و جان و دل سبیل
 همچو خورشید گرد سبیل
 همچو من افتاده وار و صد قتل
 سر و کن انسان کردی بخیل
 گرچه او دار و جالی بسن جمیل
 دست ناکوتاه و خرما بخیل
 بر فروغ خورشید جوید سبیل
 بگره معنی را چنین بسن جمیل
 با تف و آفرین سخن یا جبریل
 کس نیار و رفت در می قریل

حافظ از سر پنجم عشق نگار
بیمو مور فتاده زیر پای سل

بعد گل شدم از تو بهر آب چهل

که کس میبازد کرد و از ناصواب محفل

[illegible][illegible]

<p> کھنٹ چہ چارہ کہ در بحر غم بگروابی چگونہ و نحو و صلت کنم بجان کس است فراق و ہجر کہ آور دہر جان باب </p>	<p> فتادہ کشتی صبرم ز یاد بان فراق تنم کیل قضا و دلم ضمان فراق کہ روی ہجر سیہ یاد و خانمان فراق </p>
--	--

بپای شوق گر این به بشر شدی حاقظ
دست بجز ندادی کسی عنان فراق

مبا و کس حج من خسته مبتلای فراق
غریب عاشق و بیدل فقیر و سرگردان
اگر بخت من افتد و منسراق کشم
بکار و دم چکنم حال دل کرا گویم
ز درد و دهر و منسراقم می خلاصیت
فراق را بفراق تو مستلا سازم
من از کجا و فراق از کجا و غم من کجا

<p>بیاغ عشق تو حافظ چو بل سحری زند بر روز و شبان خونفشان فانی افراق</p>	<p>مقام امن و مخیش و رفیق شفیق اگر تداوم میسر شود نه به توفیق</p>
---	---

این سخن عارفانه است
 ای سید یار و خاندان دوست
 هم این عالمی هست درین
 آن هر دو کاف و مضطرب
 و عالمیت است ای
 بعد راه عشق اگر پیاپی شوی
 علی تو رفتی شد کرامی عاشقی
 در عمر بنده بودی میسر آید
 است از من خوشه خدایا
 بیچکس ای بسکای زلفی که
 تو آن جان حافظ
 نیکو کردی من
 زلفی که برفت زلفی خنای
 بیخیزد زلفی خنای
 است از زلفی خنای
 برداشت زلفی که خنای
 شمع دلی با یک حال خود
 میگوید ای کمال زلفی
 من با چشم
 بینم که زلفی که
 زلفی که زلفی که
 زلفی که زلفی که

سلامت و خیریت
از قاضی گنجینه
محمد تقی میرزا
محمد علی
مفتاح الدین
محمد شایسته
مصطفیٰ بن محمد
اصحاب کربلا
و غرض از اینست

[illegible]

لعلی زان سرخ شسته زانکند زین پند خصلت حسن شسته گمان شسته آتش عین شسته می

حافظ اول مصحف رخ دوست خواند الحمد و سوره حسلاص	
<p>یکشسته عاشق مسکین ترسی قصاص زود در حرم دل نشود حاصل الحاصل کردم ایثار تن خویش ز روی اخلاص که چو دو دیم همیشه بهوایت رفاص ز رخ خاص کندار چند بودیم چو قصاص تا نوزی نشوی از خطر عشق خلاص حاجب ابرو او برد گرد و اندوخت</p>	<p>نیست کس از کند سر لاف تو خلاص عاشق سوخته دل تا به بیابان فنا جان نهادم بمیاشع صفت شوق آتش در دل دیوانه ما در زوده کیسای عشق تو تن خاک را بهواداری آن شمع چو پروانه و جو تا کوک غمزه او دست ببر و از ستم</p>
<p>ما یه چه دانند عوام مکدانه مدو جبر جوا</p>	<p>اگر چه</p>
<p>که یقیم دل خود را نشان این عارض نخل شده است گل گستان این عارض ز حسن لطیف پرس این بیان عارض گلاب یافته بوی چنان از این عارض</p>	

عشق ای جان آتش
دول دیوانه زاده
که سبب ازل دور
بوی از زهر عشق
رسانم تا چشم
عشق در صحن
اول در دور صواب
نخستین اردو عشق
که سبب عالم گشته
جمع عشق بی عشق
پروانه ذراتی
نزدی از نظر چشم
عشق خلاص نشوی
که هر یک با
که در اول عشق
عشق ای جان
نزد عشق من زده
از آن گلستان

همه از میان میروند این صانع شایسته شایسته

[illegible]

نقدی از عشق جوئی از عقل
 تا که خالص شوی چو زخاں

شکرت آنکه روی ترا چشم بدین	مار العفو و لطف او نگارش
ساقی چو شاد نوش کند باده صبح گو جام زرب جاقط شب نده وارش	
گل در اندیشه که چون عشق کند درارش خواجہ آنست که باشد غم خد شگارش زین نقابن که خوف می شکند بارش این همه قول و غزل تعبیه ستقارش هر کجا هست خدا یا بسلامت دارش بیشکی ره بر سر در حرم دیدارش با خبر بارش که سرمی شکند و یوارش جانب عشق غریزست فرو گذارش بد و جام و گدشتفت شود ستارش	گل لیل همه آنست که گل شد یارش در بانی همه آنست که عاشق شد جامی آنست که خون بویخ زد دل خل لبیل از فیض گل آموخت سخن و زنبو آن عشق کرده که صفای دل بهر او ست اگر از دوشو نفس هوا دور شد ای که از کوچه معشوقه ما میگذری صحبت عافیت که خوش افتادی صوفی از سر خوش از نیست که کرد کلاه
دل جاقط که بیدار تو غمگر شده است ماز پرورد وصال است مجو ازارش	کنار آب پای بی طبع شعرو یار خوش

کماله شایسته
 طبعه ای که بکین
 بیکند از نسیج
 است و در شفا و دل
 و غزل تعبیه و یواری
 چو بیکند از نسیج
 سقوت و عافیت
 آن عشق کرده که صفای
 دل جاقط که بیدار تو
 غمگر شده است
 ماز پرورد وصال
 است مجو ازارش
 کنار آب پای بی طبع
 شعرو یار خوش

کماله شایسته
 طبعه ای که بکین
 بیکند از نسیج
 است و در شفا و دل
 و غزل تعبیه و یواری
 چو بیکند از نسیج
 سقوت و عافیت
 آن عشق کرده که صفای
 دل جاقط که بیدار تو
 غمگر شده است
 ماز پرورد وصال
 است مجو ازارش
 کنار آب پای بی طبع
 شعرو یار خوش

سلاهی مافظا و کلبه شریک مشورت

دکار نظاری تالار

ستاره و ناز

صوفی و دکاری

مافی اندوی نو نیم

غلامی بختین تم

انت که کردگار

کارگاه دهم

میتد که

دوای تو دوای تست حفا
لبش لبش لبش لبش

بگره دگر را کرده به صباغ خویش
اگر ز شرفا عمت خبر شود درویش
مشو بان تر از تو دوی کم و بیش
قدح یار و بن مری می دلش
در آفرینش از انواع نوشدارویش
زهی طریقت ملت شمعش
که نور حسن تو بود از اساس عالمش

بجهد و جهد چو کاری نیر و ایش
بیا و شاهن عالم فرو نیار و سر
زنگ تفرقه خواهی که منحنی نشو
ریاشی زاهد سالوس جان فرسو
بنوشن باده که قسام صنع قسمت کرد
ریاحال شمارند و جام باده حرام
بد لرایی اگر خود سر آمدی عجب

دبان تنگ تو دخواه جان حاق و اشد
بجان بود خطم زین دل محال اندیش

بهره رالاه قدح گریه بی بامیش
گوشت که همه سال می پستی کن
چو پیریا لک عشقت بی لک کند
گرش هست که چون جسم به شریک

بیوی گل نفسی هم صبا میباش
سه ماه می خور و نه ماه پارسا میباش
بنوش منتظر رحمت خدا میباش
بیا و هم جام جهان نمایا میباش

بهره رالاه قدح گریه بی بامیش
گوشت که همه سال می پستی کن
چو پیریا لک عشقت بی لک کند
گرش هست که چون جسم به شریک

در دین و دنیا
اگر چه پادشاهان
میر و نیر و ایش
عالم را تو کن
بخت و شانس
در دین و دنیا
اگر چه پادشاهان
میر و نیر و ایش
عالم را تو کن
بخت و شانس
در دین و دنیا
اگر چه پادشاهان
میر و نیر و ایش
عالم را تو کن
بخت و شانس

در دین و دنیا
اگر چه پادشاهان
میر و نیر و ایش
عالم را تو کن
بخت و شانس

<p> باغبان گر نچر و زری صحبت گل با پیش ای دل اندر بند فلش از پریشانی منال با چنین زلف و رخى باوش نظر از حرم زنده عالم سوز را با صلیت سینه چاک نمید بر تقوی و دانش سطرقت کافوت نماز ازین نرس مستانه میا کشید ساقیادگر و دش غم غلغل تا بچند </p>	<p> بر جنای خار هجران صبر لب لبان پیش مرغ زیرک چون بدام افتد گل با پیش هر که روی یاسمین و جعد سنبل با پیش کاز ملک ست آنکه تدبیر و تحمل با پیش راهبر و گرسنه هر دار و توکل با پیش این دل شویده گران لف و کاکل با پیش دور چون با عاشقان افتد لب لبان پیش </p>
--	---

یست حافظ آتش بدیده آواز
عاشق مسکین چرا چندین تحلیل پیش

بر دوزخ من قرار و طاقب و هوش	بت سنگین نل و سیمین بنا گوش
نگاری چابکی شوخی پرپوش	حریفی موشی ترکی قباپوش
ز تاب آتش سودا می ششش	بسان دیک دائم میز نم جوش
چو پیر این شوم آسوده طاهر	گرت همچون قبا گیرم در غوش
اگر بوسیده گردد دستم و نیم	نگردد و مهرش از جانم فراموش
دل و دینم دل و دینم برده است	برودش برودش برودش برودش

[illegible]

در روز قیامت هر که در این
 عالم برگاه کشفش
 چو غمت گویان زن با
 من پرگند باشد از
 گوشت زنده بکار چو
 اندر دانه که کاردستی
 در دما که محبت دوستی
 ایامی درین عالم درونی
 دانه نمون زنت بکار چو
 دانه نمون زنت بکار چو
 دانه نمون زنت بکار چو

گواین تن بلاکش من گپناه باش گوزا هر زمانه و گوشه رخ را باش فردا بروح پاک امان گپناه باش از جان بوس برد آن بارگاه باش باری بیای گلبن اینان گپناه باش خواهی سفید جامه و خواهی سپاه باش	چون احمد شفیع بود روز تخمیز آن را که دوستی علی نیست کاست امروز زنده ام بولای تو یاسی قبر امام هشتم سلطان دین ضا دستت میسر شد کچینی گلشن شاخ مرد خدا که زاهد تقوی طلب بود
---	---

حافظ طریق بندگی شاه پیشه کن وانگاه در طریق چو مردان آه باش

وین سوخته را محرم اسرار نهان باش مارا دوسه ساغر بده و گوهر صفا باش جمدی کن بر حلقه زندان جهان باش گو میرسم اکنون بسلاست نگران باش آن درج محبت بهمان مهر نشان باش ای سیر شک از عقب نامه و آن باش گو در نظر آصف جمشید مکان باش	باز آیم دل تنگ مرا منوچهر جان باش زان باده که در مضطربه عشق فرو شدند در خرقة چو آتش و می ای عارف ساک آن یار که گفتا بتو ام دل نگران است خون شد زلم از حسرت آن لعل روانش تا بروش از غصه غبار نمی شنید حافظ که هوس سکیندش جام جهان بین
--	--

در حق منی که در صحابه
 منشی شریف بارگاه محرم
 رضی الله عنهم بادید اگر در محرم
 قلب محبت و دوستی آنقدر است با
 اگر قدرت گنجینه نذر پیای
 گلبن ایشان جای کنی کنی
 تا آنکه رسیدن تو زانکه
 قشای ایشان دارند خاک پی
 ایشان شود آینه خطاب
 بطرف مشرق یادش را
 بطرف من تو چون تو دوست
 من باشم درون
 دیوان حافظ
 این محرم اسرار نهان باش
 مضطرب منی در میان باش
 غریب منست غریب باش
 پس را به گوهر صفا
 ای از ان باده که در مضطربه
 محبت از نعل عشق فرو شدند
 منفرقت از او در سر خیزد
 ایام رمضان باشد می دانی
 که در دل ساک از غصه غبار
 که در اندام کوی از غصه غبار
 در رمضان از غصه غبار
 در رمضان از غصه غبار

سلامت بر این عالم
 که در نظر آصف جمشید مکان باش
 ای سیر شک از عقب نامه و آن باش
 گو در نظر آصف جمشید مکان باش

کمال پرستون پیران هم کرده آن قدر بزرگواران دین و دنیا که در کمال کمالیون پان پیران مصلحت ۲۰۴

بنت سلطه
ارمان از آن کسی نیست
این قدر رحمتی که تمام
حبیب الدین سلطه
تاریخ از آن زمان است
بهرین که کی حاصل
دوستان چنان از دست
همه چیز بیفتن بار
که از آن هم بهر دست
حق آن در دروغ
دیوانه
کشته
آنچنان مهر جان سپرد
همه در عالم
مکرده ام و نه یک
سفره نایل دیده ام
راسته کار و بی گزین
اچانکم کار و بی گزین
اچانکار و بی گزین
خود نیست و بی گزین
از حال آن که بی گزین
که از آن بی گزین
ناراضه بود

از ما بخر حکایت مهر و وفا پیر	ما قصه رسکند روز دارا خوانده ایم
حافظ رسید موسم گل معرفت مخوان وزیاب نقد عمر و چون و چرا میر	
<p>که چنان و شده ام بی سر سامان که پیر که چنانم من ازین کرده پشیمان که پیر رحمتی سیکشتم از مردم نادان که پیر فتنه میکند آن گرسنه فغان که پیر دل و دین می دازد دست انسان که پیر گفت آن سیکشتم اندر خم چو گان که پیر</p>	<p>دارم از زلف سیاهت گل چندان که پیر کس با مید و فاکرک دل و دین بکند و بهریک چه که از آن کسش در پیست گوشه گیری و سلامت هموم بودلی زاهد از ما بلاست بگذران می لعل گفتم از کوی فلک صورت حالی یرم</p>
گفتش زلف بکین که کشادی گفتا حافظ این قصه درازست بقرآن که پیر	
<p>زهر سحری چشیده ام که پیر لبس بر گزیده ام که پیر می رود آب دیده ام که پیر رنجانی کشیده ام که پیر</p>	<p>در عشقی کشیده ام که پیر گشته ام در جهان و آخر کار آن چنان به هوای خاک درش می تو در کلبه گمانی خویش</p>

کمال پرستون پیران هم کرده آن قدر بزرگواران دین و دنیا که در کمال کمالیون پان پیران مصلحت ۲۰۴

محل جانان بوس گنج بزاری عین واد
عشرت بشکیر کن می نوش کا پذیرا عشق
دل بر غبت پیاد جان بچشم تیار
منگه قول جهان خواند می نگه باب
طلو طیان در شکرستان کامرانی می کنند
عشق بازی کار بازی نیست ای دل سحر

اگر ذراقت سوختم ای مهربان فراید
 شبر و آن آشنایهاست آب میر
 گر چه پیشیاران بد اوند اختیار خوب
 گوشتالی خوردم از هجران اینم پند
 وزیر تحسرت بر سر نیزند مسکین گیس
 زانکه گوی عشق نتوان ز بچوگان پس

نام حافظگر برآید زبان ملک
از جناب حضرت شایم بس است این

جانان، اگر گفت که احوال ما پس
آنجا که لطف شامل و خلق کریم
خواهی روشن شود و احوال عشق
بیچ آگهی عالم درویش نبود
از دلش پوش معنوق طلب جو
در دفتر طبیب خرد باغبانیت
نقش حقوق خدا و اخلاص و بندگی

بیگانہ گرد و قصہ هیچ آشنا پس
 جرم گذشتہ عفو کن و با جزا پس
 از شمع پس قصہ ناب و صبا پس
 آنکس کم باتو گفت که درویش را پس
 یعنی زلفان سخن کمیای پس
 ای دل برد و خو کن و نام و وای پس
 از لوح سینه محو کن و نام می پس

<p>کفر و اوقات سوخته ای مهربان فریاد کن شیر و آن آشنایهاست با سیر اگر چه همشیران نه او را اختیار خود پس گوشه ای خوردم از هجران که اینم پند پس وز تحسیر دست بر سر نیزه میکنی گیس ز آنکه گوی عشق نتوان ز بچو گاهن پس</p>	<p>مل جانان بوسان که هزار عی خدایه عشرت شبگیر کن می نوش کایه را عشق دل بر غمت سپارد جان بچشم پیا منکه قول چمان خواندی نگه بیا طوطیان در شکرستان کامرانی می کنند عشق بازی کار بازی نیست ای دل سزا</p>
<p>نام حافظ که بر آید زبان ملک دست از جناب حضرت شاه هم پس است این متن</p>	
<p>بیگانه گرد و قصه هیچ آشنای پس جرم گذشته عفو کن و با جزا پس از شمع پس قصه با و صبا پس آنکس که با تو گفت که درویش پس یعنی زلفسان سخن کی یا پس ای دل بر دروخن و نام و او پس از لوح بهینه محو کن و نام پس</p>	<p>جانان آگه گفت که احوال ما پس آشنا که لطف شامل و خلق کریم خواهی که رشونت احوال عشق هیچ آگهی عالم درویش نبود از دلش پوش معذوقه طلب بچو دروغ طریب خرد با غش نیست نقش حقوق خدایت اخلص و بند</p>

مرا بختی با ده دهن ای ساقی
 ز کوی مشکده برگشته ام ز خفا
 بیار از آن می گل رنگ مشکبوی
 اگر چه هست غرابم تو بی بلفی کن
 به نیم شب اگر ت آفتاب دیدم
 مهل که روز و فاقم بجاک بیا

که گفته اند کنونی کن در آب انداز
 مراد گر ز کرم در ره ضو اب انداز
 شرار رشک و حسد دل گلاب انداز
 نظر برین دل سرگشته خراب انداز
 ز روی دختر گلپر ز نقاب انداز
 مرا بیسکه بر در خم شراب انداز

گر از تو یک سر و سر کشد دل حافظ
 بگیرد در خم زلفش بیج و تاب انداز

و این بیتان را
 از لایق و نامرغین

حال خونین دلان که گوید باز
 جز فاطمون خم نشین شراب
 شمش از چشم می پرستان باد
 هر که چون لاله کاسه گردان شد
 بسکه در پرده چنگ گفت سخن
 بکشاید و لم چو غنچه اگر
 اگر ویت انحرام خم حافظ

وز فلک خون جم که جوید باز
 شکر است با که گوید باز
 ز گسست اگر بروید باز
 زین جنان بخون بشوید باز
 بر شش موسی تا نموید باز
 عسره لاله گون بویید باز
 اگر نیست و بسر بویید باز

از دیگداری
 بکین تو چشم کنی ز بران
 غریب کن در پیش
 میگرد
 شنبه ز آفتاب جابجاست
 و ز آفتاب باشد نقاب
 تا زده شدی آفتاب
 آنکه در دشتی تراب آفتاب
 به من غم خور
 تو برین خیالی
 پس از تو که مرا خاک بپا نداری
 ای بسکه بود در خوابه در انداز
 انظار حال شونست بیخوشی
 شکر کشید باغی از آن
 و تر در دوزخ و ضایع این
 بختا بسر برد از زلف زلف
 شکر از افغان و دین
 اعتدال گفت که در می نشیند
 که در رکعت دوم و نه
 بکازد گردان
 هم کار گردان

و ساقی هم گوید
 و در دهنی کند
 و ساقی هم گوید
 و در دهنی کند
 و ساقی هم گوید
 و در دهنی کند

[illegible]

حافظا در کج فقر و ظلوت شهبای تبار
تا بود در روت دعا و در حق آن غم مخور

<p>ای سرو فار حسن که خوش میروی بنا فرخنده باد و طالع نازت که دزل آن که بوی عنبر زلف تو از بزم از طعنه تر قیسم نگر و عیار کم پیر و انداز شمع بود و سوز دل ملی دل که لطافت کعبه کویت و توفیق هر دم بخونید چه حال مضبوط صفوفی ماکه تو بزمی کرده بود و چون باد است بزم خرم گفت که زین</p>	<p>عشاق را بناز تو هر لحظه صد دنیا ببریده اند بر قد سروت قیامی بنا چون عود گو آتش سوزان بسوزان چون زار اگر بزند مراد و بان گار بی شمع عارض تو دلم را بود گدا از شوق آن حسیم نزار و سر حجا بی طاق ابد و دوزخ نماز مرا بشکست عهد چون در خانه دید با حافظ که دوش از لب غر شنید</p>
---	---

از آنکه تخلص و قدحی باز
به خود نوزدن و قطع نمود
یعنی از دست نهوده اند
شیدان سوی غیر زلف
و داد و داد گوشتش بر
بهرش و گوشتش بر
غلامت و عیادت
گاه کاه و گاه کاه
و بی تو ای سحر و کس
از آنکه تخلص و قدحی باز
به خود نوزدن و قطع نمود
یعنی از دست نهوده اند
شیدان سوی غیر زلف
و داد و داد گوشتش بر
بهرش و گوشتش بر
غلامت و عیادت
گاه کاه و گاه کاه
و بی تو ای سحر و کس

ابروی تو را بوسه
 بستم از خون
 گریستن چو جان
 بوی رخ جانم
 عسل ای زلف
 عشق و معرفت
 چمن و باران
 صوفی عشق و در
 زلف و کبریا
 سر دانا

بغرم توبه نهادم قلیخ زلفت صید
چو لاله در دستم ریز سا قیامی نایب
می دو ساله و محبوب چار ساله
گفتمت که حذر کن زلف او می دل
بیار سنا غریا قوت و فیض در خوشاب
بنوشن باده و غرم وصال جانان کن
حدیث توبه درین بزرگه مگو و اعط

ولی که شده ساقی نمیکند تقصیر
که نقش خال نگارم می رود ضمیر
همین بس است مرصفت صغیر و کبیر
که میکشند دران حلقه باو در خمیر
حسود گو کرم آصفه بین و میر
سخن شنو که زتندت بام عرس صغیر
که ساقیان کمان ابروت زتند تیر

چہ جای گفتہ خاچو و شعر سلمان است

که شعر حافظ شیرازی به شعر ظهیر

11

یوسف گم گشته باز آید بکنعان غم مخور
این دل غم دیده حاشی شود دل بکن
دور گردون گرد و روزی بر مراد
گر بهار عمر باشد باز بظرف چمن
بان نشو نوید چون آفتاب از غروب
هر که سرگردان بیا گم گشت غمخواری است

کلبه احران شود وزی گلستان غم خور
دین سر شوریده باز آید بسان غم خور
دائما یکسان نماند کار دوران غم خور
چتر گل بر کشتی ای مرغ خوشخوان غم خور
باشد اندر پرده بازیه های پنهان غم خور
آخر الامر او بمجاری سد های غم خور

در پختن مصالح گردان

این کجاست که در این عالم
 بختی از او جدا شد و رفتی که در آن
 که از این صفت است که در این عالم
 بختی از او جدا شد و رفتی که در آن
 که از این صفت است که در این عالم
 بختی از او جدا شد و رفتی که در آن

ما بر مگو هر خود بر سر یاد و گر غمزه شوش و آن طرطرا و گر هم بچرخ آورش باز بگرد و گر هر زمان با دنی بر بار و گر حاش سد که روم من بی یاد و گر کندم قصد دل زار بازار و گر	معرفت نیست مین قوم خدا یاد عافیت سطلید خاطر اگر بگذارد اگر شاعر شودم دانه چرخ کبود راز تشریفه مایین که بتان گفتند یا اگر گرفت و حق صحبتی بر خشتان هر دم از دینا کم که فلک سرعت
---	---

باز گوئیم نه درین اقصه حافظ تها غمزه گشتند درین با دین بسیار و گر	در این عالم در این عالم
--	----------------------------

هر آنچه ناصح مشفق بگویدت پند که در کیسنگه عمرت مکر عالم پیر که این متاع قلیل است آن بهای حشر که در خویش نگویم ناله بیم و پیر اگر موافق تدبیر من شود و تفتیر خبر و امید به مجنون بسته و زنجیر اگر اندکی نه بوفق رضاست خرد و گمیر	نصیحتی گفت بشنو و بجا گیر ز وصل روی جوانان تمتع برد نغمه هر دو جهان پیش عاشقان بجز معاشرتی خوش زودی باز میجویم بر آن سرم که بنوشم می و گنه نم دل رسیده مارا که پیش میگیرد چو قیمت ازلی می حضور ما کردند
---	---

این کجاست که در این عالم
 بختی از او جدا شد و رفتی که در آن
 که از این صفت است که در این عالم
 بختی از او جدا شد و رفتی که در آن
 که از این صفت است که در این عالم
 بختی از او جدا شد و رفتی که در آن

این کجاست که در این عالم
 بختی از او جدا شد و رفتی که در آن
 که از این صفت است که در این عالم
 بختی از او جدا شد و رفتی که در آن
 که از این صفت است که در این عالم
 بختی از او جدا شد و رفتی که در آن

و می بنما و مرا گو که دل از جان بگیر
 لب تشنه من بین و ما را آب دین
 بنات بنواز و ساز نبود و چو پاک
 در شمع آبی و ز خمر سیراب از قفس
 دست گویا شوهر و جهان دشمن باش
 ترک درویش گیر و بنویم و درش
 میل فتن کن ای دست می با باش
 رفته گیر از برم این آتش و آب از چشم
 صوف برکش و سرو با و صافی کوش

پیش شمع آتش بر و انبیا جان گو
 بر برشته خویش آبی و ز خاکش بگیر
 آتش عشق و دلم عود و تنم مجر گیر
 وز نه در گوشه نشین دل ریادر بگیر
 سخت گوی کن روی من بشا گیر
 در غمت سیم شمار اشک رخسار گیر
 بر لب بجز طرب بجز و بخت با گیر
 گونه ام زرد و لبم خشک و دهانم گیر
 بنم در بازو بر و سیم بر در بگیر

حافظ آراسته کن رخ و بگو و اعظا
 که به بین مجسم و ترک سرب گیر

رخ می بنما و وجود خودم از یاد ببر
 اما که داویم دل و دیده بطوفان بلا
 رلف چون غنبر خاش که بود بهیات
 سینه گو شعله آتش که پارس کش

خرمم خوشه گان اهنه گو با و
 گویا سیل غم و خانه ز بنیا و
 ای دل خام طمع این سخن از یاد ببر
 ویده گو آب رخ و جمله بخت ابر

استاد و کرامت علی بن موسی
شیخ حسن بن علی بن موسی
شیخ محمد بن علی بن موسی
شیخ احمد بن علی بن موسی
شیخ اسماعیل بن علی بن موسی
شیخ یحییٰ بن علی بن موسی
شیخ زکریا بن علی بن موسی
شیخ سلیمان بن علی بن موسی
شیخ داود بن علی بن موسی
شیخ هاشم بن علی بن موسی
شیخ عیسیٰ بن علی بن موسی
شیخ یونس بن علی بن موسی
شیخ اسحاق بن علی بن موسی
شیخ یعقوب بن علی بن موسی
شیخ قاسم بن علی بن موسی
شیخ سلیمان بن علی بن موسی
شیخ داود بن علی بن موسی
شیخ هاشم بن علی بن موسی
شیخ عیسیٰ بن علی بن موسی
شیخ یونس بن علی بن موسی
شیخ اسحاق بن علی بن موسی
شیخ یعقوب بن علی بن موسی
شیخ قاسم بن علی بن موسی

۱- محمد بن علی
۲- ابوالفضل
۳- جعفر بن محمد
۴- حسن بن علی
۵- حسین بن علی
۶- علی بن ابی طالب
۷- فاطمه بنت علی
۸- زین العابدین
۹- محمد باقر
۱۰- سید الشهدا

<p> گر روی از بر گزند دوست بکوری دل دیوانه ز زنجیر نماند بای خامی سادوی شیوه جانانان شکر آن که تو در شرفی مرغ چین کام جان پنج شد ز صبر کرم بدید </p>	<p> بهر آسایش این دیده غنبار بیا حلقه از خم آن طره طسار بیا خبر از بر آن دلبر عیار بیا با سیران قفس مشوه گلزار بیا عشوه زان لب شیرین بگر بیا </p>
--	---

وَلَقَدْ حَافِظُ السَّجَرِ بِمُشْرِئِ الْكَلْبِ كُنْ
وَلَمْ يَكُنْ مُسْتَوْفٍ خَرَابُ السَّجَرِ بِأَرْبَابِهَا

<p> زار و بیار غم راحت جانی مبر آ یعنی از خاک در دوست نشانی مبر آ زار و غمزه او تیر و کمائی مبر آ ساغرمی گفت تازه جانی مبر آ و گرایشان نشاند روانی مبر آ یاز دیوان قضا خطا انانی مبر آ </p>	<p> اسی صبا گشتی از کو طغیانی مبر آ قلب صیقل از بزن اکسیر آ در کینگاه نظر بادل خوشیم جگست در غریبی فراق و غم دل پیر شد سکران اهرم ازین دو ساغر بچین ساقی عشرت امروزه بفرودان </p>
--	--

اولم از پرده بشد و شمس حافظ می گفت
ای صبا نکستی از کوی غلانی بمن آ

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

کتابخانه عمومی مسجد جامع کربلا

گر نبودی شایه نمی نصرت الدین کرم		کار ملک و دین نظم و اتفاق متا بود	
یا خط استیلاست این نظم پریشان می شود		طائر شوشن هم اشتیاق افتاد بود	
یارم چو شمع بربست گیرد	بازار بتان شکست گیرد	در بخت فساد ام چو ماهی	تایار مرا بشتست گیرد
در پیش فساد هم بزاری	آیا بود آنکه دست گیرد	هر کس که بد پیشم گفت	کو محاسبه که مست گیرد
خرم دل آنکه همچو حافظ		جای ز می است گیرد	
بنویس و لایسار کاغذ	بفرست به آن نگار کاغذ	ای باد صبا نیز آن شوخ	از عاشق بی قرار کاغذ
هرگز ننویسد او جوابی	گر بنویسم منزار کاغذ	تا تمام تو نقش شد بر او	بر بخت روزگار کاغذ
بنویس روی سربانی		جساق و دل نگار کاغذ	

چنان غایبان را بان بماند
که در پیش تو باغ و بهار
مست عشق فاد و کار
انسان ای که در پیش تو
اسیر کبریا در لبت گیرد
و با خود را بچوای از افق
مست عشق ز بانی مشتاق
تا روی فاد را در خاکی گیرد
چون که در پیش تو
اوه در پیش تو کزین
ست که این مست را بگریز
بیکست می رسد از عشق
آهی ۱۲ فاد کاغذ روزگار
خداست خطای بطول دل
خود کرد و دیگران در فتنه
باین مستون نصرت عشق
دلی تو بیا رفیق شاد
بیش و جادوست

بنویس روی سربانی
جساق و دل نگار کاغذ
بنویس و لایسار کاغذ
ای باد صبا نیز آن شوخ
هرگز ننویسد او جوابی
تا تمام تو نقش شد بر او
بنویس روی سربانی
جساق و دل نگار کاغذ

شبلی که ماه مراد از افق طلوع کند	بود که بر تو نوری بسام یافت
نیم گمشدن جان در شام یافت	ز خاک کوی تو هر که دم ننداخت
هرگز ابا خط سبوت سر سودا شد در قیامت که سر ز خاک نه گیرم خلل شد و خشم زلف تو ام بر سر باد چون دل من از پره و نای دورا تا کی ای دگر گمانیه رو خواهی داشت از بن هر فرقه ام آب و نیست بیا	پای ازین دهر بیرون نهند باشد دوغ سودای تو ام سر سودا شد کاندیرین سایه قرار دل شیدا شد که دگر باره ملاقات نه پیدا شد کز غمت دیده مردم همه دریا شد اگر میل لب جمعی تماشا شد
چشم از ناز جاف و کندیل	سرگزانی صفت ز گس شیدا شد
هر گرم مهر تو از دل جان نرو آن چنان مهر تو ام دل جان گرفت از دماغ من گشته خیال زنجیر آنچه از باغست در دل سکینت	هر گرم از یاد من آن سر و خرامان نرو که گرم سر برو و مهر تو از جان نرو بسجای فلک و غصه دوران نرو بر دل من آن زول من آن نرو

شوق از ناز جاف و کندیل
 سرگزانی صفت ز گس شیدا شد
 هر گرم از یاد من آن سر و خرامان نرو
 که گرم سر برو و مهر تو از جان نرو
 بسجای فلک و غصه دوران نرو
 بر دل من آن زول من آن نرو

سرگزانی صفت ز گس شیدا شد
 هر گرم از یاد من آن سر و خرامان نرو
 که گرم سر برو و مهر تو از جان نرو
 بسجای فلک و غصه دوران نرو
 بر دل من آن زول من آن نرو

<p>راه عشق را چه کین گاه کا نذران است سحر با معجزه پهلوان نزل خوش دار جام مینائی می سده تنگدست باغبانان از خزان بخت می بینم زمین هر خفته است میشود این ازو با ننگ گوی چو صد بازو هر عشوه جز علم و فنی کی بچل سال و لم جمع آو</p>	<p>هر که در بسته رود و صفر زاعدا بر سامری کیت که دست از بیدار بر مننه از دست که سیل غمت از جابر آه از آن وز که باوت گل عناب بر اگر امروز نبرد دست که فردا بر کی سها عکسش خورشید صفا بر ترسم آن ز کس ستانه بیکجا بر</p>
--	--

<p>حافظ ارجان طلبد ز کس ستانه او خانه از عمر سپرد از و بل تا بر</p>	<p>چشم ز کس ستانه او خانه از عمر سپرد از و بل تا بر</p>
--	--

<p>نفس با صبا شکفتان خواهد شد از غواث جام عقیقه به من خواهد گل عزیزت غنیمت شمریش صحبت این تطاول که کشید از غم پیران بیل ای دل از عشرت امروز فردا سنگی ماه شعبان از دست قلع کاین شود</p>	<p>عالم پیر و گریه جو ان خواهد شد چشم ز کس ستانه او نگران خواهد شد کبریا آمد ازین راه و از ان خواهد شد تا سر پرده گل نمره زنان خواهد شد مایه نقد بقار که ضمان خواهد شد از نظر تابش عید رمضان خواهد شد</p>
--	--

سحر با معجزه پهلوان نزل خوش دار
 جام مینائی می سده تنگدست
 باغبانان از خزان بخت می بینم
 زمین هر خفته است میشود این ازو
 با ننگ گوی چو صد بازو هر عشوه جز
 علم و فنی کی بچل سال و لم جمع آو
 هر که در بسته رود و صفر زاعدا بر
 سامری کیت که دست از بیدار بر
 مننه از دست که سیل غمت از جابر
 آه از آن وز که باوت گل عناب بر
 اگر امروز نبرد دست که فردا بر
 کی سها عکسش خورشید صفا بر
 ترسم آن ز کس ستانه بیکجا بر
 حافظ ارجان طلبد ز کس ستانه او
 خانه از عمر سپرد از و بل تا بر
 چشم ز کس ستانه او
 خانه از عمر سپرد از و بل تا بر
 نفس با صبا شکفتان خواهد شد
 از غواث جام عقیقه به من خواهد
 گل عزیزت غنیمت شمریش صحبت
 این تطاول که کشید از غم پیران بیل
 ای دل از عشرت امروز فردا سنگی
 ماه شعبان از دست قلع کاین شود
 عالم پیر و گریه جو ان خواهد شد
 چشم ز کس ستانه او نگران خواهد شد
 کبریا آمد ازین راه و از ان خواهد شد
 تا سر پرده گل نمره زنان خواهد شد
 مایه نقد بقار که ضمان خواهد شد
 از نظر تابش عید رمضان خواهد شد

جهان از عمر سپرد از و بل تا بر
 چشم ز کس ستانه او
 خانه از عمر سپرد از و بل تا بر
 نفس با صبا شکفتان خواهد شد
 از غواث جام عقیقه به من خواهد
 گل عزیزت غنیمت شمریش صحبت
 این تطاول که کشید از غم پیران بیل
 ای دل از عشرت امروز فردا سنگی
 ماه شعبان از دست قلع کاین شود
 عالم پیر و گریه جو ان خواهد شد
 چشم ز کس ستانه او نگران خواهد شد
 کبریا آمد ازین راه و از ان خواهد شد
 تا سر پرده گل نمره زنان خواهد شد
 مایه نقد بقار که ضمان خواهد شد
 از نظر تابش عید رمضان خواهد شد

۱۶۸
 طبعه منور و کرم
 فدا زنده باشد نام
 زنت که بری ازین
 شکر که ازین
 زنت که بری ازین
 شکر که ازین
 طبعه منور و کرم
 فدا زنده باشد نام
 زنت که بری ازین
 شکر که ازین

نه هر که آینه سازد سکندری دهم	نه هر که چهره برافروخت لبری دهم
کلاه داری و آیین سروری دهم	نه هر که طرف کسب کن نهاد و نیت
نه هر که سر بر شد قلندری دهم	نه هر که باریکیت ز موایت
که در محیطه هر کس شناسوری دهم	در آب بنیده خود غرقه اچم چاره دهم
که در گداه صفتی کیسایگری داند	غلام مهربان آن ند عافیت دهم
که قدر گوهر یک آنه گوهری دهم	سوا نقطه بنیش ز خال تست دهم
که آدمی بچشم شیوه پری دهم	بیا ختم دل دیوانه و بند آتم
جهان بگیرد اگر داد گسری دهم	بقدر و چهره هر نکس که شاه خوابان
و گر نه هر که تو بینی ستگری دهم	و فاشی عهد نکو باشد اریا مود
چشم که دوست دروش بنده پوی دهم	تو بندگی چو گدایان بشتر مود

از شعر و کسب حافظ کسی شود آگاه
 که لطف طبع و سخن گفتن دری دهم

بختم اریا شود خستم ازینجا ببرد	نیست در شمر نگاری که دل ناببرد
عاشق سوخته دل نام تمنایبرد	کو حریفی خوش و سرست که پیش کشد
بو که صاحب نظری نام تماشا ببرد	در خیال این همه لبست به معنی میازم

از کسب طبع و کرم
 شناسوری دهم
 نیست بی غلام مهربان
 بودن یکسب گری سیدان
 دیگران را کمال یگانه
 سبای نقد بنیش ز خال تست
 مشوق بیکانه در غرقه اچم
 یکبارگی خالی از غلام
 غلام مهربان آن ند عافیت
 سوا نقطه بنیش ز خال تست
 بیا ختم دل دیوانه و بند آتم
 بقدر و چهره هر نکس که شاه خوابان
 و فاشی عهد نکو باشد اریا مود
 تو بندگی چو گدایان بشتر مود

از شعر و کسب حافظ کسی شود آگاه
 که لطف طبع و سخن گفتن دری دهم
 بختم اریا شود خستم ازینجا ببرد
 عاشق سوخته دل نام تمنایبرد
 بو که صاحب نظری نام تماشا ببرد
 نیست در شمر نگاری که دل ناببرد
 کو حریفی خوش و سرست که پیش کشد
 در خیال این همه لبست به معنی میازم

[illegible]

<p>خسرو حافظ درگاه نشین فاتحه خوان وزیربان تو متناسی و عالی دار</p>		<p>الحاکم</p>	
<p>من از کار شراب این چه حکایت شد منکه شهباز تفتوزده ام باو چنگ زاهد راه برندی نبرد معذور تا بغایت میخانه نیلدم بند پیرنم که ز جملم زبانه زاهد و عجب نمازون مستی نیان</p>		<p>غالب این قدم عقل کفایت شد این زمان سر بره آم چه حکایت شد عشق کار است که موقوف ایست شد ورنه مستوری مانا نچه غایت شد پیر ما هر چه کند عین غایت شد تا خود او را از میان باک غایت شد</p>	
<p>دوش ازین غصه خفته که حکیمی میگفت حافظ را با ده خور و جای شکایت شد</p>		<p>یا</p>	
<p>سلمان را وقت و لی بود ولی بعد رویاری صلیت بین بجوئی حرم افتادم زخم ز من ضایع شد اندک روی جانان بحال این پریشان حرم آمد</p>		<p>که با و گفتی گر مشک بود که استظهار بر اهل دلی بود بندیرش اسید سلح بود چه دگر گیر یار بزم بود که وقت کاروان کالمی بود</p>	

چون نماند
تا حکم داد و داد کرد
بطاعت و طاعت
ابته و دروان طاعت
تا نماند
بچه بچه باو چنگ
کزار و در راه برندی
کشته شایسته
ای خلاف فتوح کاروان
ای خاندان
بزرگ و ایلی
دشمنان
تا با او افتاد
او را شکست
سلمان را باو چنگ
شاید
شان خطاب کرده کردی
سلمان را از زبان
دل بود که هر شکلی
آدمی با او

غایت شد
دلی و صلیت
کال بود
دلی و صلیت
کال بود
دلی و صلیت
کال بود
دلی و صلیت
کال بود

در دینی طلب غرض
 که در خود از طریق
 را در نزدش
 از هم غم
 بدای نورش
 از سر زار
 با شادمانی
 با کمال
 معنی

اگر تبلیس حیل و یوسلمان نشود در و ابلی سبب قابل درمان نشود چون هنرهای دیگر موجب حرمان نشود سبب ساز خدا یا که پشیمان نشود تا اگر خطا سرماز تو پشیمان نشود بی تکلف تن اولایق قربان نشود	اسعظم میکند خدای غمشان در و مندی که کند در نهان عشق می وزم او مید این فن دوش میگفت که فردا بد هم کام دشت حسن خلقی ز خدا می طلبم روی ترا هر که در پیش تبار از شر جان میزد
--	---

ذره را تا نبود هست عالی حقا طالب چشمه غورشید در نشان نشود
--

کارم ز دور چرخ بسان نیر چون خاک ادبست شدم همچو باران نیر از دستبرد و جور زمان اهل فضل را سیرم ز جان و بدل استان نیر تاصد هزار خانی و یز زین یعقوب با و و دیده حسرت نشین پی پاره نیست کنم از هیچ استخوان خون شد لم زرد و برمان نیر تا آب و نیر و دم نان نیر این غصه بکه دست سوجان نیر بیچاره را چه چاره که فرمان نیر از گلبنی گلی بگستان نیر آوازه ز مصر بکنعان نیر تاصد هزار جسم ندان نیر	کارم ز دور چرخ بسان نیر چون خاک ادبست شدم همچو باران نیر از دستبرد و جور زمان اهل فضل را سیرم ز جان و بدل استان نیر تاصد هزار خانی و یز زین یعقوب با و و دیده حسرت نشین پی پاره نیست کنم از هیچ استخوان خون شد لم زرد و برمان نیر تا آب و نیر و دم نان نیر این غصه بکه دست سوجان نیر بیچاره را چه چاره که فرمان نیر از گلبنی گلی بگستان نیر آوازه ز مصر بکنعان نیر تاصد هزار جسم ندان نیر
--	--

در دینی طلب غرض
 که در خود از طریق
 را در نزدش
 از هم غم
 بدای نورش
 از سر زار
 با شادمانی
 با کمال
 معنی

در دینی طلب غرض
 که در خود از طریق
 را در نزدش
 از هم غم
 بدای نورش
 از سر زار
 با شادمانی
 با کمال
 معنی

بود که مجلس حافظ بنین تریش
 هراچه می طلبد جمله باشدش بود

غتم که خطا کردی تیریز این بود	گفتاچه توان کرد که تقدیر چنین بود
غتم که حسد را و مرادت بجهان	گفتا که مرا دم بود صاشن همین بود
غتم که ستیزین بت انگند بدین بود	گفتا که مرا بخت بد خویش فرین بود
غتم که زمین ای ماه چهره ام برید	گفتا که فلک باین چه بکین بود
غتم که بستی جام طرب ری ازین پیش	گفتا که شفا و شمع باز پسین بود
غتم که تو لای عمر چار و دو بخت	گفتا که فسلانی چکنم عمر همین بود
غتم که سس خطا بر تو کشید	گفتا همه آن بود که بر لوح جبین بود
غتم که ز وقت مغرت بود چنین بود	گفتا که مگر مصلحت وقت چنین بود

گفتم که چرا حافظ سچ علت شد بود
 گفتا که همه وقت مرا و اعیه این بود

لرجه بر و اعط شهر این سخن آسان نشود	تا ریا و زو و سالوس سلمان نشود
زندگی آموز و گرم کن که نه چندین است	جیوانی که ننوشدمی انسان نشود
که هر یک جای که شود قابل شیش	ورنه هر سنگ و گلی لو و مرجان نشود

نست سلسله ای
 کربلا به خاک و خون
 نبت که بجا
 در تقدیر
 خود گفتم که حافظ
 نطق که در دو دنیا
 که در آن
 زود و دیر
 بدارد
 چنانچه
 حال که در آن
 یاد فریاد
 حال نشود
 انسان که در
 یعنی که در
 آن حیوان
 نشود
 که در
 نشود
 که در

تا ریا و زو و سالوس سلمان نشود

نست سلسله ای
 کربلا به خاک و خون
 نبت که بجا
 در تقدیر
 خود گفتم که حافظ
 نطق که در دو دنیا
 که در آن
 زود و دیر
 بدارد
 چنانچه
 حال که در آن
 یاد فریاد
 حال نشود
 انسان که در
 یعنی که در
 آن حیوان
 نشود
 که در
 نشود
 که در

همچنان از لب لعل تو عیان ست که بود	ز بخت خون دل مارا که نهان کرد خست
لاجرم چشم گهر بار همان ست که بود	عاشقان بنده ارباب امانت باند
ز آنکه بیچاره همان دل نگران ست که بود	سختی عمره خود را بر باریت می آید
سالم رفت بدن سیرت شان که بود	زلفت هندوی تو گفتم که در گره زنی

حافظا باز ناقصه خوانا چشم
که درین چشمه همان آب وان گشت بود

بنفشه در تدم او نهاد و سر بسجود	کنون که در چمن آید گل انعم دم بود
بیوس غنچه ساقی بنفشه زور و	بنوش جام صبحی بناله و در چنگ
کنون که لاله بر افروخت آتش نرود	بلاغ تازه کن آئین دین ز رشتی
شراب نوش در با کن حدیث عا و نمود	ز دست شاه سپید عین عیسی دم
ولی چه سود که در وی نه ممکن ست خلود	جهان جملد برین شد بد و بسوس گل
زمین خست بر مومن و طالع مسعود	شد از فروغ ریاحین چو آسمان گلشن
سحر که مرغ در آید بنفشه داود	چو گل سوار شود بر هوا سیلیمان دا
که همچو دور لبست هفته بود معدود	بدور گل نشین بی شراب و شاخ و برگ
وزیر ملک سلیمان عماد دین محمود	بیار جام لبالب بیا و آصف حمد

دو کون
پیدا است
نست برای زیارت
دل نگران
عشق
گفتم
بخواند که
سالم رفت
پیان
دو جوان
عشق
ای چشم
ای در چشم
روان بود
کنون
چنان
بود
دو
باین

<p>بایار شکر لب گل اندام</p>	<p>ابی بوس و کنار خوش شبنم</p>
<p>جان نعت محترمت حافظ</p>	<p>از بجزر نثار خوش نباشد</p>
<p>گفتم غم تو دارم گفت نعمت یار گفتم زخم زان رسم و فایانوز گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد گفتم دل رحمت کی غم صم و وار گفتم که بر خیالت راه نظریه بندم گفتم خوش آن هوای کز باغ خلد خیزد گفتم که نوش لعلت مارا بارز و گشت</p>	<p>گفتم که ماه من شو گفت اگر بر آید گفتا ز همسریان این کار کمتر آید گفتا تو بند گے کن کو بند پرور آید گفتا بکشن جفا را تا وقت آن آید گفتا که شبردست این از راه دیگر آید گفتا خنک نسیمی کز کوی لب آید گفتا تو بند گے کن کان بند پرور آید</p>
<p>گفتم زان عشرت یدی که چون سزاید</p>	<p>گفتا خموش حافظ کاین غصه تم آید سزاید</p>
<p>گوهر مخزن اسرار همان ست که بود از ضیا پر س که مارا همیشه تاب و صبح طالب لعل و گهر نیست و گرنه خورشید</p>	<p>حقه مهریدان مهر و نشان ست که بود بونی لعل تو همان نفوس جان که بود همچنان در عمل معدن کان ست که بود</p>

خوش نباشد شبنم
 بوی زلفت گمراه عالم کرد
 دل رحمت کی غم صم و وار
 که بر خیالت راه نظریه بندم
 خوش آن هوای کز باغ خلد خیزد
 نوش لعلت مارا بارز و گشت
 زان عشرت یدی که چون سزاید
 خموش حافظ کاین غصه تم آید سزاید
 گوهر مخزن اسرار همان ست که بود
 از ضیا پر س که مارا همیشه تاب و صبح
 طالب لعل و گهر نیست و گرنه خورشید
 حقه مهریدان مهر و نشان ست که بود
 بونی لعل تو همان نفوس جان که بود
 همچنان در عمل معدن کان ست که بود

هزار چله برنجخت حافظ از مهر

بدان ہوس کہ شود آن حریف رام و نشہ

کی شعر ترا نگیزد خط کمر خونین شد

از بعضی تو گریه می انگشتی ز بهار

غمناک نباید بود از طعن جسو امی دل

ہر کو نغذہ فہم / ہر ملک خیال / ہر گمبہ

جائے اور نہ اس کے لئے کوئی وجہ ہو

جسمی دونوں ندریات کی
مشتی گاہ و گاہ کا احوال

ایک نکتہ درین معنی گفت یہ ہمیں رہا

صمد ملک سلیمانم ورنیز نجیب باشد

شاید که چو ابنی خبیث تصورین شد

نقشہ بر اثر از خود و کتب

وہاں پر بقیہ : ارضاءِ حند شد

درود بر او که در حق پندار
کارش را از انوار

آن نیست که حافظ راستی رود و از خط

کاین سابقہ زندگی تمارو پسین شد

خداوند بی‌مشتوق الالهی
طریقت محبتی بلور شایع نیست
نمی‌باشد

اگلے دنے رخ باز خوشی

طرف حمین و هواستان

رقصہ از سر و حال گل

یہاں سے لے کر

نہ نیک عقائد

ملی باوہ بھسار خوش نشا

بی لاله عنذار خوشتر باشد

اصوت نزار خوش بشیر

بیان در صورتی که این

بی بہت یار خوش ہوا
دلق و سوز و غم شد

[illegible][illegible]

فاصله حضرت ششلی که سلامت با او
یارب اندر دل آن خسر شیرین اندر
حالا عشوہ عشق تو ز بنیادم بر
گوهر پاک تو از دست غنیمت
استحسان کن که بستی گنج مرا بدست
شاه راه بود از طاعت صیص ساکن در

چه شود و گریه ای دل مایه و کند
که بر حمت گندری بر سر فرا کند
تا در گشت کز چکمانه چه بنیاد کند
فکر مشاطه چه با حسن خدا و او کند
گر خرابی چه مرا لطف تو آبا و کند
تد ریک ساعت عمری در و او کند

<p>در خبر ویم بقصد خود اندیشه شیراز خرم آن در که حافظ را به عهد داد</p>	<p>۶۱ چون بکشید و در راه خاکش را بر آن درخت بماند و نماند</p>
---	---

گفتیم کیم دامن لبست کاران کنند
 گفتیم خراج مصر طلب میکند
 گفتیم نقطه دهنست خود که براه
 گفتیم صنم پست مشو چه نشین
 گفتیم هوای میکند غم می دزد
 گفتیم شراب خرقه آیین نیست
 گفتیم لعل نوش لبان پیرا چه شود
 گفتا چشم هر چه تو گویی همان کنند
 گفتا دین عالمه کمتر زبان کنند
 گفتا این حکایت کتب بخته دان کنند
 گفتا بجوی عشق هم این هم آکن کنند
 گفتا خوش آن کسان کی دلی شایان کنند
 گفتا این عل نبویب میفایان کنند
 گفتا بوسه شکرش جوان کنند

<p>ما صد حضرت شاهی که سلامت باد یارب اندر دل آن خورشیرین اندر حالیا عشوه عشق تو ز بنیادم بزد گوهر پاک تو از دست سفت نیست استخوان کنج کیسی کنج مراد نیست شاه را به بود از طاعت صید سازد</p>	<p>چه شود اگر بلای دل باشد و کند که بر حمت گذری بر سر فراوان تا در گشت کر چیکمانه چه بنیاد کند نکته مشاطه چه با حسن خدا و کند اگر خرابی چه مرا لطف تو آباد کند تا در یک ساعت عمری در واد کند</p>
<p>ره نبردیم مقصود خود اندر شیراز خرم آن در که حافظ را بهت داد</p>	<p>گفتم کیم دهان لبست کاران کنند گفتم خراج مصر طلب یک لبست گفتم نقطه و هفت خود که براه گفتم صنم پست مشو چه نشین گفتم هوای میکده غم می دزدل گفتم شراب خرقه آیین نیست گفتم لعل نوش لبان پیرا سپو</p>
<p>گفتم کچشم هر چه تو گویی همان کنند گفتم دین مساله کتر زبان کنند گفتم این حکایت کباب گشته دان کنند گفتم بجوی عشق هم این هم آن کنند گفتم خوش آن کسان که دلی و شاکت گفتم این عمل نهیب بیگانه کنند گفتم بپوشه شکرش جو آن کنند</p>	<p>گفتم کیم دهان لبست کاران کنند گفتم خراج مصر طلب یک لبست گفتم نقطه و هفت خود که براه گفتم صنم پست مشو چه نشین گفتم هوای میکده غم می دزدل گفتم شراب خرقه آیین نیست گفتم لعل نوش لبان پیرا سپو</p>

عشق تو ز دل من
 شیرین تر از شکر
 گل زیت بستان در قفس
 که در دوزخ و آتش حال
 دوزخ فانی در دوزخ است
 این شمشیر یکبارگی از گداز
 در میان یکبارگی از گداز
 در میان یکبارگی از گداز
 در میان یکبارگی از گداز

در خم زلف تو اوخت دل از چاه زرخ	آه که چاه برون آمد و دردم افتاد
آن شد ای خواجه که در صومعه بازدم	کار ما بارخ ساقی و لب جام افتاد
من مسجد خراب است نه خود افتاد	اینم از روزازل حاصل فرجام افتاد
چه کند ز پی دوران زود چون پرگا	هر که در دایره گردش ایام افتاد

صوفیان حجاب حریفند و نظر بازولی	درین میان حافظ دل سوخته نایم قفا
---------------------------------	----------------------------------

عشق نه سرسبست که از سر نشود	مهرت نه عارضیت که جامی گشت
عشق تو در وجودم و مهر تو از دم	باشیر در درون شد و با جان بشود
در دیت در عشق که اندر علاج	هر چند سعی بیش نمی بشود
اول منم کی که درین شهر شری	فریاد من گنبد افلاک بشود
ورز آنکه من سرشک نشاتم زبده	کشت عراق جمله بکیبار شود
دی درین زلف بدیم رخ نگار	بر هیئت که ابر محییا فسر شود
گفتم که ابتدا کنم از بوسه گفتی	بگذارتا که ماه ز عقرت بدر شود
ای دل بیادش اگر باد و میخو	گذارتان که در میان خبر شود
حافظ سراز محمد بر آرد پای بوس	گر خاک او پای شمای پیر شود

عشق تو ز دل من
 شیرین تر از شکر
 گل زیت بستان در قفس
 که در دوزخ و آتش حال
 دوزخ فانی در دوزخ است
 این شمشیر یکبارگی از گداز
 در میان یکبارگی از گداز
 در میان یکبارگی از گداز
 در میان یکبارگی از گداز

این شعر در وصف حقیقت است
 که در دل هر کس نهفته است
 و هر که در این عالم زیاده
 از این حقیقت غافل است
 و هر که در این عالم زیاده
 از این حقیقت غافل است
 و هر که در این عالم زیاده
 از این حقیقت غافل است

بن رسید در غم عشقش حافظ آنچه رسید
 که چشمم زخم زمانه بجا شقان مرغان
 بن رسید در غم عشقش حافظ آنچه رسید
 که چشمم زخم زمانه بجا شقان مرغان

بنیاد مکر با فلک خسته باز کرد زیر که عرض شجده با اهل از کرد دیگر بجز بلوه آمد و آغاز تاز کرد و آهنگ باز گشت راه حجاز کرد ز آنچه استین کجسته دوست دراز کرد عشقش وی دل درخت فزاید کرد غره مشو که گریه عابد نماز کرد شرمده رهروی که نظر مجاز کرد	صوفی نهاد و ام و سر خسته باز کرد بازی چرخ بچکندش خمیده رک کرد ساقی یاکه شاه در غنای صوفیان این مطرب ای کجاست ساز خلق ساخت آسمی لیبیا که مانده خدایم صنعت کن که هر که مجتهد است خست اسی بکشت خنجر ام که خوش روی سازد فردا که پیشگاه حقیقت شود پخت
--	---

حافظ مکن ملامت ندان که دوزل
 ما را خدازد زده و ریای بے نیاز کرد
 حافظ مکن ملامت ندان که دوزل
 ما را خدازد زده و ریای بے نیاز کرد

ورنه اندیشه این کار فراموش باد دست با شاد مقصود را غمش باد بسته بند قبا و علم و خوش باد	صوفی را باده با نازه خورد و نوش باد آنکه یک چشمه می از دست تو اندا و ن کیست آن شام از خوش خرم که کوک
---	--

این شعر در وصف حقیقت است
 که در دل هر کس نهفته است
 و هر که در این عالم زیاده
 از این حقیقت غافل است
 و هر که در این عالم زیاده
 از این حقیقت غافل است
 و هر که در این عالم زیاده
 از این حقیقت غافل است

این شعر در وصف حقیقت است
 که در دل هر کس نهفته است
 و هر که در این عالم زیاده
 از این حقیقت غافل است
 و هر که در این عالم زیاده
 از این حقیقت غافل است
 و هر که در این عالم زیاده
 از این حقیقت غافل است

دورہ عشق نشہ سنجین محرم
باخرابات نشینان کرامات

۵۴. ملک مانیزبانے ویسانی دار
مدعی گو بڑوکتہ بہ حافظ مفروش

شراب میش نهادن چیست کار بی بنیاد
 گشته ز دل بجشاد و پیر کمن
 از انقلاب زمانه عجب مدار که چرخ
 قیج بشرط ادب گیر زانکه کدیش
 که آگست که جمشید و کی کجافتند
 ز حسرت لب شیرین هنوز می بینم
 مگر که لاله بدانت بیوفای دیر
 نمیدهند اجازت در آبیسر سر
 بیا بیا که زمانه ز می خراب شویم
 بنوش با دوه صافی بنا که دشت و ک
 ز دوست اگر شتم جام می کن سیم

زویم بر صفت ندان و هر چه بادا باد
 که فکر هیچ مهندس چنین گزینش
 ازین فسانه و افسون هزار دار دیار
 ز کاسه سر جمشید و همیست بقادر
 که دوست که چون فت تخت جم برد
 که لاله میدد از خاک تربت فریاد
 که تا براد و بشد جام نمی کف نهاد
 نسیم خاک مصیله و آب کنا باد
 مگر رسم بگنجی درین خراب آباد
 که بسته اند برابر شیم طرب دل شاد
 که پاک تربت از نیم حریف است او

در این کمال از این کمال از این کمال

مؤخرات آب و کتب - ادبیات و تاریخ

مسبین حقیر که ایان عشق را کاین قوم
 جفانه شیوه درو شیت و راه و
 مکن که کو کبه لب بر شکست شوه
 غلام مہبت و روی کسان گیر نم
 قدم منہ بخرابات بجز بشرط ادب
 بهوش باش کہ ہنگام باد استغنا

شہان بے کمر و خسروان بی گہند
 بیار بادہ کہ این ساکنان ہر دور
 چو چاکران بگریزند و بندگان بہند
 نہ آن گروہ کہ ازرق لباس دل بہند
 کہ ساکنان در شش محراب پاؤشند
 ہزار خرمین طاعت بر نیم جو بہند

سہ ماہی شکر بہار

از نام و پیش
 غلام حسن و حسن
 چو کمر از او چو پیکار و جنگ
 گویند چون پیکار و جنگ
 بنده گان و بنده گان
 شود و او که چه جیب و کمر
 فدا و جیب و کمر
 پیشانی پادشاهان
 از نام و پیش
 عارفان و عارفان
 و دل و کمر و کمر
 چو کمر از او چو پیکار و جنگ

جناب عشق بلندست تہمتی حاط
کہ عاشقان زہ بی ہمتان بنجو دیند

شاہ آن نیست کہ موئی بویا نے دارد
 شیوہ حورو پری خوب لطیف و بے
 چشمہ چشم مرا می گل خندان بیا
 مرغ زیرک نشود و چرخش نغمہ سراسی
 خم ابروی تو در صنعت تیر اندازی
 گوی خوبی کہ بردار تو کہ خورشید آن جا
 و لشنین شد سخنم تا تو قبوش کردی

راجه قوت دین بادشاهی
 کبریا جل جلاله و عز و کرامت
 چنانچه شتر بهندی یابد بهشتی که
 در دست خداوند که دست و توانای
 بنعم و بدارت از بقدر باری شاد
 بیاد و از آن خرم و باری شاد
 به صورت لطیفی دارد و در آن
 کبریا بی غم و غم و غم و غم
 به صورت نازکی بیاد و در آن
 با اصول و احکام

ای خوشا حالت آن است که پاری نصیب	سرود ستار نوازند که کدام اندازد
زاهد اسیر بکله گوشه غور شهید برآر	بخت ارقعه بدین ماه تمام اندازد
زاهد خام طمع بر سر خار بجا	پشته گرد و چو نظر بر می جام اندازد

باد و بخت شهر نشینی حفا	که خور و باد و ات و سنگ بجام اندازد
-------------------------	-------------------------------------

سخن چون خورشید علم کوهساران زد	بدست محبت یارم در امیداران زد
چو پیش صبح روشن شد حال هر گزین	برآمد خنده خوش غور و کامکاران زد
نگارم و دوش و جلین هم تصنیف بخت	گره بکش و از گیسو برد لهامی یاران زد
من زنگ صلاح آن دم بخون دل شمیم	که چشم باد و پیایش صلابت یاران زد
کدام آهن دلش آموخت این آهن عیار	کز اول چون و آن آینه شنبه داران زد
خیال شهسواران بخت و شنگ دل سبکین	خداوند نگه داشت که بقلب سواران زد
منش چو پسته در زمین کجا اندکند ام	ز ره موی که در گانش چو خنجر گدازان زد
نظر بخت رعه توفیق یمن و لست شاه	بره کام دل عاشق که فال بختیاران زد
شهنشاه مظفر و شجاع ملک و دین منصو	که جوید بغش خنده برابر بهاران زد
از آن ساعت که جام می بخت مشروب	زمانه ساغر شادی بیار میگساران زد

این شعر در وصف حال و روزگار است
 سرود ستار نوازند که کدام اندازد
 بخت ارقعه بدین ماه تمام اندازد
 پشته گرد و چو نظر بر می جام اندازد
 باد و بخت شهر نشینی حفا
 که خور و باد و ات و سنگ بجام اندازد
 سخن چون خورشید علم کوهساران زد
 بدست محبت یارم در امیداران زد
 چو پیش صبح روشن شد حال هر گزین
 برآمد خنده خوش غور و کامکاران زد
 نگارم و دوش و جلین هم تصنیف بخت
 گره بکش و از گیسو برد لهامی یاران زد
 من زنگ صلاح آن دم بخون دل شمیم
 که چشم باد و پیایش صلابت یاران زد
 کدام آهن دلش آموخت این آهن عیار
 کز اول چون و آن آینه شنبه داران زد
 خیال شهسواران بخت و شنگ دل سبکین
 خداوند نگه داشت که بقلب سواران زد
 منش چو پسته در زمین کجا اندکند ام
 ز ره موی که در گانش چو خنجر گدازان زد
 نظر بخت رعه توفیق یمن و لست شاه
 بره کام دل عاشق که فال بختیاران زد
 شهنشاه مظفر و شجاع ملک و دین منصو
 که جوید بغش خنده برابر بهاران زد
 از آن ساعت که جام می بخت مشروب
 زمانه ساغر شادی بیار میگساران زد

این شعر در وصف حال و روزگار است
 سرود ستار نوازند که کدام اندازد
 بخت ارقعه بدین ماه تمام اندازد
 پشته گرد و چو نظر بر می جام اندازد
 باد و بخت شهر نشینی حفا
 که خور و باد و ات و سنگ بجام اندازد
 سخن چون خورشید علم کوهساران زد
 بدست محبت یارم در امیداران زد
 چو پیش صبح روشن شد حال هر گزین
 برآمد خنده خوش غور و کامکاران زد
 نگارم و دوش و جلین هم تصنیف بخت
 گره بکش و از گیسو برد لهامی یاران زد
 من زنگ صلاح آن دم بخون دل شمیم
 که چشم باد و پیایش صلابت یاران زد
 کدام آهن دلش آموخت این آهن عیار
 کز اول چون و آن آینه شنبه داران زد
 خیال شهسواران بخت و شنگ دل سبکین
 خداوند نگه داشت که بقلب سواران زد
 منش چو پسته در زمین کجا اندکند ام
 ز ره موی که در گانش چو خنجر گدازان زد
 نظر بخت رعه توفیق یمن و لست شاه
 بره کام دل عاشق که فال بختیاران زد
 شهنشاه مظفر و شجاع ملک و دین منصو
 که جوید بغش خنده برابر بهاران زد
 از آن ساعت که جام می بخت مشروب
 زمانه ساغر شادی بیار میگساران زد

مشکل غلغلیش بر پیغان دم دوش
بیگلی در عه احوال خدا با اوباد
دیش خرم و آن سحر باد به
گفتم این جام جهان بین کی دایم
آن همه شعبه با عقل سیکر آن جا
گفت آن یار کز گوشت سر دارند
فیض روح القدس را باز در نما

کام و تباختن حلقه میگرد
اونیدیش از دور خوار میگردد
واندر آن آینه صد گونه تماشا میگردد
گفت آن وزیر این گنبد میباید
سامری پیش عصا و پیضا میگردد
جروش آن بود که اسرار هویدا میگردد
دیگران هم بجنبند آنچه میباید میگردد

مجلس القضاة في بيروت

کفتمش سلسلہ زلف تبار انی پست
آفت حافظ گلہ ازشت بیدار میکرو

سالمها و فترتا در گر و صهبابو
 نیکو پیریشان بین که چو ما بدستان
 دل چو پرگار بهر سود و رانی مسکند
 تنی گفتم ز طربا نکه چو گل بر جوی
 سیر گلرنگ را بنی صف از نرق و پین
 و فتر و نشن با جمله بشوئید می

رونی میگذرد از درس و عانی نوب
هر چه کردیم بچشم کمرش نیابو
و اندران اثر هر گشته و پا چالو
بر سرم سایه آن سر و سهی لالو
رخسخت خست بخش از آواز کاهتا نابو
که گفت دیدم و دقت حد دل و آنا بو

[illegible][illegible]

نسرل حافظ کنون بار که کبریت

دل بر آید از رفت جان بر جانا نشد

مهم

نفس آمد و کام از تو بر نمی آید
نگر بزدی و آرای یار من و در
دین خیال نگردد دین عمر غریز
چنان بجزرت خاک در می میرم
بستی حکایت دل هست یا نسیم
قد بلند ترا تا بس نمی گیرم
مقیم زلف تو شد که خوش بوی داشت
خدای مست نکردیم عمر اول دروغ
همیشه تیر سحرگاه من خطا نشد

قنان که بخت من این خواب نمی آید
بسیج گونه دگر کار بر نمی آید
بلای زلف سیاهت بر نمی آید
که آب زندگیم در سهر نمی آید
ولی بخت من شب سحر نمی آید
درخت کام مرا دم بر نمی آید
وزان غریب بلاکش خبر نمی آید
که کار عشق ز ما این قدر نمی آید
کنون چه شد که یکی کارگر نمی آید

ز بسکه شد دل حافظ رسید از همه کس

کنون حلقه زلفت بدر نمی آید

سائها دل طلب جام حجاز میگرد
گوهری که ز صد کون مکان روشن بود

آنچه خود داشت زیگانه تن میگرد
طلب از گم شده گان لب میگرد

از آن خود / زبایداد / از گمان / طلب بود / از گمان / میگرد / از گمان / میگرد / از گمان / میگرد

پس از آنکه بخت خوش من نشد
سازد از غایت بخت بد من نشد
فرغ علی سلسله بخت من نشد
رومی دلاوری من نشد
مگر در کار من برآمد و نه
بسیج و جگر بیکار من نشد
فرغ علی سلسله بخت من نشد
دل من بخت من نشد
سازد از غایت بخت بد من نشد
ای دلاوری من نشد
پسند حالیکت عامه که بر آری
حصول صلا که من نشد
نمیشود از دست من نشد
دل من بخت من نشد
آنکست از من طلب میگرد
نی از بخت من نشد
دلاوری که من نشد
نمیشود از دست من نشد
کون و مکان

گرمی و آفتاب که در آغوش
عاشقان پیاده
مستون در آغوش
دلیلی میخوانی
در آغوش میماند
روشنی است که در آغوش
گرمی و آفتاب که در آغوش

بگری توانی ز کرب و درد چو کرب و درد
 عاشقان نگار بار و دستم بر این
 دردم دارم و خوشی علی سده
 یعنی ای عاشق چشم دل بیا
 ترا دیده ام کز روی او نیست که
 جانب هیچ آتش گناه ندارد
 سکه کانت قیاس بجای خود
 همه یی زگر این کانت آن است
 کبریا و جلالت کبریا این شرف
 دوست چشم دیده خبر چشم
 در میان جان و دل
 در میان جان و دل
 دل من با این جان و دل
 کند میدانی که این کانت آن است
 یعنی چشمی که در کانت آن است
 اسی خاطر من خود کانت آن است
 بشین ز بار کانت آن است
 من طاعت و بار کانت آن است
 بار دین آن کانت آن است
 سوداگر آن کانت آن است
 زنا جگر میشین کانت آن است

روشنی طلعت تو ماه ندارد
جانب و لها نگاهدار که سلطان
دیده ام آن چشم دل کشیده تو دار
ای شیخه بان بجا شقایق نظر کن
فی من تنها کشم تطاول الفت
شوخی ز گیسو که پیش پیشگفت
رطل گر انجم ده ای مرید خرابات
گو برو و آستین شیخون جگر شود
تا چه کند بارخ تو دو دل مزن
خون منخش نشین کن دل نازک
گوشت ارمی تربت منظر چشم

نہیں

اے شاو کے بیٹے

پیش تو گل رونق گیاه ندارد
مک نگیرد اگر سپاه ندارد
جانب هیچ آشنایگاه ندارد
هیچ شهری چون تو این سپاه ندارد
کیست بدل دلغ این سیاه ندارد
چشم ز دیده ادب نگاه ندارد
شادی شخی که خافتاه ندارد
هر که درین آستانه راه ندارد
آینه والی که تاب آه ندارد
طاقت فرماید و او خواه ندارد
خوشتر ازین گوشه پادشاه ندارد

191

بسم الله الرحمن الرحيم

حافظ اگر سب دوست تو کرد و من عیب
ماند عشق اسی صنم گناید

رسید فرموده که آند بهار و سبزه
صنیر مرغ برآمد بطا شراب گنج است

و طیفہ گزرب بر مصفرش گل نیست
فغان فتا و لبیل نقاب گل کہ در

مردمانی که در این شهر می‌نشینند
که از ایشان است
مادر کاروانی
مختار کوهستانی
کنار تفتیش
خاکه بیکر
اوینا یا اوینو
ساندوریل
زال مجروش
فاجائی الفط
استمال فید

نه پسر درخت تحمل کند بجای حشر آن
 رسید موسم آن که طرب چو گرگست
 ز راز بهای می کنون چو گل درین مدار
 ز سر غیب کس آگاه نیست قصه مخوان
 و لم که لاف تجر و زدی کنون صبر
 مراد دل که جویم که نیست و له آری
 غلام همت نروم که این قدم دارم
 نهد پای قبح هر که شمش ورم دارم
 که عقل کل بصدت عیب جسم دارم
 که امحرم دل ادرین جسم دارم
 بیوخی لطف تو با باد صبح دارم
 که جلوه نظر و شیوه کرم دارم

زجیب خود حافظه طرف بتوانست
که ما صلیب بیدیم و او صنم دارد

دست از طلبت ارم تا کام من بر آید
بخشای تر بتم رابع از وفات بگر
بنامی رخ که خلقی واله شوند و حیران
جان لب است و حسرت دخول که از لبش
از حسرت و مانع جانم به تنگ آمد
گفتم بخویش کز وی بر گیر دل و گفتم
هر یک شکن زلفت پنجاه شست و دو

نیست اسرار معنی زانو
 خریدن می داد و ان بهای
 اکنون این روز عجب که
 گل را غوغا زیندی داد و
 دادن آن درین تیرک
 زیر که اگر درین غافل
 کل ترا صد عیب تمام
 معنی غافل که ایندی
 و نه سلامت ناک علی الله
 عیسی علم است که ایندی
 و تو این حافظ علی
 که کار من در این عالم
 بوی جانم که در این عالم
 آمد و دست من که در این
 تنگدست که در این عالم
 خرابیم از ان زمان که
 گنجینه آمدن تو در این
 مینماید که در این عالم
 دل که در این عالم
 دل که در این عالم
 دل که در این عالم

عبدی ایللی انداز
سلای خادول

ادانت کرمه اهرود
کرمه اهرود

مهرماه در قند است
مهرماه در قند است

عبدی ایللی انداز
سلای خادول

عبدی ایللی انداز
سلای خادول

که در و کشی جانان گرتستی خمار آرد
بسی گردش کند گردن بسی لیل و نهار آرد
خدا یابد دل اندازش که بر محبون گذار آرد
چون سیرین گل آرد با و چون بلبل نزار آرد
بفرمان لعل نوشین که جان ابرقرار آرد
برویک جت عدی در کش که در حالت بکار آرد

چو همان خراباتی بعشرت باش بازیدن
شب صحبت غنیمت دان و آتشخوی پیشان
عاری ایللی را که مهر ماه در حکمت
بهار عمر خواهی دل گر زین چنین حال
خدا را چون دل نشیم قراری بسته باز
ز کار افتاده ای دل که صد من با غم و کار

عبدی ایللی انداز
سلای خادول

عبدی ایللی انداز
سلای خادول

درین رخ ارض خدا خواهد درین پریایه سرخ
نشیند بر لب جانی و سروری و کنار آرد

عبدی ایللی انداز
سلای خادول

عبدی ایللی انداز
سلای خادول

که حضرت سلیمان عشرت اشارت آمد
ویران سرائی دل آگاه عمارت آمد
خفیت که نزاران کا ندر عبارت آمد
کان پاک من اینجا به زیارت آمد
کان ماه مجلس آرا اندر صدارت آمد
همت نگر که موری باین جهارت آمد
کان جاشوی کان کش غم غارت آمد

دوش از جناب آصف یک اشارت آمد
خاک وجود ما را از آب با دگل کن
این شرح بی نهایت که چو سخن با گفتند
عیشم پوشش نهاری غرقه ای آلود
امروز جای هر کس پیدا شود ز خوبان
بر تخت حکم که تاجش تحراب آفتاب
از چشم شوخش ای لایان دنگم

عبدی ایللی انداز
سلای خادول

عبدی ایللی انداز
سلای خادول

عبدی ایللی انداز
سلای خادول

عبدی ایللی انداز
سلای خادول

عبدی ایللی انداز
سلای خادول

عبدی ایللی انداز
سلای خادول

بشو این نفس و تنگی که در بازار کیرنگی
و یاز و یار مردم را متعبد میکند لیکن
بس آسان مرغی و اول غم و ریاسوی و
بر کج قناعت و کج عافیت نشین

چو قطره قناعت کشد از دنیا میمون بگذرد
که یک حبسست و نه آن حبس درین نمی از در

دوستان دختر زر تو بدستوری کرد
آمد از پرده پنجای عشقش پاک کنیدی
مژده گانی بده اولی و اگر مطرب عشق
جای آنست که در عقد و صفاش گنیدی
نه بهفت آ که نگرش بصدش نرو
غنی طلبین و صدم زینش شکفتی

سای رنگ خورشید از او

شد به محبت کار بدستوری کرد
تا نگونید حریفان که چرا دوری کرد
راه مشانه زد و چاره نمودی کرد
دختر زر که بنجم این همه مستوری کرد
انچه با خرقه زاهدی انگوری کرد
مرغ خوشخوان طرب بر گل سوغی کرد

عہد ای رز نگہ خورشید از آفتاب

<p>درخت مستی نشان که کامل ببار آید</p>	<p>نهای دشمنی بر کن که رنج بشمار آید</p>	<p>حافظ افتادگی از دست مدینه آنکه حسو</p>	<p>عرض مال و دین در سر مغروری کرد</p>	<p>بیش از عزیز بدان جان ۱۲</p>
--	--	---	---------------------------------------	------------------------------------

نہیں منسوب
طالع ۱۱

1947

۱۲۱

بشو این نقش و نگاری که در بازار گنجی
 دیار و یار مردم را مقید میکند لیکن
 بس آسان مرغی و اول غم در یاسوی
 بر کج قناعت جو بخت عافیت نشین

بمهرهای گوناگون می آفرینی از د
 چای پارس کلین محنت جهان کسری از د
 غلط گفتی که هر موش بصد نهی از د
 که یک دم تنگدل بون بجز بونی از د

چو قناعت کنی شاد و زنیای موند بگذر
 که یک عیبت و نمان بصد نهی از د

دوستان و ختر ز تو بدستوری کرد
 آمد از پرده عیش و قش پاک کنی
 مرده گانی بده اولی و اگر مطرب
 جامی است که در عقد و شمشیر

شد بخت و کار بدستوری کرد
 تا گویند حریفان که چرا دوری کرد
 راه ششانه زد و چاره خموری کرد
 و ختر ز که بخت این همه مستوری کرد

نیمه با خرقه زاهدی انگوری کرد
 مرغ خوشخوان طرب بر گل گسادی کرد

حافظ افادگی از دست بدنه آنکه حسد
 عرض و مال و دین در سر مغوری کرد

نهادی شمشیر بر کن که رنج بشمار آرد
 در خنجر و شمشیر که کام ل مبار آرد

[illegible]

آن ناله مرا که میخواستم غریب
از دست برده بود و وجودم خوار شد
نالان داد خواهی چنان می روم
خون میخورم ولیکن جاشم کایت
بر طرف گلشن نظر افتاد وقت صبح
هر کوه شکافت مهر و ز خوبی گلی خجید
آتش فکند در دل مرغان نسیم باغ
آن شاه تند حمله که خورشید شیرگیر

[illegible]

دیدم که شعر و کشت حافظ بهج شاه
هر بیت از آن غنیمت از صد ساله بود

دومی با غم سبزدن جهان بخیر نمی آرد
بگوئی می فروشانش بجانی نمی گیرند
شکوه تاج سلطانی که بیم جان و دست
رقیتم سز نشاکرد که این باب سر بر آید
ترا آن به که روی خود و شتاقان سپوشان
بمی بفروش دل ق ماکزین بهتر نمی آرد
زهی سجاد که تقوی که یک شاغری آرد
کلاه و کفش ست اما پدر نمی آرد
چه افتاد این سربار که خاک در نمی آرد
که سودای جهان داری غم لشکر نمی آرد

[illegible]

دلتم خرمه و یان طبع یقینی بنمیکید
 خدا را ای شکر که حدیث از طرب و می گو
 صراحی می کشیم بنیان مردم و شیرین
 نصیحت کم کن مارا بفریاد و دست بخش
 میان گر می بیند کم که چشم اندرین مجلس
 سر و چشمی این سحر گوئی چشم از و بر
 نصیحت گوئی بزدان که با حکم خداست
 چه خوش صید و کم کردی باز چشم مست
 سخن در حیا با و استغنا می مشوق
 خدا را رحمی ای منعم که در ویش سرکویت
 من از پیرمغان دیدم که استهای مرد

از هر در می دیدم بندش و لیکن در نمیکید
 که نقشی در خیال ما ازین خوشتر نمیکید
 عجب گر آتش این زرق در دفتر نمیکید
 که غیر از رستی نقشی درین جوهر نمیکید
 زبان آتشینم هست ما در نمیکید
 برو کاین عظمی معنی مراد در نمیکید
 دلش بس تنگ می بنیم چه ایسا نمیکید
 که کس آهوی وحشی را ازین خوشتر نمیکید
 چه سودا فو نگر می ای که در نمیکید
 و در دیگر نیب داندزه و دیگر نمیکید
 که این دل ریائی را بجای بر نمیکید

<p>باین شعر تر و شیرین شاهنشاه عجب دادم که سر تا پای حافظ را چو در ز نمیکید</p>	<p>تعبیر رفت و کار بدولت حواله بود تدبیر ما بست شراب و و ساله بود</p>
<p>دیدم بخواب خوش که بستم سیاه بود چل سال رنج و غصه کشیدیم و عجب</p>	<p>تعبیر رفت و کار بدولت حواله بود تدبیر ما بست شراب و و ساله بود</p>

دولتی خوشتر از این که در دفتر نمیکید
 زبانی که ازین خوشتر نمیکید
 یک چشمه در میان می بریزد و در دفتر نمیکید
 که ازین خوشتر نمیکید
 عجب که ازین خوشتر نمیکید
 که غیر از رستی نقشی درین جوهر نمیکید
 زبان آتشینم هست ما در نمیکید
 برو کاین عظمی معنی مراد در نمیکید
 دلش بس تنگ می بنیم چه ایسا نمیکید
 که کس آهوی وحشی را ازین خوشتر نمیکید
 چه سودا فو نگر می ای که در نمیکید
 و در دیگر نیب داندزه و دیگر نمیکید
 که این دل ریائی را بجای بر نمیکید

دولتی خوشتر از این که در دفتر نمیکید
 زبانی که ازین خوشتر نمیکید
 یک چشمه در میان می بریزد و در دفتر نمیکید
 که ازین خوشتر نمیکید
 عجب که ازین خوشتر نمیکید
 که غیر از رستی نقشی درین جوهر نمیکید
 زبان آتشینم هست ما در نمیکید
 برو کاین عظمی معنی مراد در نمیکید
 دلش بس تنگ می بنیم چه ایسا نمیکید
 که کس آهوی وحشی را ازین خوشتر نمیکید
 چه سودا فو نگر می ای که در نمیکید
 و در دیگر نیب داندزه و دیگر نمیکید
 که این دل ریائی را بجای بر نمیکید

این دوش می آمد و خساره برافروخته بود
 رسم عاشق کشتی و شیوه شهر آشوبی
 کفر زلفش روین میزد و آن سنگین دل
 دل بسی خون بخت آورد و بی تیر
 بار مفروشش بر نیاکه بسی سونکند
 جان بمشاق سپند رخ خود نیست
 گرچه میگفت که زارت بکشم میدیم

دیگران قرعه قسمت همه بر عیش زدند
 نظری کرد که بیند جهان صورت پیش

حافظ آن در طرب نامه عشق تو نوشت
 که قلم بر سبب دل خرم زد

تا کجا باز دل غمخواره سوخته بود
 جامه بود که بر قامت او دوخته بود
 در رهش مشعل از چهره برافروخته بود
 اندیشه که تلف کرد و که اندوخته بود
 آنکه یوسف بز زنا شره بر فروخته بود
 و آتش چهره برین کار برافروخته بود
 که نهانش نظری با من و سوخته بود

دوش می آمد و خساره برافروخته بود
 رسم عاشق کشتی و شیوه شهر آشوبی
 کفر زلفش روین میزد و آن سنگین دل
 دل بسی خون بخت آورد و بی تیر
 بار مفروشش بر نیاکه بسی سونکند
 جان بمشاق سپند رخ خود نیست
 گرچه میگفت که زارت بکشم میدیم

گفت خوش گفت و خرقه بپوشان جاقا
 یارب این قلب شناسی ز که آموخته بود

من نیز دل یاب و دم هر چه یابا
 هرگز بگفت مسکن مالوف یا دبا

دوش گهی زیار سف کرده و دوبا
 در چین طره تودل بی حفاظ

کفر زلفش روین میزد و آن سنگین دل
 دل بسی خون بخت آورد و بی تیر
 بار مفروشش بر نیاکه بسی سونکند
 جان بمشاق سپند رخ خود نیست
 گرچه میگفت که زارت بکشم میدیم
 گفت خوش گفت و خرقه بپوشان جاقا
 یارب این قلب شناسی ز که آموخته بود
 من نیز دل یاب و دم هر چه یابا
 هرگز بگفت مسکن مالوف یا دبا

این دوش می آمد و خساره برافروخته بود
 رسم عاشق کشتی و شیوه شهر آشوبی
 کفر زلفش روین میزد و آن سنگین دل
 دل بسی خون بخت آورد و بی تیر
 بار مفروشش بر نیاکه بسی سونکند
 جان بمشاق سپند رخ خود نیست
 گرچه میگفت که زارت بکشم میدیم

این دوش می آمد و خساره برافروخته بود
 رسم عاشق کشتی و شیوه شهر آشوبی
 کفر زلفش روین میزد و آن سنگین دل
 دل بسی خون بخت آورد و بی تیر
 بار مفروشش بر نیاکه بسی سونکند
 جان بمشاق سپند رخ خود نیست
 گرچه میگفت که زارت بکشم میدیم
 گفت خوش گفت و خرقه بپوشان جاقا
 یارب این قلب شناسی ز که آموخته بود
 من نیز دل یاب و دم هر چه یابا
 هرگز بگفت مسکن مالوف یا دبا

۱۱۵

پیشہ و ملازمت

مجلس

卷之四

10

مجلس

ہفت روزہ

مجلس

میں نے

۱۰۰

۵

بسم الله الرحمن الرحيم

<p>ویرایش که دلدار پیاپی نرفتند صدنا میفرستاد و آن شاه سوار سوی من جوشی صفت عقل میداد دانست که خواهد شد نعم مرغل آزاد</p>	<p>فریاد که آن ساقی شکر لب برست چند آنکه زد و ملاف کرات مقامات</p>
<p>منوشت کلامی و سلامی نرفتند پیکر نذر و انید و پیامی نرفتند آه و زاری و شکیبایی نرفتند زان طره چون سلسله دای نرفتند</p>	<p>دانست که مخمورم و جامی نرفتند همچو خم خمر از هیچ مقامی نرفتند</p>

عبد فرید بنکیر از یک مدعی قرقان و است که من مزارم و حاجی بنکیر مدعی

حافظ بابوب باش که درخواست شهادت
 گرشاه پیامی بغلامی نفرستاد

دستی پیر می فروش که ذکرش بخیر باد
گفتم یاد میدهم باده نام و تنگ
ستود و زیان مایه چو خواهد شد درست
بنجار گل نباشد و بی نیش نوش هم
پر کن نهاده جام و مادم بگوش هوش
در آرزوی آنکه رسد دل بر حتی
باوت بدست باشد اگر دل نهی هیچ

تربیتی و یاد دہندہ

ایک چیز

مشوق است
 ملو از نفاصل غرض است و آید و بگوید
 سطره ای بابیکه مشوق است
 از وقت و دفع دل نداشتی و بگوید
 ای خواجه هم دراز رفت خود کار افتاد
 ای کارگر که در حال شربتی خاتم
 چنانکه میبوی آن قشقتوان
 زان از مقامات و رتعات است و رفت
 زان آن زمان که از کار است و رفت
 ای آن زمان که از کار است و رفت
 که در شربتی خاتم مشوق است و رفت
 بن خطاب که در شربتی خاتم مشوق است
 رابره که گوشت شربتی خاتم مشوق است
 بایویدیم و میبوی شربتی خاتم مشوق است
 کن بانی که بایویدیم و میبوی شربتی خاتم مشوق است
 راجون سودرین بایویدیم و میبوی شربتی خاتم مشوق است
 بوقت از برین ساله سودرین بایویدیم و میبوی شربتی خاتم مشوق است
 یانوش بهاش و میبوی شربتی خاتم مشوق است
 ایشان که شربتی خاتم مشوق است و میبوی شربتی خاتم مشوق است
 عشق میبوی شربتی خاتم مشوق است و میبوی شربتی خاتم مشوق است
 راجون سودرین بایویدیم و میبوی شربتی خاتم مشوق است

میرزا جلی

کرمی زور زدن است از روی
 سینه از تشنه زدن است از روی
 ذات خود که در تن است
 میانه نامی ماست و در
 او از عالم زنی و مرد
 گردنده است عالم
 جان گوهری خود را زانو
 نهاده با عالم را بر عقل
 بمان قیمت اندک را کردی
 سلطه بدی نظر از بدین

گر نیز تنگه روح بر دوی تو باد عقل و جان گوهر هستی به بشار افشانند

زاهد ار رندی حافظ کنند فهم چو پاک دیو بگریز داران قوم که قرآن خوانند

دوش وقت سحر از غصه بجامم داو و نذران ظلمت شب آب حیاتم داو
 بچو د از شش شعله پر تو زاتم کرد باوه از جام تحسلی بصفا تم داو
 چه مبارک سحری بود و چه فرخنده شبی آن شب قدر که این تازه بر اتم داو
 چون من از عشق خشن بخود و حیران شتم خبر از واقعه لالت و سنا تم داو
 من اگر گشام و گشتم و خوشدل چو عجب مستحق بودم و اینها بزم گشام داو
 بعد از این وی من آینه حسن نگار که در اینجا خبر از جملوه و اتم داو
 باقت آن روز بمن ده این دولت داو که بازار غمت صبر و ثباتم داو
 این همه قند و شکر که بخنم می برد اجر صبریت کزان شاخ نباتم داو
 کیمیاست عجب بندگی پیغان خاک او گشتم و چندین در حاتم داو
 بحیات ابد آن روز رسانیدم خطا از ادگی از حسن نباتم داو
 عاشق آن دم که بدم سرف و قفا گفت که بنده غم و غصه بجامم داو
 شکر شکر بشکرانه بیشان ای دل که نگار خوش شیرین حیرانم داو

و از خود بود و در دوزخ
 آن صاف و بی عیب و نقص
 پیشتر از این که در دوزخ
 بیتی بسیار که در دوزخ
 در راه دوزخ و این که در دوزخ
 بابت دوزخ و این که در دوزخ
 کجوب جان نذر از آن کادیت
 بامی است که در دوزخ
 کرمی زور زدن است از روی
 سینه از تشنه زدن است از روی
 ذات خود که در تن است
 میانه نامی ماست و در
 او از عالم زنی و مرد
 گردنده است عالم
 جان گوهری خود را زانو
 نهاده با عالم را بر عقل
 بمان قیمت اندک را کردی
 سلطه بدی نظر از بدین

کرمی زور زدن است از روی
 سینه از تشنه زدن است از روی
 ذات خود که در تن است
 میانه نامی ماست و در
 او از عالم زنی و مرد
 گردنده است عالم
 جان گوهری خود را زانو
 نهاده با عالم را بر عقل
 بمان قیمت اندک را کردی
 سلطه بدی نظر از بدین

دست در دست می آید
 این از آنست که در
 دامن یکدیگر می آید
 و این از آنست که در
 دامن یکدیگر می آید
 و این از آنست که در
 دامن یکدیگر می آید

دست در حلقه آن زلف و توان کرد	نمک بر عهد تو با و صبا نتوان کرد
آنچه سعی ست من اندر طلبت بنوم	این قدر هست که تفسیر قصا نتوان کرد
و این دست بصدن دل افتاد است	بفونی که گفت خصم را نتوان کرد
عاشقش را بشنل ماه فلک نتوان خواند	نبت دست به بی سرو پا نتوان کرد
سرو بالای من آن دم که در آید باع	چه محل جامه جان اگر قبا نتوان کرد
مشکل عشق کم در عرصه دانش است	حل این نکته برین فکر خطا نتوان کرد
غیر تم کشت که محبوب جهانی لیکن	روز و شب عمر به با خاق خدا نتوان کرد
من چه گویم که ترانازی طبع لطیف	تا بجدیست که آهسته دعا نتوان کرد
نظر پاک توان در رخ جانان بین	که در آینه نظر جسته شبفا نتوان کرد

دست در دست می آید
 این از آنست که در
 دامن یکدیگر می آید
 و این از آنست که در
 دامن یکدیگر می آید
 و این از آنست که در
 دامن یکدیگر می آید

لکیزن	بجز ابروی تو محراب دل حافظیت
لکیزن	طاعت غیر تو در دهب با نتوان کرد

دانی که چنگ و عود چه تقریر میکنند	پنهان خورید با ده که بکفر میکنند
ناموس عشق و رونق عشاق می برند	عیب جوان منزه نشین میکنند
جز قلب تیره هیچ نشد حاصل و هنر	باطل درین خیال که اکسیر میکنند
گویند روم عشق گویند و شنوید	مشکل حکایتی ست که تقریر میکنند

این از آنست که در
 دامن یکدیگر می آید
 و این از آنست که در
 دامن یکدیگر می آید
 و این از آنست که در
 دامن یکدیگر می آید

این از آنست که در
 دامن یکدیگر می آید
 و این از آنست که در
 دامن یکدیگر می آید
 و این از آنست که در
 دامن یکدیگر می آید

هر جا که نیست در غم تو
چشم تو ز جگر دلبابی
هر کس که به جگر تو نازد
از حلقه وصل تو برون باد

لعل تو کہ بہست جان حافظ
وہو راز لب ہر خیس و ن باو

خسرواگوی فلک در خم چو گان تو باد
همه آفاق گرفت و همه اظراف کشاد
زلف خاتون طغر شریفه پرچم
ای که انشای عطا و صفایت گشت
طیّره جلوه طوبی است در لعلش تو شد
نه به تنها حیوانات و نباتات و جاد

ساحت کون مکان عرض میدان تو باد
صیّت خلق تو که پیوسته نجبان تو باد
دیدستح ابد عاشق جولان تو باد
عقل کل چاکر طغراکش دیوان تو باد
غیرت خلد برین ساحت ایوان تو باد
هر چه در عالم امرست بفرمان تو باد

در همه جوان

حافظ خسته یا جلاص شنا خوان شد

<p>هر جا که نیست در غم تو چشم تو ز جگر در باری هر کس که بجز تو سازد از حلقه وصل تو برون باد</p>	<p>لی صبر و قرار و بی سکون باد در گردن خسرو و فزون باد از حلقه وصل تو برون باد</p>
<p>لعل تو که هست جان حاقظ دور از لب هر خیس و ن باد</p>	<p>ساحت کون مکان عرض میدان تو باد صیئت خلق تو که پیوسته نگهبان تو باد دیدار حش و ابد عاشق جولان تو باد عقل کل چاکر طغراکش دیوان تو باد غیرت خلد برین ساحت ایوان تو باد هر چه در عالم امرست بفرمان تو باد</p>
<p>حافظ خسته با خلاص شناخته شد</p>	<p>خسرواگوی فلک خم چو گان تو باد همه آفاق گرفت و همه اطراف کشاد زلف خاتون ظفر شفیقه پرچم ای که انتهای عطار و صفت کست طیله جلوه طوبی است و دلجو تو شد نه به تنها حیوانات و نباتات و جواهر</p>

ستادین خطاب
صلوات علی
ایک از بزرگان
بلادینم حاصل
و قدم برینند
مکرلف بنیک
انتوانیم رسید
وصل اودارم
مقصود حصول
مقصود عالی که
صلواتی بآن

حسب حالی نوشتیم و شد یا می چند ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید چون می از خم سبقت گلان کنند نقاب قد آینه با گل نه علاج دل است ای که ایان خرابات خدایا رشتا زاهد از کوچه زندان بسلاست بگذر عیب می جمله بگفتی بهر شش نریز پیر میخانه چرخش گفت بدر کوشش	فاسدی کو که فرستم تو پیغامی چند هم مگر پیش بند لطف شما گامی چند فرست عیش نگه دار و برن جامی چند بوسه چند یا میزبشنامی چند چشم انعام ندارد یز زشتی می چند تا خرابت نکند صحبت بدنامی چند نفی حکمت کن از بهر دل عامی چند که مگو حال دل خسته با خامی چند
---	---

حافظ از نابخ مهر فروغ تو بخت
کامگار نظری کن سوی ناکامی چند

حسن تو همیشه در سن و ن باد اندر سیرین هوا عی شفت قدیمه و لب سران عالم هر سر و که در چمن بر آید چشمی که نه فتنه تو باشد	رویت همه سال لا که گون باد هر روز که هست در فزون باد در خدمت قامتت نگون باد پیش الف قدت چونون باد از گوهر اشک غرق خون باد
--	---

ستادین خطاب
صلوات علی
ایک از بزرگان
بلادینم حاصل
و قدم برینند
مکرلف بنیک
انتوانیم رسید
وصل اودارم
مقصود حصول
مقصود عالی که
صلواتی بآن

و چند صحن که در
چند کلمات
ست عالی
بیت چرخ
عاشقانه
نغمه دل
مهر و محبت
سوز و دلجو
صلواتی بآن
سود و دلجو
پیش الف قدت
خون و دلجو

<p>مرید پیر میغانم ز من میخ ای شیخ بتنگ چشمی آن ترک لشکری نام</p>	<p>چرا که وعده تو کردی اوجا آورد که حمله بر من میکنی یک قبا آورد</p>
<p>فلک غلامی حفظا کنون بطوع کند که التجا بد دولت شما آورد</p>	
<p>چو دست بر زلفش زخم تبارد چو ماه نور و نطفه ساگان بیچاره طریق عشق پر آفتاب دل گدائی در جانان سلطنت فروش حباب چو قند باد نخت اندر شب شراب خراجم کند بر بیدار مرا تو عهد شکن خوانده و میترسم ولا چه پیر شدی حسن نازکی مفرش سواد نامه موی سیاه چون شد</p>	<p>در آشتی طلبم بر سر عتاب و زندگوشه ابرو در نقاب رود بفیقه آنکه درین آه باشاب و کسی سایه این در آفتاب رود کلاه داریش اندر سر ابرو و گر بر وز حکایت کنم نجواب و که با تو روز قیامت همین خطاب و که این معامله با عالم شباب و بیاض کم نشود و در صد انتخاب و</p>
<p>تو خود حجابی دی حافظ از میان بر خیز خوشا کسی که دیرین ابی حجاب و</p>	<p>خوشا کسی که دیرین ابی حجاب و</p>

در بیان شجاعت و دلدادگی و بیعتی که در میان
آن مشرق و مغرب و کائنات و کائنات
تجارت و تجارت و در میان
سود و سود و در میان
حافظه آن در میان
غلامی و غلامی و در میان
خدا و خدا و در میان
بیعت و بیعت و در میان
استقامت و استقامت و در میان
پایه و پایه و در میان
سود و سود و در میان
طریق و طریق و در میان
خواب و خواب و در میان
و در میان
و در میان
و در میان

در آشتی طلبم بر سر عتاب و

خوشا کسی که دیرین ابی حجاب و

خوشا کسی که دیرین ابی حجاب و

در بیان شجاعت و دلدادگی و بیعتی که در میان
آن مشرق و مغرب و کائنات و کائنات
تجارت و تجارت و در میان
سود و سود و در میان
حافظه آن در میان
غلامی و غلامی و در میان
خدا و خدا و در میان
بیعت و بیعت و در میان
استقامت و استقامت و در میان
پایه و پایه و در میان
سود و سود و در میان
طریق و طریق و در میان
خواب و خواب و در میان
و در میان
و در میان
و در میان

فدا می نمودم نفس
فدا می نمودم جان
فدا می نمودم سر
فدا می نمودم دل

فدا می نمودم سر
فدا می نمودم دل
فدا می نمودم جان
فدا می نمودم نفس

فدا می نمودم سر
فدا می نمودم دل
فدا می نمودم جان
فدا می نمودم نفس

انفس بوی خوشش مشکبار خواهم کرد
نثار خاک ره آن نگار خواهم کرد
بطاقتم بس از امر و ز کار خواهم کرد
فدای نکست گیسوی یاز خواهم کرد
که عمر در سر این کار و بار خواهم کرد
بنای عهد قدیم استوار خواهم کرد

چو باو عزم سرکوی یار خواهم کرد
هر آبروی که اندوخته ز دانش وین
بخت ز دیوی و معشوق عمر میگذرد
صبا کیست که این جان رخ گر زین جگر
چو شمع صبح دم شد ز مهر او روشن
بیا و چشم تو خود را خراب خواهم کرد

چو باو عزم سرکوی یار خواهم کرد
هر آبروی که اندوخته ز دانش وین
بخت ز دیوی و معشوق عمر میگذرد
صبا کیست که این جان رخ گر زین جگر
چو شمع صبح دم شد ز مهر او روشن
بیا و چشم تو خود را خراب خواهم کرد

انفاق و رزق نبخشه صفای احاطه
طریق رندی و عشق اختیار خواهم کرد

که بود ساقی و این باو از کجا آورد
که باد صبح نسیم گر کجا آورد
بنفشه شاد و خوشامدین صفا آورد
بر آس که طیب آب و دود آورد
که مژده طرب از گلشن صبا آورد
که در میان غزل قول آشنا آورد
که مرغ نغمه سر ساز خوش نوا آورد

چستی ست ندانم که و با آورد
دلا چو غنچه شرکایت ز بخت بیکین
رسیدن گل و نسیم نخل و خوی باو
طلح صفت دل پاک رفته رفته
صبا بنحو شجری به به سلیمان است
چرا میزند از نظر مقام شمس
تو نیز باو به چنگ آرواه صحرای

چستی ست ندانم که و با آورد
دلا چو غنچه شرکایت ز بخت بیکین
رسیدن گل و نسیم نخل و خوی باو
طلح صفت دل پاک رفته رفته
صبا بنحو شجری به به سلیمان است
چرا میزند از نظر مقام شمس
تو نیز باو به چنگ آرواه صحرای

انجام تمام باو
کوشش تمام باو
دلا و صبر تمام باو
تو نیز باو به چنگ آرواه صحرای
چو باو عزم سرکوی یار خواهم کرد
هر آبروی که اندوخته ز دانش وین
بخت ز دیوی و معشوق عمر میگذرد
صبا کیست که این جان رخ گر زین جگر
چو شمع صبح دم شد ز مهر او روشن
بیا و چشم تو خود را خراب خواهم کرد

چنگ نمیده قامت میخواند ازت بعشرت
گر خود رقیب شمع مست احوال از پو
دو قتی چنان اربابی دوست زندگان
احوال گنج قارون کایم داد بر باد
آن که خواندی استاد گر بگریختن
آئین دل طریق رندی از محنت بیاورد

بشنو که پسند پیران به چست زیان ندارد
کان شوخ سسر بریده بند بان ندارد
بی دوست ننگانی ذوقی چنان دارد
در گوش گل فرو خوان از زبان ندارد
صنعت گریست اما طبع روان ندارد
سست و در حق او کس این گان ندارد

کس در جهان ندارد یک بنده چو حافظ
زیرا که چو خوشای کس در جهان ندارد

جهان ابروی عید از لال و سکه کشید
شکسته گشت چو پشت بلال قامت
پوش روی و شود در خط از تفرج حسن
گر نیم تن صبح در چمن بگشت
بیای که با تو بگویم غم ملالت دل
نبود چنگ و رباب و گل و نمید که بود
بهامی وصل تو گر جان بود خریدارم

هلال عید برابر روی یار با دید
کمان ابروی یارم که بار و سکه کشید
که خواند خط تو بر روی و آن شکار و دید
که گل سبوی غمت به صبح جاوید
چرا که بی تو ندارم مجال گفت و شنید
گل وجود من آغشته شراب و نمید
که جنس خوب مبصر هر چه دید خرید

چنگ نمیده قامت میخواند ازت بعشرت
گر خود رقیب شمع مست احوال از پو
دو قتی چنان اربابی دوست زندگان
احوال گنج قارون کایم داد بر باد
آن که خواندی استاد گر بگریختن
آئین دل طریق رندی از محنت بیاورد
کس در جهان ندارد یک بنده چو حافظ
زیرا که چو خوشای کس در جهان ندارد
جهان ابروی عید از لال و سکه کشید
شکسته گشت چو پشت بلال قامت
پوش روی و شود در خط از تفرج حسن
گر نیم تن صبح در چمن بگشت
بیای که با تو بگویم غم ملالت دل
نبود چنگ و رباب و گل و نمید که بود
بهامی وصل تو گر جان بود خریدارم
هلال عید برابر روی یار با دید
کمان ابروی یارم که بار و سکه کشید
که خواند خط تو بر روی و آن شکار و دید
که گل سبوی غمت به صبح جاوید
چرا که بی تو ندارم مجال گفت و شنید
گل وجود من آغشته شراب و نمید
که جنس خوب مبصر هر چه دید خرید

چنگ نمیده قامت میخواند ازت بعشرت
گر خود رقیب شمع مست احوال از پو
دو قتی چنان اربابی دوست زندگان
احوال گنج قارون کایم داد بر باد
آن که خواندی استاد گر بگریختن
آئین دل طریق رندی از محنت بیاورد
کس در جهان ندارد یک بنده چو حافظ
زیرا که چو خوشای کس در جهان ندارد
جهان ابروی عید از لال و سکه کشید
شکسته گشت چو پشت بلال قامت
پوش روی و شود در خط از تفرج حسن
گر نیم تن صبح در چمن بگشت
بیای که با تو بگویم غم ملالت دل
نبود چنگ و رباب و گل و نمید که بود
بهامی وصل تو گر جان بود خریدارم
هلال عید برابر روی یار با دید
کمان ابروی یارم که بار و سکه کشید
که خواند خط تو بر روی و آن شکار و دید
که گل سبوی غمت به صبح جاوید
چرا که بی تو ندارم مجال گفت و شنید
گل وجود من آغشته شراب و نمید
که جنس خوب مبصر هر چه دید خرید

این سرکشی که هر سر و بلند است
این قصر سلطنت که تو باش ماه نگار
از هر کنار تیر و عا کرده ام روان
از کیشی های هر تو ز گشت می من
ای دل حدیث با و اید ارضه کن
روزی اگر غمی سدت ننگدان بساز
ای دل قیو باش مخمغم که قیوت
در ننگنای حیرتم از منوشت قریب
بس نکته غیر حسن باید که کسی
هم تو در درونم و عشق تو در سرم

کی باتو دست کوتاه مآورد کمر شود
سر بر آستانه او خاک در شود
باشد کزین میانه یکی کارگر شود
آری همین نیست تو خاک در شود
لیکن چنان ممکن که بسیار بشود
زو شکری بسیار که از پیر شود
از شام صبح گردد از شب صبح شود
یارب بهاد آنکه گدا معتبر شود
مقبول بلع مردم صاحب نظر شود
یا شیر در روغن و یا جان بر شود

وَقَدْ

حافظ سرازحد بدآر و پاسبان
گر خاک او پاسبان شهبابی سپر شود

11/11/11

منت ناز طیبیان نیاز مباد
سلامت همه آفاق در سلامت
در این زمین چو در آید خزان بیجا

و چون از گشت آزدن گریه کرد
بسیج حار و شهنش در دو سینه کرد
ریش بر و سیه قاسم بلبند

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

مجلس علمیه در مشهد
در روز شنبه ۱۳۰۲
مجلس علمیه در مشهد
در روز شنبه ۱۳۰۲

۱۰۰۰
 ۹۰۰
 ۸۰۰
 ۷۰۰
 ۶۰۰
 ۵۰۰
 ۴۰۰
 ۳۰۰
 ۲۰۰
 ۱۰۰
 ۰

انکس آن آهوی مشکین مرا می صید
 من خاک کی که ازین درختوا نم برجا
 خبر زلفت تو نذر دل عاشق میلی
 شب و نریت به عاشق بیدل گوید

ششم از آن چشم سیه دار بندش چخنده
از کجا بوسه زخم بر لب آن قصه بلند
آه ازین دل که بصد بند نمیگیرد
که مینا دسوی قامتت از دهر گرزند

بازستان دل از ان گیسو کشین جان فطرت
ز آنکه دیوانه جهان به که بماند و نشد

بی تو ارم که گرد گل منبل سببان دارو
 غبار خط پوشانید خورشید خشن بار
 چو عاشق میشد گفتم که بروم که مقصود
 چو در ویت بخت گل شود از اسل جلیل
 خدا را دامن بستان از وای شمع برب
 چو دام طره افشاند زگر و خاطر عاشق
 ز خوف سحر امین کن اگر امیدن دار
 چه قیامت در این که هر سلطان معنی ا
 بفرستد از می بندی خدا از و صید کن

بهنار غاش خطمی بخون ارغوان دارد
 حیات جاویش در که حسن جاوید دارد
 ندامت که این دریا چه موج بیکران دارد
 که بر گل اعتمادی نیست گوشتن آن دارد
 که می با دیگران خورده است با من سر دارد
 بغاز صبا گوید که راز من نهان دارد
 که از چشم باندیشان خدایت در امان دارد
 درین درگاه می بنیم که سر آستان دارد
 که آفتاب است درانیر مطالب از این دارد

[illegible]

عشق و محبت دوستی و یار اگر در غم و اندوه در میان مردم بیاد و یادگار از این پس همه و هر یک

بعد از این بیست و هفت روز آن سربلند
حاجت مطرب می نیست تو برقع بچشاک
پیچ زوئی نشود و ایست نه چهره
گفت اسرار غمت هر چه بود گو میباش

معمول می دانم که در این کتاب
 زلف چنگیز که نام چنگیز
 معنی شدن از خون دست خونی
 گریه کلاه از دست خونی
 ویرکت می شاد لبی قلع
 چنگیز سالکان شاهی
 نامش خورشید شرب بنویس
 گریه خون کند ای حافظ
 یزید بن خورشید که نامی
 در آن بکشاید و در آن
 معنی می دانم که
 اینجاست که بعد از آن
 دست که با این چنان
 فتح و فتح که در این
 مانند چنان که در این
 خواجه که در این
 چنان که در این
 بشا که در این
 معنی می دانم که
 پیش از فرستادن
 باران و در آن
 از آن که در آن

۸۶
 لعلی غائب
 بنفشه بختی اهل نظر
 دایره یونان کربس
 نوزده شان میا طلعه می
 نوک از دیو دوس بر دمن
 سنانی کوی حقیقت
 سلسله جلال دار
 برده و نقاب نیست
 غزل که نه وصل ایام
 ناز و جویی حاصل
 نعلات و نعلات
 کینه از جسم انسانی و جسمی
 ظاهری و چنان خوش و خوش
 بهیای دیگر سینه بیدار
 چرخ جان به خوش و غبار
 خوشامی که این چهره بود
 بر دردم می بیند چهره بود
 ملک عینی بهمان نظر توانی
 که در حق تا نوب مشوق
 جام ظهیری و جوانی طی
 مدار که کار دیگر که در غایت
 باشد توانی که در غایت

که سود ما بری ارایین من توانی کرد به نیض بخشی اهل نظر توانی کرد که خدش چو نیم سحر توانی کرد کجا کوی حقیقت گذر توانی کرد غبار ره نشان تا نظر توانی کرد چو شمع خنده زنان ترک سرتوانی کرد طمع مدار که کار دیگر توانی کرد	بزم مرحله عشق پیش نه قدمی بیا که چاره ذوق حضور و نظم تو گل مراد تو آنکه نقاب بختاید تو که سراسری طبیعت نیروی برین جمال یار ندارد نقاب پرده ولی و لاز نور ریاضت گر آگهی یابی ولی تو تالمب معشوق جام می خوا
---	---

گر این نصیحت شایان بشنوی حافظ بشاهراه طریقت گذر توانی کرد
--

بلال عید بد و رستخ اشارت کرد که خاک میگرد عشق از یارت کرد خدایش خیر و داد آنکه این عمارت کرد کسی کند که بخون جگر طهارت کرد بخون دختر ز جامه راقصارت کرد نظر بدر و کشتان از سحرارت کرد	بیا که ترک فلک خان و ز غارت کرد ثواب روزه و حج قبول آن بخش کرد مقام اصلی ما گوشه خراب است ناز در جسم آن پروان محرابی امام شهر که سجاده میکشید و ش نقان که نگرش جانش شیخ شهرام کرد
--	--

روزه که در این شهر
 بلال که از این شهر
 رستخ که از این شهر
 جگر که از این شهر
 دختر که از این شهر
 راقص که از این شهر
 سحر که از این شهر
 کشتان که از این شهر
 شیخ که از این شهر
 شهرام که از این شهر
 فلک که از این شهر
 خان که از این شهر
 غارت که از این شهر
 بخش که از این شهر
 خراب که از این شهر
 محراب که از این شهر
 میکشید که از این شهر
 ش که از این شهر
 شهرام که از این شهر

کتابخانه عمومی
موسسه تخصصی زبان
تهران - خیابان ولیعصر
پلاک ۱۰۷

تاریخ ثبت کتاب: ...
شماره ثبت کتاب: ...
نام نویسنده: ...
نام ناشر: ...
سال انتشار: ...

ای طبع را طاعت نیست
 که بر سر یاقوت دعوی کردن برین
 زدن بعضی دعوی کردن برین
 ای طبع را طاعت نیست
 که بر سر یاقوت دعوی کردن برین
 زدن بعضی دعوی کردن برین
 ای طبع را طاعت نیست
 که بر سر یاقوت دعوی کردن برین
 زدن بعضی دعوی کردن برین

چشم پر رنگ و حافظ کن رنگ
 کان طره شبرنگ و بسیار مکاری کند

امی پسته تو خنده زده بر دهن قند جاییکه یار باش خنده دم زند خواهی که بر خیزد از دیده رو خون که طره می نمائی و که طعن میزنی طوبی ز قامت تو نیار و که دم زند ز شش فتنه حال من آگاه کی شو بازار شوق گرم شدن شمع رخ کجاست	مشتاقم از برای خدا یک شکر بخند امی پسته کیستی تو حسد ارادگر خند دل در هوای صحبت و دو کسان مانیستیم معقتد مرد خود پسند زین قصه بگذرم که سخن میشود بلند آن را که دل نگشت گرفتار این کند تا جان خود بر آتش ویش کنم پسند
--	--

حافظ تو ترک غمزه خوابان نمیکنی
 دانی کجاست جای تو خوازم یا خند

اگر ز کوی تو بوی لبمن رساند اگر چه گرد بر این گنجینه زهستی من تو تابروی من ای نور دیده درستی خیال زوی تو ام دید می کند چرخ	بمرده جان جهان را بیا و خواهیم غباری از من خاک کی بدامنت منقاد و گر جهان در شادمانی بزی من بکشد هوای زلف تو ام عمر میدهد بر باد
---	--

ای طبع را طاعت نیست
 که بر سر یاقوت دعوی کردن برین
 زدن بعضی دعوی کردن برین
 ای طبع را طاعت نیست
 که بر سر یاقوت دعوی کردن برین
 زدن بعضی دعوی کردن برین
 ای طبع را طاعت نیست
 که بر سر یاقوت دعوی کردن برین
 زدن بعضی دعوی کردن برین
 ای طبع را طاعت نیست
 که بر سر یاقوت دعوی کردن برین
 زدن بعضی دعوی کردن برین

ای طبع را طاعت نیست
 که بر سر یاقوت دعوی کردن برین
 زدن بعضی دعوی کردن برین
 ای طبع را طاعت نیست
 که بر سر یاقوت دعوی کردن برین
 زدن بعضی دعوی کردن برین

غالباً خواهد شد و از دولتتم کاریکه و تش
بالهی صد نهان خنده گل آید باغ
دوینی گر چاک شد و عالم نری چاک
این لطافت لب لعل تو گفتیم گفت
عدل سلطان گر نرسد حال مظلون عشق

من بیکردم دعا و سج این می و سید
از کریم گویند از گوشه شوی شنید
جامه در نیکناسه نیزی باید درید
وان تطاول کر شرف تو من دیدم کم بود
گوشه گیران از آسایش طمع باید برید

تیر عشق کش ندانم بزل حافظ که کن
این قدر دهم که از شعر ترش خون بچکید

اگر آن طائر قدسی ز درم باز آید
دارم امید بان شاخچ باران که مگر
گزشتافت دم بایر گرامی نه نم
آنکه تاج سرخ خاک کف پایش بود
کوسن و ولتی از بام سعادت نیم
خواهم اندر عقبتش رفت چو این غنیمت
نهش غلغل خنک بر شکرت صبح
آرزو مند رخ شاه چو ماهم فقط

عمر بگذشته به پیرانه سرم باز آید
برق دولت که برفت از نظرم باز آید
جوهر جان بچسب کار و گرم باز آید
از حسد می طلبم تا بسرم باز آید
گریه بنیم که به نوسفرم باز آید
شخصم را باز نیاید جبرم باز آید
ورنه گر بشنود آه سحرم باز آید
همیشی تا بسلامت ز درم باز آید

مولوی محمد رفیع علی
سلطان احمد شاه
خود کشتن باران
اسیران عالم کوز
مالکیت زنده است باز
آمین می آید که در کار
مشق خود را بخوبی
منوچهر خان
دولت بنام شکیب
گفته است
طاهر بن احمد
خلیف بن احمد
باز آید
عشق
شماران
رفت
گفته است
ازین
ای
خان

نخستین
دومین
سومین
چهارمین
پنجمین
ششمین
هفتمین
هشتمین
نهمین
دهمین

نات بارک ادا ازین پنهان بماند از انچه در پنهان است پنهان بماند از انچه در پنهان است پنهان بماند از انچه در پنهان است

بوی صبح چو حافظ شبی بر روز آور
که بشکند گل عدیث شعله مصباح

اول من در هوا روی منسرخ	بود آشفته همچون موی منسرخ
بجز هندوی لعلش هیچ نیست	که بر خور دارد از روی منسرخ
سیاه نیک نخت آنکه دلم	بود همراز و همزانوی منسرخ
شود چون بید لرزان سرو آرا	اگر بید و تدلجوی منسرخ
به ساقی شراب ارغوانی	بیاد ز کس جادوی منسرخ
و تو باشد قائم همچون کمانی	ز غم پیوسته چون ابروی منسرخ
نسیم مشک تا تازی خجل کرد	شیم موی عنبر بوی منسرخ
اگر میل دل هر کس نیست	بود میل دل من بوی منسرخ

غلامم خطیر آنم که باشد
چو حافظ چاکر هندوی منسرخ

ابر آذاری بر آمد باد نوری وزید	دوری میجو ابرم مطرب که میگوید
شاهان در جلوه من شرمسار گدایم	ای فلک این شرمساری تا کی بکشید
قطعه دست آبروی خود نمی باید خرد	باد و گل از بهای خرده می باید خرید

عبد واکرم
مست و نام مستی
حافظت از نام مستی
حافظت از نام مستی
دین غزل را از اول
کفر نام اقام کرده
ای غلام خاطر
کون که کراوش حافظ
بوی از لعل فریاد
بوی منسرخ می
دیوان حافظ
نور وین که در کمال
بار اول منسرخ
این را از اول
کوچک گویند در کمال
نور وین که در کمال
نماند که بوی باردم
نور وین که در کمال
نماند که بوی باردم
نور وین که در کمال
نماند که بوی باردم

عالم

نور وین که در کمال
نماند که بوی باردم
نور وین که در کمال
نماند که بوی باردم
نور وین که در کمال
نماند که بوی باردم
نور وین که در کمال
نماند که بوی باردم

لب چوب حیات تو هست قمت روح
 ز چنگ لطف کندت کسی نجات خلاص
 بیا که خون دل خویشین بسجیل کردم
 نذر العسل لبش بوسه بصد بلبیس
 صلاح و توبه و تقوی ز ما مجوز ابد
 پایا که چیست که برآید تو شیم مدام

به بین بهال محرم بخواه ساغر تراخ
 عزیز دار زمان وصال را کاندیم
 نزاع بر دنیا می و من کسی نکند
 دلا تو فارغی از کار خویش می آیم
 بیار باوه که روز شن نخیر خواهد بود
 کدام طاعت شایسته آید از منست
 زمانه شجاع است و در حکمت شرع

عالم سلویم نسبت
انگلیس
ازین غلامان
که در طاعت
پس بنیام
رنگ خود بود
کون تانی
مجموع
ستین سال
مجموع

از بنمای بگویند
نظا فارسیست
تاریکی و تاریکی
حسبیت بیاض
رود از دست
نفس در دست
ای سست و لب
غیرت و آب
نماند آب
سوی خون
دیوان حافظ
چون تو در دست
یار و دوست
مولوی
همه زبان
اول و دوم
چون که
کامیاب
کامیاب

سوز نامم در دیگر میرسد	زین حریفان دل جان الغیاث
همچو حافظ روز و شب بنشین	گشته ام سوزان و گریان الغیاث
سز که از بهر لبستان باج	چرا که بر سر زبان عالمی چون باج
و چشم شمع تو بر هم زدی خطاوتن	ببین لب تو با چین هند داده خراج
بیاض وی تو روشن چو عارض رخسار	سوا و زلف تو تار کیمیز ظلمت دل
لب تو خضر و دمان تو آب حیوان	قد تو سر و میان تو می و گردن عاج
از این مرض بحقیقت کجا شفا یابم	که از تو در دل من میرسد علاج
دمان تنگ تو داده آب خضر قبا	لب چو قد تو برد از نبات مصر و راج
چرا می شکنی جان من ز سنگدلی	دل ضعیف هست و بنا بر کی چو رجاج
فتاده در دل حافظ هو می پنهانی	کمینه بنده خاک در تو بودی کائنات
اگر بنده هست تو خون عاشق سبب	صلاح ما هر آن است کان اصلاح
سوا و مولی تو تفسیر جاعل الظلمات	بیاض روی تو بیان فائق الاصلاح
ز دیده ام شده صد چشمه در کنار و ان	که خود شناختند در میان آن صلاح

از بنمای بگویند
نظا فارسیست
تاریکی و تاریکی
حسبیت بیاض
رود از دست
نفس در دست
ای سست و لب
غیرت و آب
نماند آب
سوی خون
دیوان حافظ
چون تو در دست
یار و دوست
مولوی
همه زبان
اول و دوم
چون که
کامیاب
کامیاب

خود شده و نما آن ای دجوت هفت غمهای نیت و بزمین را در این چندی جفت است و از اشد بی بانی که در میان اینست و از این بجز در این

خمسایم در خوش و خروشدت	وان می که در جاست حقیقت به مجاز
از وی همه شستی غور و سخت	وز ماهمه بی چارگی و عجز و نیات
شرح نمکن زلف خم اندر خم جانان	کوته نتوان کرد که این قصه راز
بار دل مجنون و خم طریلی است	رخساره محمود و کف پای ایاز
بر دوخته ام دیده چو باز از به علم	تا دیده من بر رخ زیبای تو بارت
رازیکه بر خلق نهفت گفتم و نیم	با دوست بگویم که او محرم راز
در کعبه کوی تو هر آنکس که دارید	از قبله ابروی تو درین نماز

مردان را از این دوزخ و نگردد بی نیازی و در مشق و جفتی بی نیازی و از راز اینست عاشق را به جنت دنیا از نیات است که در اول چشمان او بدو ز پس بیگانه کردن نام دیده خود پس چو دیده باز و توان حافظ را زانوقت که در دنی نیکی است و به هم می رسد و از این بهر شریان بیخه عاشقان ای درستان سوز یکدل خود را در این جبهه خود را در سوز و گداز که از این سوز و گداز است و ظاهر است در راه و سوز و گداز

ای مجتبیان سوز دل حافظ سیکین	از شمع پیر سید که در سوز و گداز
------------------------------	---------------------------------

میر من خوش میروی کاند سر را بپشت	ترک من خوش می خرامی پیش بالا است
گفته بودی کی میری بشم این تعجب است	خوش تقاضای کنی پیش تقاضاست
عاشق مجور محن و مبت ساقی کجاست	گو خرامان شو که پیش قد عنایت
ایکه عمری شد که تا بیارم از ترکان تو	تو نگاهی کن که پیش چشم شهلاست
گفته ثعلب منت هم در دجند هم شفا	گاه پیش در دوزخه پیش در او امیر است
خوش خرامان میر و چشم برادر و تو دو	دارم اندر سر خیال آنکه در پامیر است

در این چندی جفت است و از اشد بی بانی که در میان اینست و از این بجز در این

مردم چشم بخواب جگر غمنازان آب حیوان قطره اعلی همچون شکرش تا نفخت فیض روح شنیدم یقین هر دلی را اطلاعی نیست با شیراز چند گوئی ای شکر شرح دین خاموشش	وین تمنایین که دلم دل ایران است چشمه مهر رخس در سینه لاله است قرص عکس روی آن تپا با است بر من این معنی که مازان و نیم می آن است محرم این سر سنی دار علوی جان است وین ماوراء و عالم صحبت جانان است
حافظات را و آخر شکر این نعمت گزار کان صنم از و زاول و او در و مان است	
امروز شاه انجمن ایران بکیت من بهر آن کی دل و دین او هم بیا سودایان عالم پندار آگویی خلق زبانه جو می عشقش کشاده ام	دلبر اگر هنر بر و دل بر آن است عیمم بکن که حاصل هر دو جهان است سرمایه گیم گنبد که سود و زیان است ای من غلام آنکه دشمن با بکیت است
حافظ پرستانه دولت نهاده دولت دران سرک بآستان است	۳
المنه شد که در سیکه باز است	زان که مراد را و روی نیار است

[illegible]

مرتی شد کاش سوا ای او در جان ما
 مردم چشم بخوناب جگر غرق از ان
 آب حیوان قطره العسل همچون شکرش
 تا نفخت فیض روح شنیدم یقین
 هر دلی را اطلاعی نیست با شیراز
 چند گوئی امی که شرح دین خاموشش

حفاظت آرد و از آخر شکر این نیست گزار
کان صنم از زوایا دلدار و دربان است

امروز شاه انجمن دبران بحیث
 من بهر آن یکی دل و دین داده ام بیا
 سوداکیان عالم پندار را بگوی
 خلقی زبان بجوی عشقش کشاده ام

۴۰	حافظ آستانه دولت نهاد دولت دارن سرک بآستان
----	---

المنه شد که در سیکده باز است	زان که مراد را در وی نیاید
------------------------------	----------------------------

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

10

ایمان باریک

1957

জাতিসংঘের

...

۲۰۰

100

بسم الله الرحمن الرحيم

مستوفی

بسم الله الرحمن الرحيم

مجلس

卷一

دادم مست می دانه دهم جعد گیسوت
 پاش خدین کشیابی شبنم یاقوتان دین
 سواد لوح پیش اغریز از بهر آن دادم
 تو گر خواهی که جاوید آن بحیر بسیار
 و اگر رسم فنا خواهی که از عالم برانداز
 من باد صبا کین و گردون بی چال
 از نطفه باد دادم سپاس بگفت جانان
 سواد و دیر هر وقتی بخون دل همی دیم

خزایم میکنند هر دم فریب خستم جاودست
که شمع دیده افروزیم در محراب ابروت
که جان انسجه باشد نقش خال منهدوست
صبارا گو که بر دار وز فانی برق از روت
بیفشان لف تازیانه را جان پیرموت
سر این افسون شیم پست و اوار بوی گیسوت
و گرنه کی گذر بوی سحر گاهان ازین ستوت
عزیزش دارم این ساعت بیا و خال منهدوست

نہی ہمت کہ حافظ رست از دنیا و از
نیاید هیچ در شمشیر خنجر خاک کویت

مردم دیدۀ ماخیز ز جنت ناظریت
اشکم الحرام ملوانِ حرمت بند
بسته دم قفس باو چرخ وحشی
عاشقِ مفلس اگر قلب و کش کرد ثنا
عاقبت دستِ بان سرو بلند شریح

دل گشته مانع ترازا اگر نیست
گرچه چون دل ریش می طلبد
طایر سدره اگر دطلبست
کنش عیب بزقده وان قاصد
هر کارا دطلبست عیب او قاصد

دستمندی بپند و دردم خفا و خفا
 چو پست علی سلسله در این شهر
 صفت چو زرق شست
 ای از لطف صبا گشت تو ای
 جان این میرسد زیندیگی صبا
 می آورد تو کی وقت جز این
 گزید و می داد و اسکن گشت
 تو می خشم
 را پیش تو خشمی خشم بر این
 شایسته است از او دارد و دست
 دنیا و دینی بخاک شرکی تو پست
 فی الماشی
 راجز رخ تو دوری می بینی
 هتاه و دل گشته بر تو
 میکند داکرت داکر طریقه صفت
 چند طوری باشد
 انگ من برای طواف تو
 یک من با دوست
 دردم لطف تو

[illegible]

[illegible]

چون تو در آبدی پی کار دگر گرفت	هستش رو قد که بریده خورشید می فروخت
کوته نظر بین که سخن مختصر گرفت	زین قصه میفت گنبد افلاک پر صد

<p>عبد ایچوین زینب که یکبار در کشتی در باریسه سیر میزدند</p>	<p>حافظ تو این دعا که آموختی که یار تعویذ کردش هر ترا و بزرگرفت</p>	<p>این خال تیر که در دستم ظاهر شد بزرگایم منسوب از آن</p>
--	---	---

شنیده ام سخن خوش که پیران گفت
حدیث هول قیامت گفت و خط
نشان یار سفر کرده از که پرسم باز
فغان که آنج نامهربان دشمن دست
غم کهن می سالخورده دفع کنید
من مقام ضیاع ازین و شکر قریب
گره تیب و فزن گرچه برادر و زرد
فرن بچون و چرا دم که بنده مقبل
بعشو که سپهرت دهن راه مرد
بیار باوه بخور زانکه پیسکیده ووش
گفت حافظ از اندیشه تو باز

[illegible]

۱- من و تو را که گمان کردی
 این دنیا را با تو ساختم
 ۲- کجایا که تو رفتی
 تو را بشکری این دنیا را
 ۳- پرتو به تو فروخته خیال
 آتش است و دوزخ را
 ۴- حال یاران تو شکست
 محنت تو نیست

لعل صاحب نظر
رادر از روی کتب
باین حال نشی
مشاهده کنی
خوبی و بدی
مخصوصا در این
فناجیت تو چنان
اشیا بسیار دارد
که در این کتاب
نمی آید

لعل صاحب نظر
رادر از روی کتب
باین حال نشی
مشاهده کنی
خوبی و بدی
مخصوصا در این
فناجیت تو چنان
اشیا بسیار دارد
که در این کتاب
نمی آید

ناظر روی تو صاحب نظر از ندلی
اشک غماز من بار رخ بر آید چه عجب
گر کین من خسته چه بندی که ز مهر
تا باین پیشند ز سیمت گروی
تا دم از شام سزلت تو سر جانند
شمن ازین طالع شوریده بر خیم و
از خیال لب نشین تو ای چشمه نوش
ای چشم که بروست خاک درشت
از وجود آن قدرم نام نشانیست
شیر در بادیه عشق تو روبا شود
نه من دل شده دوست تو خون جگر
از سر کوی تو رستن نتوانم گامی
تو خود ای شعله رخساره چه اری در
مصطفی نیست که از پره برون افتد را
بجز این نکته که حافظ از تو ناخوشند

سرگیسوی تو در هیچ سر نمیست
نخل از کرده خود پرده دری کنیست
بر میان دل و جانم کمری کنیست
سیل اشک از نظرم برگذری کنیست
با صبا گفتم شنیدم سحری کنیست
بهره مند از سر کویت گری کنیست
غرق آب عرق اکنون شکری کنیست
زیر صدف است او خاک دری کنیست
ورنه از ضعف در اینجا اثری کنیست
آه ازین راه که در وی خطری کنیست
از غم عشق تو پر خون جگری کنیست
ورنه اندر دل بیدل سفری کنیست
که کباب از حرکات جگری کنیست
ورنه در مجلس من ان خبری کنیست
در سراپای وجودت نهی کنیست

لعل صاحب نظر
رادر از روی کتب
باین حال نشی
مشاهده کنی
خوبی و بدی
مخصوصا در این
فناجیت تو چنان
اشیا بسیار دارد
که در این کتاب
نمی آید

لعل صاحب نظر
رادر از روی کتب
باین حال نشی
مشاهده کنی
خوبی و بدی
مخصوصا در این
فناجیت تو چنان
اشیا بسیار دارد
که در این کتاب
نمی آید

کافریا شد با من هرگز نکرده
 میفرستد را به این که در این
 او شکر است از این که در این
 میفرستد را به این که در این
 کفری را که در این که در این
 میفرستد را به این که در این
 کفری را که در این که در این
 میفرستد را به این که در این

منهای او است از این که در این
 میفرستد را به این که در این
 کفری را که در این که در این
 میفرستد را به این که در این
 کفری را که در این که در این
 میفرستد را به این که در این
 کفری را که در این که در این
 میفرستد را به این که در این

ز کارستان او یک شمشیر است	انجم زلف تو دوام کفر و دین است
حدیث غمزه ات سحر مبین است	جمالت معجز حسن است لیکن
که در عاشق کشی سحر آفرین است	بر آن چشم سیه صد آفرین باد
که چرخ هفتش هفت نم زین است	عجب راهیست راه عشق بهیشتا
حسابش با کراما کاتبین است	تو پنداری که بگرفت جان بد
که دائم با کمان اندر کشتن است	ز چشم شوخ تو کی جان توان برد
چه جای آب کان مار شعیب است	لبت را آب حیوان گشتن است
که دل برد و کنون در بند دین است	مشو ای جان کید زلفش این

ز جام عشق می نوشید حافظ	از جام عشق می نوشید حافظ
مدش سستی زندی ازین است	مدش سستی زندی ازین است

بشکست عهد ما و از وی هیچ عهد نداشت	دیدم که یار خبر سر جوهر و ستم نداشت
افکند کشت و حرمت صید حرم نداشت	یار بگیش از چو دل چون کبوترم
حاشا که رسم جوهر و طریق ستم نداشت	بر من جفا و بخت بد آمد و گرنه یا
هر جا که رفت هیچ کسش محترم نداشت	دل این همه جفا که بخواری کشید ز
انکار را مکن که چنین جام جم نداشت	ساقی بیسار با ده و بامدی بگو

منهای او است از این که در این
 میفرستد را به این که در این
 کفری را که در این که در این
 میفرستد را به این که در این
 کفری را که در این که در این
 میفرستد را به این که در این
 کفری را که در این که در این
 میفرستد را به این که در این

کافریا شد با من هرگز نکرده
 میفرستد را به این که در این
 او شکر است از این که در این
 میفرستد را به این که در این
 کفری را که در این که در این
 میفرستد را به این که در این
 کفری را که در این که در این
 میفرستد را به این که در این

در کار خیر حاجت، هیچ استخاره نیست
 کان شهنشاه در ولایت، هیچ کار نیست
 جانا گناه طالع و جسم شماره نیست
 هر ویده جای جلوه آن با همپاره نیست
 چون آه گنج بر همه کس شکار نیست
 زدم که دل بلبش دهم خوش دمی بود
 مار ابله معطل مترسان می بیا
 از چشمم خود پسر کس مار که میکشد
 رویش بچشم پاک توان دید چون طلال
 فرصت شمر طریقه زدی که این نشان

بحسب در تو گریه حافظ هیچ و
 خیر آن دم که کم از سنگ غار نیست

حقوق خدمت ماعرض کرد و بر گشت که کار خانه دوران مبادی قیمت که در حساب غرضیت سهو بریت که داشت دولت سرمد غریز محبت که گر سرم برود بزند ارم از خدمت که لاله مدد از خاک کشته گان غمت چو میدهند زلال خضر بجام حبت رقیب کی زه غماز او در محبت	چه لطفت بود که ناگاه شجر ز قیمت بنوک خامه رستم کرده سلام مرا بگویم از من بیدل سهو کردی یاد مرا ذلیل گردان بشکر این نعمت بیا که تا سر زلفت قرار خواهم کرد ز حال مادلت آگه شود مگر وقتی روان تشنه مار بجز عذره در یاب صبا ز روی تو با هر گلی حدیثی کرد
---	---

در کار خیر حاجت، هیچ استخاره نیست
 کان شهنشاه در ولایت، هیچ کار نیست
 جانا گناه طالع و جسم شماره نیست
 هر ویده جای جلوه آن با همپاره نیست
 چون آه گنج بر همه کس شکار نیست
 زدم که دل بلبش دهم خوش دمی بود
 مار ابله معطل مترسان می بیا
 از چشمم خود پسر کس مار که میکشد
 رویش بچشم پاک توان دید چون طلال
 فرصت شمر طریقه زدی که این نشان

در کار خیر حاجت، هیچ استخاره نیست
 کان شهنشاه در ولایت، هیچ کار نیست
 جانا گناه طالع و جسم شماره نیست
 هر ویده جای جلوه آن با همپاره نیست
 چون آه گنج بر همه کس شکار نیست
 زدم که دل بلبش دهم خوش دمی بود
 مار ابله معطل مترسان می بیا
 از چشمم خود پسر کس مار که میکشد
 رویش بچشم پاک توان دید چون طلال
 فرصت شمر طریقه زدی که این نشان

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين
الذين هم خلائفنا في الأرض بعدنا وعلوهم علينا في الدين والسياسة
والعقل والقدرة والبرهان والجلالة والكرامة والهيبة والنفوذ والرياسة
والجلال والعتبة والحرمة والمكانة والفضل والكرامات والنبوة والرسالة
والولاية والقيادة والزعامة والبطانة والجنود والخدام والأتباع والموالين
والمنسوبين والمرتبهين والمخلصين والمؤمنين والمسلمين والمسلمات
أجمعين آمين

بفرشتگان و انوار کبریا
که نور در یکد و افتاد دست
که زنی انوار می رسد ای ای ای ای ای
حافظم غم تو ز زمان صبرم است
مقدار خود برگ می دیم کنین در
و آید یکد و آید گفتم که هر چند
فریاد و حسنی داد و گفت که کار من
جایگاه مشوق درین کار و دست
ای عارفی که در مقام شفا
عبود و سر کرده دست شایسته که
دیوان حافظ

دل من به بوس و تمی اسی منو جان
 بهیچو گرد این تن خاکی نتواند برجا
 آنکه جز کعبه متعاشن من از یاد است

خاک زوایت کنه در پانی نسیم افتاده است
از سر کوی تو زان تو که غلط نسیم افتاده است
بز در سیکده دیدم که مفتیم نسیم افتاده است

حافظ گمشدہ را با غمت ای جان عزیز
اتحادیست کہ از عهد قدیم افتادہ

بیشی برگ گل خوشنگ و منتقار و
گفتش در عین دل این ناله و فریاد است
یا اگر نیت با نیت جامی است
عارفی کو سیر کرد اندر صفای شمسیتی
در نیکی و نیاز و عجز با حسن و دو
خیزد بر گلک آن نقاش جان افشان کنیم
گر مرید راه عشق تو فکر بدنامی کن
وقت آن شیرین قلند خوشگل و طوایر

واندرا ن بگفت خوشنالهامی ارادت
گفت باراجلو بهشوق دین کار داشت
پادشاه کاخران و از گدایان عار داشت
مست شد چون مستی از عالم هر داشت
بحرم آن کز نازنینان بخت بخود داشت
کین به نقش عجب گردش کار داشت
شیخ ضعیفان خرقه بر تن خمار داشت
ذکر تسبیح ملک در حلقه زدن داشت

چشم حافزار یام قصر آن حور شر
شیوه جنات تجری تحتها الانهار و

[illegible]

اگر چه دوست بخیزی نمی خرد مارا	بعلی نفرو شیم مولی از سر دوست
--------------------------------	-------------------------------

چه باشد ار شود از قید غم و شل آردم	چهره است حافظ مسکین غلام چاکر دوست
------------------------------------	------------------------------------

غمش تا در دلم ما و اگر گرفته است	سرم چون لعل و سوا گرفته است
لب چون آتش آب حیات	از ان آب آتشی در ما گرفته است
همای همتم عمریست کز جان	هوای آن متد بالا گرفته است
شدم عاشق بی لای بندش	که کار عاشقان بالا گرفته است
چو مادر سایه الطاف او نیم	چرا او سایه از ما و اگر گرفته است
نیم صبح غمزه بخت امروز	مگر یارم ره صحر اگر گرفته است
ز دوریای دو چشمم گوهر شک	جهان در لولولا گرفته است

حدیث حافظ ای سر دمن	۲۲
بوصف قد تو بالا گرفته است	

صبحم مرغ چمن با گل نخواستگفت	تا ز کم کن درین باغ بسی چمن شکفت
گل خندید که از راست نیم می	میج عاشق سخن تیغ بعبثت گفت
گر طمع داری از ان جامه صحر می لعل	در ویا قوت بنوک قرهات با سفت

سرگشته ای لعل
ای کجاست که در سر می آید
آب حیات در ما و اگر گرفته است
این زمان کار عاشقان
بدون است من غمزه او را
اختیار کرده ام این غمزه
زندست از چشم
بی غمزه ای که بدو می شود
من را و هر که زنده است که این
دو چشم من همان را که هر شک
از لولوی روشن گرفته ای
گوهر و جویان دانه ای که بزرگتر
ای مشوق صبر است یعنی اشار
حافظه صفت قد تو بالا گرفته است
ای ربه باین و قبولیت از دست
دیده بالا رفته است که هست غمزه
صباح من

دانه ای که در
ای که از
نیم می
نیم می
نیم می
نیم می
نیم می
نیم می

۵۰
 طبعی در پیش و نایب
 قریب نالی تو نایب
 سیدار که عمره از او
 نامی در حال نوبت
 طبعی ای شد کمال
 از نزار عشق نایب
 یحسان مست یحیو زردن
 که نازم که کلام نازم
 رفت اسطوری نایب
 امید و طبعی نایب

امید که در حیات خفا
 خواهد رسید و حیات خفا
 دعای تو هر چه و شام میگویم
 که در شام دل بوی می رسید حیات
 راه سلامت نبروای خانه یحیو زردن
 از نیکو نگار و نیاز و لذت نایب
 وقت دیگر از ندر و لذت نایب
 طبعی نایب نایب نایب
 که این کادری از خلوت و تنهایی و نیاز
 عیش و آرام و لذت و نیاز و نیاز
 به صحت و لذت و نیاز و نیاز
 و نایب و نایب و نایب
 که مضائقه از ندر و نیاز
 قلب سیاه بود اگر در حرام نایب
 یافت نقطه قلب خالی از لذت نایب
 طبعی نایب نایب نایب
 که گرم شکسته است نایب
 ای که از عشق و لذت نایب
 گویند نایب نایب نایب
 چه کار راه یافت نایب
 اوست و نایب نایب نایب
 چه کار نایب نایب نایب
 اگر در نایب نایب نایب

وقت عزیز رفت بیاتاقصا کنیم در تائب تو به چند توان سوخت به چرخ مستم کن آنچنان که نازم ز یحیو بر بوی آنکه جسمه جامی ببار دل را که مرده بود حیات ز نور رسید ز آید غرور داشت سلامت نبرو ز آید تو دوان خلوت و تنهایی و نیاز نقد دلی که بود مرا صرف با ده شد	عمری که بی خصوصرحی و جام رفت می ده که عمر در سر سودای خام رفت در عرصه خیال که آمد که ام رفت در مصطفی دعای تو هر صبح و شام رفت تا بوی از نسیم میشت در شام رفت رند از ره نیاز بدار اسلام رفت عشاق را حاله بعیش مدام رفت قلب سیاه بود از ان مرام رفت
---	--

دیگر کن نصیحت حافظ که ره نیت گم گشته که با ده عشقش بجام رفت
--

صبا اگر گذری افتد بجشور دوست بجان او که بشکرانه جان بر افتانم و گر چنانچه دران حضرت نباشد با من گدا و تنهای وصل و بهیبت دل صنوبریم همچو بید لرزان است	بیار نفحه از گیسوی معنبر دوست اگر بسوی من آری پیامی از بردوست برای دیده بیا و رغباری از در دوست مگر بخواب سپینم جمال و نظردوست ز حضرت قد و بالای چون صنوبر دوست
---	---

غایت یاری و یحیو
 عذری یاری و یحیو
 جابن که کلام یحیو
 جلال او را به یحیو
 جلال او را به یحیو
 جلال او را به یحیو
 جلال او را به یحیو

لیکن اسید و سول توام غنیمت است
 ہر جا کہ هست پر توروی حبیبیت
 ناقوس ویر و ز اہب و نام حکیمیت
 اتنی خواجہ در نیت و گریہ طہیبیت

هم قصه غریب و حدیثی عجیب است

ساقیا آمدن عید مبارک باد
در شکفته که درین مدت ایام فراق
برشان بندگی دختر زرگو بدرآی
شادی مجلسیان در قدم و مقدمت
چشم بر کزین تفرقه خوش باز آورد
شکر ازین که ازین باد خزان خننه فیت

وان معاشرت که کردی نزد از یاد
برگرفتی ز حریفان دل میداد
که دم بهت ماکر دزبند آزاد
جای غم باد هر آن دل که سخا هشتاد
طالع نامور و دولت مادر آزاد
بوستان سمن سر و گل و شمشاد

حافظ از دست و صحبت آن کشتی و
ورنه طوقان حوادث ببر و بنیاد

ساقی یار باوه که ماه صیبا مرفت در ده قیج که مسموم ناموس و نام مرفت

بیست و یکم
 بنام خداوندی که در آستان
 چرخ گرداننده بر سر پادشاه
 تیرسانان تا پیش از وقت
 بنده ترسانان دولت
 عبادت نواز در راه سلطه
 ای خواجه که در کمال شرف
 ما رفته در جبال اوتار
 خاگردن نیست کرد
 نیست گزین طبعی که در
 سحره سواد عید جمع میانه
 است که در بی بی صد کار
 درین آستان در راه
 درین عید و در پیش
 محبت علی همدی
 تعظیم کردین مدت زمان
 فزونی توان عاشقان دل
 برافتنی حال آنکه آستان
 دل پیوسته او در سلطه
 یعنی زندگی شاد بر سران
 پیشش و پیوسته در پیش
 و نام افکار برین پادشاه
 و عوس در این پادشاه
 و در این پادشاه

و من غمت را عاشقان
خداوند عظمی است و ای
اگر بیاوی بیسیان را
شادی است در تمام
اگر تو را خوشبخت است
رخ داد و داد
آن که شوق افکار دین
بطون در کمال نیست
اگر از روشد و نورانی رویار
فنا می شود

حافظ آب لطف ز نظم تو چسبکد

غیری چگونه نکته تواند بران گرفت

خیال روی تو در هر طریق بهره است
بهین که سینب نندان او چه میگوید
برغم مدعیانے که منع عشق کنند
اگر زلفت دراز تو دوست ما رسد
بجایب درخلو تسرای خاص گوی
بصورت از نظر ما اگر چه محبوب است

سیم موی تو پیوند جان آگه است
هزار یوسف مصری فتاوه در چه است
جمال و چهره تو حجت موجه است
گناه سبخت پریشان و ست که تهاست
فلان گوشه نشینان خاک در گه است
همیشه در نظم سر خاطر مرزهاست

اگر چنانچه حافظ درین مذکبش

که سالهاست که مشتاق و محبی چنین است

درین مانه فیتی که خالی از خلل است
جز پیده رو که گذرگاه عاقبت تنگ است
نه من ربی علی در جهان ملوم و بس
بچشم عقل بین در جهان پر آشوب
دل امید فراوان و صیل و می دوست

صرحی می ناب و سفینه غزل است
پیا که گیر که عمر سبز ز بی بدل است
ملالت علما بهم ز علم بی عمل است
جهان کار جهان بی ثبات و محمل است
ولی اجل بره عمر زمین امل است

بست از اینا که در این
ست از کون و غیری نیست
مطلع اگر چنانچه
از نظر و صبر و محبت
ست بکین باطن
پیش خاطر است
مطلع اگر چه
در این شش
مشق و تفسیر
بسیار است
باز نیست
عمر و عمر
دین زمان و دنیا
که عالی از این
باشد صراحی شرباب
و بهمان غایت است
مطلع یعنی تفسیر
کمن و تها با شش
گذرگاه و تنگ است
پایه است اگر چه
باز نیست

مطلع از اینا که در این
ست از کون و غیری نیست
مطلع اگر چنانچه
از نظر و صبر و محبت
ست بکین باطن
پیش خاطر است
مطلع اگر چه
در این شش
مشق و تفسیر
بسیار است
باز نیست
عمر و عمر
دین زمان و دنیا
که عالی از این
باشد صراحی شرباب
و بهمان غایت است
مطلع یعنی تفسیر
کمن و تها با شش
گذرگاه و تنگ است
پایه است اگر چه
باز نیست

رو چو تیغ کشد من سپهرمندانم
رازگوی خراباست روی برابم
مانه گر بزند آتشم بجز من
ملازم گشتنش آن سحرآمیزم
باش درونی آزار و هر چه خواهی کن
نشان کشیده روای پادشاه کشورم
لقاب جور کشاده است بال و پر
چنین که در همه سودای راه می نیم

که تیرا بجز سزا ناله و آهی نیست
کزین بهم جهان هیچ رسم و راهی نیست
بگو بسوز که بر من برگ کاہی نیست
که از شراب غرورش یکس نگاہی نیست
که در شریعت ما غیر ازین گناہی نیست
که نیست بر سر راهی که داد و آہی نیست
کمان گوشه نشینی و تیر آہی نیست
به از حمایت زلف تو ام نہاہی نیست

تغزینہ دل حافظ برف و خال مد
کہ کارهای چنین حد رسای نیست

حال دل بات گوئیستم هم هست
 طمع خام بین که قصه فاش
 شب قدر چنین عزیز و شریف
 ده که در دانه چنین نازک
 ای صفت اشکم در دوزخ

خبر دل شغفتنم هست
از رقیبان نبفتنم هست
با تو تار و زخم تنم هست
در شب تار غمتنم هست
که سحر که شغفتنم هست

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

مستوفی بر سر حسابان
و به اعمال حسنه مشغول
از اعمال بد و غلامی
عاریت وقت این جهان
ست تعلیم مستغنیان
آتش در انگشت چوبیس
مستوفی شرف ز نازک
ایلام در کن دیو حال
یعنی ای مشغول
از دنیا دور گردید

۳۴
 شریب میراد
 مخدوم کمال
 حافظ مصطفی
 عسکری
 محرمی دینار
 محمد شمس
 محمد سلطان
 غلامی دریا
 پرواز
 امین
 یزدانی
 یزدانی

هنر عقل و ادب استم من ای خواجه | کنون که مست خرابم صلاهی بی ادبیت

بیماری که چو حافظ مدام استغفار

۱۹ بگویم سری و نیاز نیم شبیت

عیب ندان مکن ای پادشاه کز شربت
من اگر نیکم اگر بد تو برو خود را بش
همه کس طالب یازد چه هشیار و چه
مست تسلیم من و خاک در یکد با
نا امید مکن از سابقه روز ازل
نه من از خانه تقوی بدر افتادم پس
بر عمل تکیه مکن خو جب که در روز ازل
گر نهادت همه این ستی پاک نهاد
باغ فردوس لطیف است لیکن نه

حافظاروزہل گریکف آری جائے

یکسرا از گوی خرابیات برزندت به

جزایستان تو ام در جان نیامیست

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

مشوق لادن ۱۰
 ملا بر خورشید ۱۱
 دلاور گزیده ۱۲
 ابتداء حشر ۱۳
 گویان شکر ۱۴
 کلام گل ۱۵
 سرگشته ۱۶
 کوه سبلادار ۱۷
 مست پیر مایه ۱۸
 عابد برادر ۱۹
 ملاه دین نان ۲۰

ایسا که نوبت بخدا و وقت تبریرت

یارب آن شمع شب افز روز کاشانه کسیت	جان ماسوخت بپرسید که جانانه کسیت
حالیا خانه برانداز دل دین منست	تا هم آغوش که می باشد و پنجاه کسیت
باوه لعل لبش کز لب ما و و سباد	راح روح که و پیمان ده پیمان کسیت
دولت صحبت آن شمع سعادت پرتو	باز پرسید خدارا که پیرا و نه کسیت
میستد هر شش افسونی و معلوم نشد	که دل نازک او مائل افسانه کسیت
یارب آن شاهش ماه رخ زهره چین	در بختیای که و گوهر یکدانه کسیت
آن می لعل که ناخورده مرا کرد و خراب	هم نشین که و هم کاسه و پیمان کسیت

گفتم آه از دل دیوانه حافظ نه تو
 زیر لب خنده نان گفت که دیوانه کسیت

بنال بلس اگر بامست سر باریت	که ما دو عاشق زاریم و کارما زاریت
دران چمن که سیه و زرد طره دست	چه جای دم زدن نافهای تاناریت
بیار باوه که زنجین کنسیم جامه لعل	که ست جام غروریم و نام همیشیاریت
نه بسته اند در توبه حالیا بر خیز	که توبه وقت گل از عاشقی زریکاریت
سحر کرشمه و صلاشن بخوابیدیم	زهی مراتب خوابی که بزبیدیاریت

سید باغ پر خورده
 آید و هنوز معلوم نشد که ادا دل
 افسانه گیت و بر که الفت
 خود عیان خواهد ساخت ۱۱
 ملا می لعل ادا از عشق
 باز نیت کجوتی نام
 نظریه باشد ۱۲
 مستون گفتم که در هر خورده
 دل حافظ حاشی طاری چو
 که در افسوس می آید زیر
 شنبه و گفت که حافظ دیوانه
 کیت گویا هنوز ملاست
 ملاست ۱۳
 تا بدین کینتی زار کانون
 بنشانی لب لب اگر بکسیت
 درانی بر من آواز کین
 زار کار ما در عاشق درونم
 دلاور بومین زاریت ملاست
 باور کند از عشق جان دین
 باور بیکسانانی می باید کسیت
 که این در و در و در و در
 دیار خنده هم کسیت
 چاکست ۱۴
 در غفلت
 میباید خفا ۱۵
 کجا
 خنده و در ۱۶
 خنده و در ۱۷
 خنده و در ۱۸
 خنده و در ۱۹
 خنده و در ۲۰

خیال

<p>کون که در گشت کل جام با صواب است بنخواه و فخر شهاب رور و صبحرا کن فقیه مرزیه می مست بود فتوی داد بجز دود و صاف تر حکم نیست در کش ببرز خلق و ز عتقا قیاس کای بگر حدیث مدعیان و خیال بکاران</p>	<p>بصد هزار زبان طبعش را اوصاف است چو قلم رسته بچش کشف و کثافت که می حسلم ولی به مال اوقات که هر چه ساقی مار سحت عین اطاعت که صیت گوشه نشینان قاف تا قاف همان حکایت ز رش و زور یاب است</p>	<p>خمش حافظ و این نکته های پند نگار که استلاب شهر صراف است</p>	<p>نهم ۱۸</p>
<p>اگر چه با ده فرخ بخش و باد بکینیرت صراحه و حریفی گرت بدست فته در آشتین مرقع پیاله پنهان کن ز رنگ با ده بشوید خرقه باز شک بخوشی عیش خوش از دور و از گون سپهر سپهر بر شده پرویز نیست خون افشان</p>	<p>ببانگ چنگ مخوری که محتسب سیرت بعقل کوش که ایام فتنه انگیزت که بمجو چشم صراحی زمانه خوریرت که موسم درع و روزگار پر بنیرت که صاف این سر خم جمله دودی آسیرت که قطره اش سر کسری و تاج پرویزت</p>	<p>اعراف و پارس گرفت بشعر خود حافظ</p>	<p>۱۹</p>

کثرت که در گفت کل جام با صواب است
 بنواهد دفتر شمار و در و بصر اکبر
 فقیه مرز و می مست بود قوی در
 جز و صواب ترا حکم نیست در کش
 بیز خلق و ز عتقا قیاس کل دیگر
 حدیث مدعیان و خیال بکاران
 بعد هر از زبان طیبش در اوصاف است
 چه وقت مرز و بحث کشف و کشف است
 که می حسلم ولی بز مال اوقات
 که هر چه ساقی مار بخت عین اطاعت
 که صیت گوشه نشینان قاف تا قاف است
 همان حکایت ز رش و زوز بریا با است

۱۸	<p>خمش حافظ و این نکته حاجی چنان</p> <p>نگار که در کتاب شهر صراحت</p>	<p>تبریز</p> <p>اصفهان</p>
----	---	----------------------------

اگر چه با دوه فرخ بخش و باد و گلینست
 صراحی و حریفی گرت بدست ^{مژده} فته
 در آستین مرقع پیاله پنهان کن
 ز رنگ باوه بشوئید خرقه باز شک
 مخوفی عیش خوش از دور و از گون سهر
 سپهر بر شده پرویز نیست خون افشان

بیا ناک چنگ مخوری که مذهب سیر
 بعقل کوش که ایام فتنه انگیزست
 که تمجود چشم صراحی زمانه خوزیرست
 که موسم و مع و روزگار پر بنیرست
 که صاف این سر خم حله دودی آسیرست
 که قطره اش سر کسری و تاج پرویزست

تاج بخت در دهان که صاف این سر خم حله دودی آسیرست

عراق و پارس گزشتی شعر خود حافظ		
--------------------------------	--	--

۱- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۲- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۳- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۴- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۵- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۶- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۷- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۸- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۹- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۱۰- کتب و اسناد خطی و چاپی

مادل بعشوہ کہ دایم اختیار حسیت
منفی عفو و رحمت پروردگار حسیت

زاهد شراب کو شرو حاقط پیا نہ خوا
تا در میانہ خواسته کردگار بیت

حال هجران تو چه دانی که چه شکل است
عکس خود دید و گمان کرد که مشکین است
و ده که در کار غریبان عجب است ایست
گرچه در عشوه گری هر فرقه اش فضا
که دهان تو درین نکته خوش است ایست
نیت خیر مگردان که مبارک است ایست

کوه اندوه فراق بچ جلیت بکشد
حافظ خسته که از ناله اش چنین است

وقت گل خورشید کو می خورم خوار خورشید
آری آری طیب انفا میں اوار خورشید
ناکرین بیل کہ گھبانگ ل افکار خورشید

[illegible][illegible]

جانانمجا حتی که ترا هست با خدای
ای با و شاه حسن در ابراهیم
از باب حاجتیم و زبان سوال نیست
جام جهان ناست ضمیر میسر و
آن شد که بار منت تلاح بر د
ای مدعی برو که مرا با تو کار نیست
محتاج جنگ نیست گفید خون ما
ای عاشق که اچو لب رو بخشیا

آخرومی پیرس که ماراچه حاجت
بارشی سوال کن گدراچه حاجت
در حضرت کریم تنهاچه حاجت
انظار احتیاج خوان چه حاجت
گوهر چو دست دوبریاچه حاجت
احباب صرند باعد چه حاجت
چون خست از آن تست بنم چه حاجت
میدانست وظیفه تقاضاچه حاجت

جافظ تو ختم کن کہ مہر خود عیان شود

بامعنی نزل و محابا بہ حاجت

خوشتر عیش و صحبت باغ و بہاریت
معنی آبِ زندگے و روضہ ارم
ہر وقت خوش کہ دستِ ہفتنم شام
پیوندِ عمر بستہ ہویت ہوش دار
رازِ دل و دل پر وہ زندانِ مست یس

سودایع و در ایران که در آن اقلیائی از مسلمانان و از غیر مسلمانان

ساقی کجاست که سبب انتظار هست
جز ظرف جویبار می خوشگوار هست
کس اوقوف نیست که انجام کار هست
غمخوار خویش باش غم روزگار هست
ای مدعی نزع تو پابره دار هست

[illegible]

<p>گر دیده و دو کم کن اینک یگری بارم ده از گرم بر خوتاب بنول</p>	<p>آتش زخم دران دل دید بر است در پات و سبدم گهر از وید و است</p>				
<p>حافظ شرب شاه و زنی نه نیست فی ابجمله میسکنی و فر میگذارت</p>					
<p>بجایان خواجہ وحی قدیم و عہد است سرسک من که ز طوفان نوح دست برد</p>	<p>که منوس دم صبحم فای دوست ز لوح سینه نیارست نقش مهر تو</p>	<p>که باشکستگ از د و بصد هزار دست نیکینی تبرجم نطق سلسله است</p>	<p>عالمم بخواب است کرد در دست چو لاف عشق زدی بر باز چاکت و</p>	<p>که خواجه خاتم جم با و کرد و ناخست که از دروغ سیه روی گشت صبح</p>	
<p>مراغ حافظ و از دلبران فاکم جوی گیاه باغ چه باشد چو این گیاه نرست</p>					
<p>خلوت گزیده را بتماشا چه صحت چون کوئی دست هست بجزر چه صحت</p>					

ایمان و ایمان
کفر و کفر
نفاق و نفاق
و غیره

این حافظ در مجلس و در پیش من
 زنده و جودت که از آنست که سطر عادل
 سر عادل متعادل صحرای نانی و در دکان
 یعنی ای عشق که غافل از نظری من
 پیغام ترا و جان از آنست زان در دیده
 من ترا بل است میدرم هم شوق نگارم
 از آنست که در نوازی شوق نگارم
 شربت که نوزده طبعی از آنست که
 در آن جلدی بود و در آنست که
 دیوان حافظ در مجلس و در پیش من
 زنده و جودت که از آنست که سطر عادل
 سر عادل متعادل صحرای نانی و در دکان
 یعنی ای عشق که غافل از نظری من
 پیغام ترا و جان از آنست زان در دیده
 من ترا بل است میدرم هم شوق نگارم
 از آنست که در نوازی شوق نگارم
 شربت که نوزده طبعی از آنست که
 در آن جلدی بود و در آنست که

دید اچ صوت ابروی دگر بایستی
 هزار سر و چین اینجا که اده نشا
 را و مرغ چمن را ز دل بیز آرم
 رگزار ما و دل غنچه بس گر بچشود
 در آب بند تو دوران چرخ رضی کرد
 چنانکه بر دل مسکین من گر مغفک
 تو خود حیات دگر بودی این خیال
 هم از نسیم تو روزی کشایشی یار

دکشا ۱۱ زلف فاعل ۱۱
کشادگار من اندر کرشمهای تو بست
زمانه تا قصب ز کیش قبای تو بست
سحر گمان که دل هر دوی تو بست
نسیم صبح چو ل دره هوایی تو بست
ولی چه سود که عشر شسته در رضای تو بست
که عهد با سر زلف گره کشای تو بست
خطا نگه که دل امید و وفای تو بست
ای خطای دل بین ۱۲
چونچه هر که دل خویش در دهنی تو بست

ز دست جو که گفتم ز شهر خواهم رفت
بخند گفت و حافظا که پانی است

ای که در صبا بشاید میفرست
 حقیقت طایری چون خال و آن
 در راه عشق مرحله قرب و بعد
 هر شب شام قافله از دعای خیر
 در روی خود تفرج صنع خدی
 که او را توان عاقل بود و خردمند
 که او را توان عاقل بود و خردمند

مستوفی در کمال استقامت و شجاعت
از طرف قاضی و دیگرین
و اعطای باریکه و جویان
علی الدوام مصطفی خان
و امیر خرم خان
مستوفی و عیانی بن
مستوفی و عیانی بن

[illegible]

باعتق ایچ درویشی
 آفتاب بگ مجاز در درویشی
 در وقت غزل گفتو
 گفتو در غزل بیان
 ایچ کاهل غزل
 درست غزل
 و باطن نشان در
 است در غزل
 و بند اشع
 و ایچ اشع
 و ایچ اشع
 و ایچ اشع

خود از هر ماب خرابات برو	غایه عقل در آتش خنجرانه بخت
--------------------------	-----------------------------

ترک افسانه بگو حافظ دلی نشود	که خفیه شب و شمع با فسانه خست
------------------------------	-------------------------------

ز یاد ظاهر پست از حال آگاه نیست در طریقت هر چه پیش ساکن آید خیر است تا چه بازی رخ نماید بیتی خواهم ترا این چه استغاثت یارب چه در آگاهم چیست این سقف بلند ساوه بشارت صاحب دیوان ما گویا نسیده حسا هر که خواهد گویا و هر که خواهد گوبود هر چه هست از قاست ناسازی اندام بر در پیشانه رفتن کار یک گمان بنده گویند خراباتم که لطفش دایم است	در حق ما هر چه گوید جای هیچ اگر است در صراط المستقیم ای دل کسی گمراه نیست عرض طبع رندان اجمال شایسته کاین همه زخم نماند مجال آه نیست زین معایج و نادرجان آگاه نیست کاندین طغرائشان حبشه نیست گیر دار و حاجب بان دین درگاه نیست ورنه تشریف تو بر بالای کس کوناه نیست خود و فرشان ابکوی می فروزان آه نیست ورنه لطف شیخ و زاهد گاه هست گاه نیست
---	---

حافظ ابر صند بنشیند عالی تهیست	عاشق دردی کش اندر نبد مال خجسته
--------------------------------	---------------------------------

ز یاد ظاهر پست از حال آگاه نیست
 در طریقت هر چه پیش ساکن آید خیر است
 تا چه بازی رخ نماید بیتی خواهم ترا
 این چه استغاثت یارب چه در آگاهم
 چیست این سقف بلند ساوه بشارت
 صاحب دیوان ما گویا نسیده حسا
 هر که خواهد گویا و هر که خواهد گوبود
 هر چه هست از قاست ناسازی اندام
 بر در پیشانه رفتن کار یک گمان
 بنده گویند خراباتم که لطفش دایم است
 در حق ما هر چه گوید جای هیچ اگر است
 در صراط المستقیم ای دل کسی گمراه نیست
 عرض طبع رندان اجمال شایسته
 کاین همه زخم نماند مجال آه نیست
 زین معایج و نادرجان آگاه نیست
 کاندین طغرائشان حبشه نیست
 گیر دار و حاجب بان دین درگاه نیست
 ورنه تشریف تو بر بالای کس کوناه نیست
 خود و فرشان ابکوی می فروزان آه نیست
 ورنه لطف شیخ و زاهد گاه هست گاه نیست

حافظ ابر صند بنشیند عالی تهیست
 عاشق دردی کش اندر نبد مال خجسته

مجلس خطاب بنویس زاهد
غیر از دست این صاحب
کار تیر انداز و سوار بر کوه
از بیخود بخت اوست
یعنی قصد بود در مصداق
صوفیه است که از کمال
لا حول الا بالله
و همچنین قافیه میگردانند
و اغلب کلمات در این
یک ناله منی نام میگویند
در کمال نادانی و غیبت

تو و طوئی و ما و قاست یا دو و مخبون گذشت و نوبت ما من که باشم در آن حرم صبا ملکت عاشق و گنج طرب من دل گرفتار شوم چه پاک بی خیال شس مباد منظر چشم اگر تن آلوده و دامنم چه عجب هر گل نو که شد چمن آرای	بهر کس بقدر محبت است هر کسی بجز سر زده نوبت است پرده دارِ حریم حرمت است هر چه دارم زمین همت است غرض اندر میان سلامت است زانکه این گوشه خاص دولت است همه عالم گواه عصمت است اثر رنگ بوی صحبت است
---	--

نظاره حافظ آید و کمال دارد چون نغمه	آفتاب هر سیرین که حافظ را سینه گنجینه محبت اوست	مذکر کرد سینه خوار و محبت اوست دارد
--	--	---

آن سیه چرده که شیرینی عالم با او گرچه شیرین نهان پادشاهان و ولی بوی خوبست و کمال مهر و دین پاک خال مشکین که بر آن عارض گندم گوی دلبرم غم مفر که در دشت در ایاران	چشم میگون لجنه آن دل خرم با او آن سلیمان زمانست که خاتم با او لاجرم همت پاکان و دو عالم با او سر آن دانه که شد برهن آدم با او چه کنم بادل محبوس که مرهم با او
--	---

گذاشت حال و نادانی و غیبت
و عاشقی است از کار هر شخص
دور و نوبت بخورده حاصل است
اعتبار وقت با گفته است
یعنی از آنکه در دینی است
زیرا که هر عصمت و عبادت
صوفی و فقهی صاحب این
بوی نیست یعنی کسی که
پایه بی نام یکسره است
چنانکه در دین است
تسلیم و عزم و استقامت
و روان حافظ
از آنکه در دین است
چون نغمه
سینه خوار و محبت اوست
دارد
نظاره حافظ آید و کمال دارد
چون نغمه
آفتاب هر سیرین که حافظ را
سینه گنجینه محبت اوست
مذکر کرد
سینه خوار و محبت اوست
دارد
آن سیه چرده که شیرینی عالم با او
گرچه شیرین نهان پادشاهان و ولی
بوی خوبست و کمال مهر و دین پاک
خال مشکین که بر آن عارض گندم گوی
دلبرم غم مفر که در دشت در ایاران
چشم میگون لجنه آن دل خرم با او
آن سلیمان زمانست که خاتم با او
لاجرم همت پاکان و دو عالم با او
سر آن دانه که شد برهن آدم با او
چه کنم بادل محبوس که مرهم با او

چون نغمه
سینه خوار و محبت اوست
دارد
نظاره حافظ آید و کمال دارد
چون نغمه
آفتاب هر سیرین که حافظ را
سینه گنجینه محبت اوست
مذکر کرد
سینه خوار و محبت اوست
دارد
آن سیه چرده که شیرینی عالم با او
گرچه شیرین نهان پادشاهان و ولی
بوی خوبست و کمال مهر و دین پاک
خال مشکین که بر آن عارض گندم گوی
دلبرم غم مفر که در دشت در ایاران
چشم میگون لجنه آن دل خرم با او
آن سلیمان زمانست که خاتم با او
لاجرم همت پاکان و دو عالم با او
سر آن دانه که شد برهن آدم با او
چه کنم بادل محبوس که مرهم با او

بجز آن ز کس مستانه که چشمش مراد	زیر این طارم فیروزه کسی نمیشد
---------------------------------	-------------------------------

حافظ از دولت عشق تو سلیمانی یافت	
یعنی از وصل تو اش نیست بجز نبات	

سر ارادت ما و آستان حضرت دو	که هر چه بر سر ما میر و ارادت او
نظیر دوست ندیدم اگر چه از مهر	نهادم آینه مادر مفت ابل رخ دو
شار روی تو هر برگ گل که در چمن	فدای قد تو هر سرو بن که بر لب جوی
مگر تو شانه زوی زلف غنچه افشان	که باد غالیه ساگشت خاک عجب بو
رخ تو در نظر آمد مراد خواهم یافت	چرا که حال نکودر قفای فال بخت
صبا ز حال دل تنگ ما چه شرح ده	که چون شکنج و ورقهای غنچه تو بر تو
نه من سبکوش این دیز زه سوزم بس	بسا سری که درین آستانه سنگ سبت
زبان منطقه در وصف حسین لالت	چه جای کلک یزبان بهیده گو

نه این مان دل حافظ آتش طلب	که واغدا رازل بچو لاله خود روست
----------------------------	---------------------------------

دل سر پرده محبت او	آید آینه دار طلعت او
سکه در نیارم بجز آن	اگر دهم زیر بار منت او

در این حال خاوندی که در کمال
 عشق زنده شربل بخانه کز این منزل
 در این حال خاوندی که در کمال
 عشق زنده شربل بخانه کز این منزل
 در این حال خاوندی که در کمال
 عشق زنده شربل بخانه کز این منزل
 در این حال خاوندی که در کمال
 عشق زنده شربل بخانه کز این منزل

در این حال خاوندی که در کمال
 عشق زنده شربل بخانه کز این منزل
 در این حال خاوندی که در کمال
 عشق زنده شربل بخانه کز این منزل
 در این حال خاوندی که در کمال
 عشق زنده شربل بخانه کز این منزل
 در این حال خاوندی که در کمال
 عشق زنده شربل بخانه کز این منزل

چونکه قصارال عمرت هست بنیاد است
 غلام است آنم که زیر چرخ کبود
 نصیحت گفت یا گوشت و در عمل آرد
 مجور رستی عهد از جهان نیست
 چه گویت که بخیانه دوش مست خراب
 که اسی بلند نظر شاه باز سده نشین
 ترا ز کشت گره عرش میزنند صفیه
 غم جهان مخور و پند من مبر از یاد
 رضا داده بدو و ز جبین گره بجا
 نشان مهر و وفا نیست در سم گل

بیار باد که بسیاد عمر تریا بدست
زهر چیرنگ تعلق پذیر آرد است
که این حدیث زیر طریقه یاقوت است
که این عجوز ^ع عروش هزار دانا است
سروش عالم غنیم چه فردا دواست
نیشمن تونه این کج محنت آباد است
ندانست که درین دالک ^{کجا} چه آقا دواست
که این لطیفه نغمه زهر روی یاقوت
که بر من و تو در اختیار نشناوست
بنال بیل مسکین که جای فریاد است

حد پیری ای نظم جم جافط

قبول خاطر و لطف سخن خدا و است

19

برو بکار خود ای و عظیم این چه فریاد
بگام تازساند مریش چون نای
میان او که خدا آفرید است اینج

مراقبات دل از کف ترا چنان افتادست
فصیحت همه عالم بگوشش من بادست
رفیقہ است کہ هیچ آفرین بخشادست

آخریہ وقیمہ استعانتی حضرت صاحبزادہ شمس الدین فیضیہ آفر

بیا که قصر الی سخت شست بنیاست
 غلام هست آنم که زیر چرخ کبود
 نصیحتی گفتم یا گوشت در عمل آر
 مجورستی عهد از جهان نیست
 چه گویمت که بیخانه دوش مست خرا
 که اسی بلند نظرش اینبار رسیده نشین
 ترا ز کشت گره عرش میزنند صغیر
 غم جهان مخور و پند من مهر از یاد
 رضا داده بدو وزیر چین گره بچشاک
 نشان مهر و وفایت در بسم گل

بیا با و که بسیاد عمر برباد است
 زهر چهر رنگ تعلق پذیر آزاد است
 که این حدیث ز پیر طریقه تم یابد است
 که این عجوزه عروش هزار واد است
 سروش عالم غنیم چه فردا دواست
 نشین تونه این کج محنت آباد است
 انداخت که درین داکه چه افتاد است
 که این لطیفه نغم زهر هروی یابد است
 که بر من و تو درخت یار نشناخت است
 بنال بلبل مسکین که جای فریاد است

حد چه سیری ای شمس جافا
 قبول خاطر و لطف سخن خدا دواست

بر و بکار خدای و عطا این چه فریاد
 بگام تازساند مریش چون نای
 سیاق او که خدا آفریده است ایرج

مرا افتاد دل از کف ترا چه افتاد است
 نصیحت همه عالم بگویش من باو
 رقیقه است که هیچ آفریده نیست

از برای باو دهی باید زدن
 سوزستان گرداند
 محبت را جدی و حساب
 در روزی شان زنده آتش آب
 حافظ و عظم و نصیحت گویند
 ترک ترکان خست بنو و صواب
 تعالی اندر چه دولت دارم شب
 چو دیدم روی خویش سجد کردم
 نهال عیشم از وصلش برآورد
 کشد نقش آن اناحق بر زمین خون
 بر آتش لیل القدری بدستم
 بر آتش عزمم که گر خود می رود
 تو صاحب نعمتی من مستحکم
 اهی ترسم که حافظ محو گردد
 ازین شوری که در دارم شب
 صبح دولت میدر که جام همچون آن قبا
 خانه بی تشویش و ساقی یار و مطرب که
 فرستی بن کجا باشد به جام شربت
 موهم عیش است و دور ساغر و محمد شربت

۱۲
 عاشق کدانی افروز می
 جواب داد که عاشق را دست
 دل خود را هم گم کرده
 ست ای پیکر کدی از دست
 خود را که در آید
 ادای مخمور در زمین
 محبوبت ای محبوب حق
 گفتم زنی زدم در
 زمین بگذرد جواب داد که
 از چرخ عقیقت دورتر
 گستاخی کن کدات من
 سینه زانست برود که
 ناپدید گردد

گفتم ای سلطان خج بآن رحم کن این غریب
گفتش بگذر زمانی گفت معذورم بدر
خفته بر خج شباهی نازنینی را چشم
ایکده در زنجیر زلفت جان چندین آفت
بس غریب افتاده است آن معجز گداز
می نماید عکس می درنگ می شست
گفتم می شام غریبان طره شبنم تو
باز گفتم ماه من آن عارض گلگونش

گفت حافظ آشنایان مقام می یابند
دور نبود گزیند خسته و سکیں غریب

ای ای گلخای
پیشین خای ساقی

دور نبود گزیند خسته و سکیں غریب

<p>آفتاب از روی او شد در حجاب دست ماه و مهر بر بند حسن از خیال م بار نشناسد کسی شاید آن مستورستان بی تکبیر خون دل در جام دیدم از شرک</p>	<p>سایه را باشد حجاب از آفتاب ماه بی مهرم چو بر بند نقاب گر در آغوشش به بنیمش نجواب خانه معمور درویشان خراب آبرو ویر بادا دم از شراب</p>
--	--

[illegible][illegible]

این قول در مرام
 مشتاق ملک ملک
 ملک خایه دل
 رنگین باغ و گل
 ای صفت و فضا
 راهم برین صفا
 بخداست این بین
 ظاهر زنی چشم از آن
 دلش کی از نوازی
 سلم خفا ۱۲

شک آواره بهر سو گم می سیدانی در دمندهم خبر میسر از سو ورون ما ز وصف رخ زیبای تو ما دم زوایم ز تو و باشد که بسیار سلامت یاریم	بر شک می آیدش از صحبت جان پر ویا و هن خشک لب تشنه و چشم تر ما ورق گل خجل ست از ورق و قتر ما ای خوش آن روز که آید سلامت بر ما
---	---

هر که گوید که بجای رفت خدا را حافظ گویا بری صفت کرد و برفت از بر ما	۱۳
--	----

لطف باشد گر نپوشی از گداها روت همچو ما رو تیم دلم در بلای عشق زار کی شدی ما روت در چاه زخندان بوی گل خجاست گوئی در چنهار و زار	تا بجام دل نبیند دیده ما روت کاشکی هرگز ندیدی دیده ما روت اگر نگفتی شمه از حسن او ما روت ببلان مستند گوئی دیده چون ما روت
---	--

میکشم جور و جفا بایت پیران ای صنم روی بنما تا ببیند حافظ ما روت	۱۴
--	----

تا جمال عاشقان از دوشل خوصلا آنچه جان عاشقان از دست میر کشید ترک ماگر میکنند ز می و شستی جان	جان دل افتاد از زلف و خالت کس می در جهان جز شسته گان کر بلا ترک ستوری و زهدت کرو یا یار و لا
--	--

نیست نقد بر یک دهن
 باغ و گلستان
 ارادت ما روت که هر روز شادمان
 گدایان از دقت و دگر با دوست
 زنده دید ما روت ای ای دیده گدا
 از آن شکوه و جفا بایت پیران
 دیوان حافظ
 روی را بجام
 ای و خجالت صلا اگر چه بی روت
 بطنم است کجای جانداران
 بطنم طلب است لطف و مال
 کجا این سالی از زلف کجا از زلف
 با عیب و عیب که عیب است از زلف
 چه پیش از او شست زلف و مال
 نقد ز رخ سیه و نام زلف
 تا جمال عاشقان از دوشل خوصلا
 قیامت که در جان جانداران
 شوق نباشد بیتی و توفیق
 بانه وادار بیتی و توفیق

این که می بیند
 بکینا جان و جان
 بکینا جان و جان
 بکینا جان و جان
 بکینا جان و جان

[illegible]

ایک بریکشی از عبیر سارا دکان
ترشم آن قوم که برتر دکان میخند
یار مردان خدا باش که در شش نوح
بر و از خانگرددون بدوان طلب
گر چنین جلوه کند پیش پادشاه
نشستی واقف یک نکته ز سار و ج
هر کز او آگه آخر بدوشی خاک است
ماه کشانی من مسند مصر آن توشه
در سر زلف ندانم که چه سود اداری
ملک آزادی و گنج قناعت گنجیت

شعربطال مگردان من گردان
در سر کار خرابات گفتند ایمان را
هشت خاکی که بآبی نخر و طوفان را
کین سیه کاسه در آخر بجشد همان را
خاکروب در محبت کنم مرگان را
گر تو گشته شوی دائره هکان را
گو چه حاجت که بر افلاک کشی ایوان را
وقت آنست که پذیرد و کنی ز زندان را
که بهم برزده گیسوی مشک افشان را
که بشیر میسر نشود سلطان را

1

حافظ مامی نور محمد کن خوش باش و
دام تزیور کن چون دگران قرآن

ملازمان سلطان که رساند این قضا
چه قیامت جانان که بعاشقان نمود
نور قیامت پیرت بخدا همی پناهم

۱۱۴۴
 ۱۱۴۵
 ۱۱۴۶
 ۱۱۴۷
 ۱۱۴۸
 ۱۱۴۹
 ۱۱۵۰
 ۱۱۵۱
 ۱۱۵۲
 ۱۱۵۳
 ۱۱۵۴
 ۱۱۵۵
 ۱۱۵۶
 ۱۱۵۷
 ۱۱۵۸
 ۱۱۵۹
 ۱۱۶۰
 ۱۱۶۱
 ۱۱۶۲
 ۱۱۶۳
 ۱۱۶۴
 ۱۱۶۵
 ۱۱۶۶
 ۱۱۶۷
 ۱۱۶۸
 ۱۱۶۹
 ۱۱۷۰
 ۱۱۷۱
 ۱۱۷۲
 ۱۱۷۳
 ۱۱۷۴
 ۱۱۷۵
 ۱۱۷۶
 ۱۱۷۷
 ۱۱۷۸
 ۱۱۷۹
 ۱۱۸۰
 ۱۱۸۱
 ۱۱۸۲
 ۱۱۸۳
 ۱۱۸۴
 ۱۱۸۵
 ۱۱۸۶
 ۱۱۸۷
 ۱۱۸۸
 ۱۱۸۹
 ۱۱۹۰
 ۱۱۹۱
 ۱۱۹۲
 ۱۱۹۳
 ۱۱۹۴
 ۱۱۹۵
 ۱۱۹۶
 ۱۱۹۷
 ۱۱۹۸
 ۱۱۹۹
 ۱۲۰۰
 ۱۲۰۱
 ۱۲۰۲
 ۱۲۰۳
 ۱۲۰۴
 ۱۲۰۵
 ۱۲۰۶
 ۱۲۰۷
 ۱۲۰۸
 ۱۲۰۹
 ۱۲۱۰
 ۱۲۱۱
 ۱۲۱۲
 ۱۲۱۳
 ۱۲۱۴
 ۱۲۱۵
 ۱۲۱۶
 ۱۲۱۷
 ۱۲۱۸
 ۱۲۱۹
 ۱۲۲۰
 ۱۲۲۱
 ۱۲۲۲
 ۱۲۲۳
 ۱۲۲۴
 ۱۲۲۵
 ۱۲۲۶
 ۱۲۲۷
 ۱۲۲۸
 ۱۲۲۹
 ۱۲۳۰
 ۱۲۳۱
 ۱۲۳۲
 ۱۲۳۳
 ۱۲۳۴
 ۱۲۳۵
 ۱۲۳۶
 ۱۲۳۷
 ۱۲۳۸
 ۱۲۳۹
 ۱۲۴۰
 ۱۲۴۱
 ۱۲۴۲
 ۱۲۴۳
 ۱۲۴۴
 ۱۲۴۵
 ۱۲۴۶
 ۱۲۴۷
 ۱۲۴۸
 ۱۲۴۹
 ۱۲۵۰
 ۱۲۵۱
 ۱۲۵۲
 ۱۲۵۳
 ۱۲۵۴
 ۱۲۵۵
 ۱۲۵۶
 ۱۲۵۷
 ۱۲۵۸
 ۱۲۵۹
 ۱۲۶۰
 ۱۲۶۱
 ۱۲۶۲
 ۱۲۶۳
 ۱۲۶۴
 ۱۲۶۵
 ۱۲۶۶
 ۱۲۶۷
 ۱۲۶۸
 ۱۲۶۹
 ۱۲۷۰
 ۱۲۷۱
 ۱۲۷۲
 ۱۲۷۳
 ۱۲۷۴
 ۱۲۷۵
 ۱۲۷۶
 ۱۲۷۷
 ۱۲۷۸
 ۱۲۷۹
 ۱۲۸۰
 ۱۲۸۱
 ۱۲۸۲
 ۱۲۸۳
 ۱۲۸۴
 ۱۲۸۵
 ۱۲۸۶
 ۱۲۸۷
 ۱۲۸۸
 ۱۲۸۹
 ۱۲۹۰
 ۱۲۹۱
 ۱۲۹۲
 ۱۲۹۳
 ۱۲۹۴
 ۱۲۹۵
 ۱۲۹۶
 ۱۲۹۷
 ۱۲۹۸
 ۱۲۹۹
 ۱۳۰۰
 ۱۳۰۱
 ۱۳۰۲
 ۱۳۰۳
 ۱۳۰۴
 ۱۳۰۵
 ۱۳۰۶
 ۱۳۰۷
 ۱۳۰۸
 ۱۳۰۹
 ۱۳۱۰
 ۱۳۱۱
 ۱۳۱۲
 ۱۳۱۳
 ۱۳۱۴
 ۱۳۱۵
 ۱۳۱۶
 ۱۳۱۷
 ۱۳۱۸
 ۱۳۱۹
 ۱۳۲۰
 ۱۳۲۱
 ۱۳۲۲
 ۱۳۲۳
 ۱۳۲۴
 ۱۳۲۵
 ۱۳۲۶
 ۱۳۲۷
 ۱۳۲۸
 ۱۳۲۹
 ۱۳۳۰
 ۱۳۳۱
 ۱۳۳۲
 ۱۳۳۳
 ۱۳۳۴
 ۱۳۳۵
 ۱۳۳۶
 ۱۳۳۷
 ۱۳۳۸
 ۱۳۳۹
 ۱۳۴۰
 ۱۳۴۱
 ۱۳۴۲
 ۱۳۴۳
 ۱۳۴۴
 ۱۳۴۵
 ۱۳۴۶
 ۱۳۴۷
 ۱۳۴۸
 ۱۳۴۹
 ۱۳۵۰
 ۱۳۵۱
 ۱۳۵۲
 ۱۳۵۳
 ۱۳۵۴
 ۱۳۵۵
 ۱۳۵۶
 ۱۳۵۷
 ۱۳۵۸
 ۱۳۵۹
 ۱۳۶۰
 ۱۳۶۱
 ۱۳۶۲
 ۱۳۶۳
 ۱۳۶۴
 ۱۳۶۵
 ۱۳۶۶
 ۱۳۶۷
 ۱۳۶۸
 ۱۳۶۹
 ۱۳۷۰
 ۱۳۷۱
 ۱۳۷۲
 ۱۳۷۳
 ۱۳۷۴
 ۱۳۷۵
 ۱۳۷۶
 ۱۳۷۷
 ۱۳۷۸
 ۱۳۷۹
 ۱۳۸۰
 ۱۳۸۱
 ۱۳۸۲
 ۱۳۸۳
 ۱۳۸۴
 ۱۳۸۵
 ۱۳۸۶
 ۱۳۸۷
 ۱۳۸۸
 ۱۳۸۹
 ۱۳۹۰
 ۱۳۹۱
 ۱۳۹۲
 ۱۳۹۳
 ۱۳۹۴
 ۱۳۹۵
 ۱۳۹۶
 ۱۳۹۷
 ۱۳۹۸
 ۱۳۹۹
 ۱۴۰۰
 ۱۴۰۱
 ۱۴۰۲
 ۱۴۰۳
 ۱۴۰۴
 ۱۴۰۵
 ۱۴۰۶
 ۱۴۰۷
 ۱۴۰۸
 ۱۴۰۹
 ۱۴۱۰
 ۱۴۱۱
 ۱۴۱۲
 ۱۴۱۳
 ۱۴۱۴
 ۱۴۱۵
 ۱۴۱۶
 ۱۴۱۷
 ۱۴۱۸
 ۱۴۱۹
 ۱۴۲۰
 ۱۴۲۱
 ۱۴۲۲
 ۱۴۲۳
 ۱۴۲۴
 ۱۴۲۵
 ۱۴۲۶
 ۱۴۲۷
 ۱۴۲۸
 ۱۴۲۹
 ۱۴۳۰
 ۱۴۳۱
 ۱۴۳۲
 ۱۴۳۳
 ۱۴۳۴
 ۱۴۳۵
 ۱۴۳۶
 ۱۴۳۷
 ۱۴۳۸
 ۱۴۳۹
 ۱۴۴۰
 ۱۴۴۱
 ۱۴۴۲
 ۱۴۴۳
 ۱۴۴۴
 ۱۴۴۵
 ۱۴۴۶
 ۱۴۴۷
 ۱۴۴۸
 ۱۴۴۹
 ۱۴۵۰
 ۱۴۵۱
 ۱۴۵۲
 ۱۴۵۳
 ۱۴۵۴
 ۱۴۵۵
 ۱۴۵۶
 ۱۴۵۷
 ۱۴۵۸

<p>ایک بریکشی از عنبر سارا چون کان ترشم آن قوم که بر در دستان سخند یار مردان خدا باش که در شتی نوح بر و از خانه گردون بد و مان طلب گر چنین جلوه کند بیچیده اوده و شوس نشوی وقت یک کنه زهر اوج هر که از او بکه آخر بدوشی خاکست ماه کثانی من مسند مصر آن توشد در سر زلف ندانم که چه سود و اداری ملک آزادی و گنج قناعت گنجیت</p>	<p>مشط طیب حال گردان من گردان در سر کار خراب است کست دایمان را هشت خاکی که بآبی نخر و طوفان را کین سیه کاسه در آخر بچشد همان را خاک و رب در سینه نه کنم ترکان را گر تو گشته شوی دانه اکنان را گو چه حاجت که بر افلاک گشی ایوان را وقت است که پدرو کنی زندان را که بهم بر زده گیسوی مشک افشان را که بشیر میر نشود سلطان را</p>	<p>حافظی حور و بر کن خوش باش دام تر و بر کن چون دگران قرآن را</p>
<p>علا زمان سلطان که رساند این قعا چه قیاست جانان که بباستان نمود زرقیب و یوسیرت بخدا همی پیام</p>	<p>که بشکر پادشاهی ز نظر مران گدرا نخ همچو ماه تابان دل آیمچو سنگ خارا اگر آن شهاب ثاقب وی کند شهابا</p>	<p>که بشکر پادشاهی ز نظر مران گدرا نخ همچو ماه تابان دل آیمچو سنگ خارا اگر آن شهاب ثاقب وی کند شهابا</p>

[illegible]

[illegible]

پسین سید بن محمدان که چاه در راه
چو گل بنفش ما خاک آستان شمت

کجا ہنسی دی ای دل بدین شتاب کجا
کجا رویم بفسرما ازین جناب کجا

قرار خواب حافط طمع مداری دوست
قرار چیست صبوری که درم خواب کجا

اگر آن شک شیرازی هست آری دل مارا
بدنه ساقی می ثانی که چرخ است ایست
فغان کین لیلیان شوخ شیرین شمشیر
ز عشق ناتمام ما جمال استغنیست
مر آن حسن افزون که داشت دستم
حدیث از طرب می گو و راز دهر کتر جز
نصیحت گوش کج جانان از جان تو دانه
برم گفستی و خرسندم عفا که اندک گفستی

بخال هندوش ششم مرقند و بخارا را
کنار آب رکنا باد گلگشت مصلی را
چنان و صبر اول که ترک خان ان نیامد
باب رنگ خال خطا چرت می نیامد
که عشق از پرده عصمت ^{الیه} فتن آورد بخارا
که کس نکشود و نکشاید حکمت این معیار ^{در دو فتنه مبت}
جوانان سعادتمند چند پیر و انار
جواب تلخ نمی شد لب لعل شکر خارا

غزل گفتی درستی یا غش بخوان جان فوط
که نظر هم تو افشانده فلک عقد شایان

دوش از مسجد سوی محبانه آمد پیر
روز نخست

چیت یا بران طریقت بعدین تن میرا

[illegible]

و عشق با ما قائم بقیوم
روز اول حضرت مسلم
عبادتکار و مومنون
و بطن شریعت سیدنا
ارشد روشن نورانی
جست با تو که در این
مخزن شکر و عسل
و ازین سبزه شادی و ناز
باز که میوه حاجی کیست

کشتی شکستگانیم ای باو شرط بر خیز
 در حلقه گل و دل خوش خواند و روشن بلبل
 ای صاحب کرامت شکرانه رسالت
 آسایش دو گیتی تفسیر این و حرقت
 در کوئی نیکنامی ما را گذر زندان
 آینه سکندر جام جم است بگر
 سرکش مشوک چون شمع از غیرت بسوز
 گر مطرب خریفان این پاری بخون
 آن بلخوش که صوفی ام انجاشش خوان
 هنگام تنگدستی در عیش کوششوی
 خوابان پاری کون بخشندگان عمرند

باشد که باز سنیم آن یار اسرار
 با عت اصبوح حیوایا ایها اشکارا
 روزی تفقدی کن در روشن بنوید
 با دوستان تملط با دشمنان مدار
 گر تو نمی پسندی تغیر کن قصه را
 تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دار
 دلبر که در کف او موم ست سنگ خارا
 در قصص حالت آرد پیران پارسا را
 اشنی لنا و غلی من قبله العذار
 کاین کمیای هستی قارون کند گدرا
 ساقی بده بشارت پیران پارسا را

حافظ بخود بنوشید این غرقه می آلود
 ای شیخ پاکدامن معذ و دار مارا
 ساقی نوز باده برافروز جام ما
 مادر پالاکس رخ یار دیده ام

سطر بگو که کار جهان شد بکام
 ای یخبر ز لذت شرب مدام

کشتی کشتگانیم اسی باد شرط بر خیز
در حلقه گل و بل خوش خواند و شن بلبل
ای صاحب کرامت شکرانه سلامت
آسایش و گویتی تفسیر این و حروف
در کوی نیکنامی مارا بگذراند
آئینه سکندر جام جم است بگر
سرکش مشوک چون شمع از غیرت بسوزد
گر مطرب خریفان این پاری بخواند
آن تلخوش که صوفی ام نجایش خواند
هنگام نگدستی و عیش کوشتنی
خوابان پاری کو بختندگان عمرند

باشد که باز بینیم آن یارم شنار
 با بت اَصْبُوحَ حَيُّوْا يَا اَيُّهَا الشُّكَّارُ
 روزی تفقدی کن در روشن منویر
 با دوستان تلطف بادشمنان
 گر تو نمی پسندی تغیر کن قصه را
 تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دار
 دلبر که در کف او مومست شگ خارا
 در رقص حالت آرد پیران پارسا
 اَشْهِي لَنَا وَ اَخْلِي مِنْ قَبْلَةِ الْعَذَارِ
 کاین کمیای هستی قارون کند گداز
 ساقی بده بشارت پیران پارسا

مجلس ششم
شماره دوم
نسخه چاپی
۱۳

حافظ بخود پوشید این خرقه می آلود
ای شیخ پاکدامن مع^۳ذو دار مارا

ساقی بنور باد به برافس و ز جام ما
مادر سیال به عکس رخ یار دیده ام

مطرب بگو که کار جهان شد بکام ما
ای پنجمرز لذت شرب ندادم ما

[illegible]

باز گردید آید چیت فرمان شما
 خاطر مجموع مازلف پرتاب شما
 به که بفروشد ستوری مبتان شما
 زانکه بفرود آید روی خشان شما
 بوی که بوی بشنوم از خاکستان شما
 زینهار ای و عثمان جان من جان شما
 گر چه جام مانده پری بدوران شما
 کای سراق شناسان گوئی این شما
 بنده شاه شایم و نساخان شما
 کا پذیرین گشته بسیار قربان شما
 تا بهوشم همچو گردون خاک ایوان شما

ول میرووز دتم صاجد لان بخدار
دوروزه مهر گردون فضا بهیت و افسون

[illegible]

۱- در صورتی که در این مورد هیچگونه مدرکی در دسترس نباشد
 ۲- در صورتی که در این مورد هیچگونه مدرکی در دسترس نباشد
 ۳- در صورتی که در این مورد هیچگونه مدرکی در دسترس نباشد
 ۴- در صورتی که در این مورد هیچگونه مدرکی در دسترس نباشد
 ۵- در صورتی که در این مورد هیچگونه مدرکی در دسترس نباشد
 ۶- در صورتی که در این مورد هیچگونه مدرکی در دسترس نباشد
 ۷- در صورتی که در این مورد هیچگونه مدرکی در دسترس نباشد
 ۸- در صورتی که در این مورد هیچگونه مدرکی در دسترس نباشد
 ۹- در صورتی که در این مورد هیچگونه مدرکی در دسترس نباشد
 ۱۰- در صورتی که در این مورد هیچگونه مدرکی در دسترس نباشد

عنوان و زینت و تزیینات و زینت و تزیینات

دیوان حافظ

مطبع مطابع مشرقی کتب و کتب مطابع مشرقی کتب و کتب مطابع مشرقی کتب و کتب

صواعق سخت راسخے تو انم گفت
فغزو بادشاہ از ان مستنہاسے طوفانی

کنون کہ شاہ گل را بجلہ گاہ چمن
مخائق از پی سلطان گل سباز و باز
بران رسید رسمی سیم باد بہا
سحر گہم چہ خوش آمد کہ بلبلے گلہانگ
کہ تنگدل چہ نشینے ز پردہ بیرون آ
کن کہ می نخوری فی جال گل یکاہ
بخانہ شیوین پروری بود حاشا
بفکر تہمت تکفیر کز میان برخاست
رموز سرانا الحق چہ دانند آن غافل
طرب سراسی وزیر ست ساقا مگذار
درون پردہ گل غنچہ بین کہ می سازد
تو بودی آن دم صبح امید کز مہر
شنیدہ ام کہ ز من یاد میکنے کہ گہ
ز حافظان جہان کس چہ بندہ جمع نکرد
ہزار سال بقا بخشدت مایع من
سخن دراز کشیدم ولی امیدم ہست
ہمیشہ تابہ ہاران صبا بصفیہ بارغ
بلوغ ملک بشاخ اہل عصر و راز

بجز نسیم صبا نیست ہمدم جانی
بہ باد و پای صبا لاہمائی نعلانی
کہ لاف میزند از روح و روح ریجانی
بہ غنچہ سے زدو می گفت از سخندان
کہ در خم ست شرابے چو لعل مانی
کہ باز ماہ و گر میخوری پیشانی
ہمہ کرامت و لطف ست شرع یزدانی
بکوش کز گل دل داد ہمیش بہتانی
کہ منجذب نشد از جذبہای سبحانی
کہ غیر جامے اسخا کند گران جانی
ز بہر دیدہ خصم تو اسل پیکانی
بر آمدی و سر آمد شبان ظلمانی
ولی مجلس خاص خود نمیزدانی
لطائف حکمی با کتاب قرآنی
چنین متاع نفسیہ چون تو از زانی
کہ ذیل غنوم بین ما چرا بپوشانی
ہزار نقش نگار و بخار ریسانی
شگفتہ باد گل دولت باسانی

وہومن نسا کج طبیبہ للطیبہ فی القصاید فی شرح نوحیہ محمد

ہزار نکتہ درین کار ہست تا دانی	ز دلیر سے نتوان لاف زہد باسانی
بخاتے نتوان زود در سلیمانی	بجز بکش و منی یا ہماست خوبی را
کہ در ولی بہتر خویش را بگنجانی	ہزار سلطنت دلیری بدان زسد
مباد خستہ سمندت کہ تیز میرانی	چہ کرد با کہ بر آئینختہ ہست ما
کہ گنجہا ست درین بی سری و سامانی	بہم نشینے زندان سر سے فرو آورد
بگویم و بکنم ز خستہ در سلمانی	بیاد باوہ رنگین کہ صد حکایت خوش
بگوی سیکدہ استادہ ام بد بانی	بناک پایی صنوجی کشان کہ نامست
کہ زیر خرقدہ ز نار داشت پنهانی	بسیج ز اہد ظاہر پرست ششتم
کہ تاخذ آتش نگہدار و از پریشانی	بیاد طرہ و بلند خویش خیری کن
و گر نہ حال بگویم با جھف ثانی	گیر چشم غایت ز حال حافظ باز
کہ خرم ست با و حال انسی و جانی	وزیر شاہ نشان خواجہ زمین زمان
کہ میدرخشدش از چہرہ نوریزدانی	قوام دولت دنیا محمد بن سلی
تراسد کہ کنی دعوی سلیمانی	نہی امید و خصلی کہ گاہ فکر صواب
کہ ہمت نہ برد نام عالم فانی	طر از دولت پستے تراست نہ زبید
ہمہ بسیط زمین روند بویرانی	اگر نہ گنج عطای تو دوستگیر شود
چو چہرہ علی در لباس انسانی	قوی کہ صورت جسم ترا ہیولا نیست
کہ در خاک فطرت نہ برتر از آنی	کہ ایم پایہ ز تعظیم نصب شاید کرد
سریر گلک تو باشد سلع رو خانی	درون خلوت کرد بیان عالم قدس

تبارک اللہ ازان کار ساز و دہانی

سوانح کرمست را چگونہ شرح دہم

گرم نشدی بزم بادشاہان بی نقل سخنان فوق امیرش دینیت نیافتی بلکہ ہائی ہوی شتاقان فی دلولہ
شوق افزہ بودی سرور و دمی پرستان بی غلغلہ فوق اور و فنی چنانچہ پیشل این شل گوید شہر

غزل سرائی حافظ بدایں سید کہ چرخ
چو شعر عذب و انش بن بر کنی کوئی

نوائے فخمہ را ہید را بہر و از یاد
ہزار رحمت حق بر روان حافظ باد

ولی محافظت مدرس قرآن و ملازمت شغل سلطان و تحشیه کشاف و مصباح و مطالع فی الفیاض و تحصیل خوانین و ب
تحمیس و دوا وین عرب از جمع ابیات و غزلیاتش مانع آمدی از تدوین اثبات بایش از غشتی مستو این
ادراق عنفی شده عنه ابن اقل انام محمد گنند ام در سر گاه مولانا و نیلایا و البشره و اقامه سلمه و الدین عبداللہ
اعلی اللہ تعالی در حیات فی اعلی علیین بکرات و مرات که بذاکره رفتی و دانشای محاوره هستی که این نعمه فرائد را همه
در یک عقد میاید کشید و این غرر در رادریک ملک میاید پیوست تا قلا و حمیه و جلال زبان شود و تمیز و تشایح و عوسا
و در آن گردو آن جناب الشرف این ترفیع بنا راستی و زنگار کردی نقیص الی عصر را عذر آوردی تا در تاریخ ششم
توسیع و سبعایه هجری و یعی حیات بموکلان قضا و در پیروخت و بعد از دهلریز تنگ این جهان بزمین بود
و بچ پاکش باسکان عالم علوی قریب و پس از مفارقت بدن بخواب پاکیزه رویان حور العین گشت نظم

بسال باوصاد و ذوال الحجة
فرید محمد شمس الدین محمد

زود راجرت میمون احمد
بخاک پاک اوچون برگرد ششم

بسوی جنت اعلیٰ روان شد
نگه کردم صفاد نور مرقد

سوابق حقوق صحبت لوازم عموم محبت و ترغیب عزیزان با جفا و تحریف و دستان صاحب فاک صغیر حال
از فروغ نور ایشان جمال گیر و بضاعت افضل بحسن تربیت ایشان کمال پذیرد باعث ترتیب این
کتاب تبیین این ابواب گشت امید بکرم و احسان الهی و فیض انجیر و الجود است که قائل من نقل و سامع
جامع را در خلال این احوال از انشای این اشغال نشاطی تازه و حسنی اندازد است گردانا و دهفتوات زلات
بفیهض کامل و لطف شامل در گذرانا و ادایه علی مایشاد قدیر بالا اجابت جبر و الله الموفق و المستعان
الحمد لله رب العالمین صلی الله علی محمد خاتم النبیین و عترته الطاهیرین تم

و هم میدان لایق الابوابی الاذیان میزان لایق الابادی بصائر البیان اما تفسیر سالیب شمع تراکب
نظم و نظم بسیار و میثاق است و تفاوت حالات مخور و تباین درجات هنر و در آن بحسب مناسبت اندیش و طباع
و رعایت موافقت رسوم و اوضاع تقبیح و تحسین و تحریر و تقریر و تفسیر و آفرین با اعتبار مقتضیات مقام و اعتبار
اهتمام ایشان از قریب و اعتناء همگام آید و کلام فصل و وصل و تعریف و تنکیر و تقدیم و تاخیر و ایهام و توضیح
و کنایت و تصریح و ایجاز و طبع در باب علم بر این مسئله معنی حکم علی حقیقه بر رعایت این قیقه مقتضی قبول الین المانع
ان یطال عیان القلم و سانه و میطربان القول میدان بل هی ان یلیغ المراد بالفاظ عیان لسان افراد شاعر ماهر
چنانکه اینج بر سر حقیقت این قضیه واقف گردد و در خاص عبارات و نصایب گیرد و حال احوال و طوالت پذیرد و یک یک بدین باب
مناسب قییده باشد و یک نشانی قائم مقام یوانی گردد و قطعه و مملکت قطعا یا بدو یک ربعی از ربع مسکون خارج نشاند و نظم

قافیه سخنان که علم بر کشند

گنج و عالم به علم و کشند

خاصه کلید که در گنج راست

زیر زبان مروغن سنج راست

مخلص این کلمات مختصر این مقدمات ذات شریف علی صفات مولانا اعظم المرحوم المبرر و فضل العلماء است و بخاری
الادب و معدن لطائف الروایه مخزن عارف السعاده شمس الملمه و الید المخرج الحافظ الشیرازی طیب
ترتبه و دفع فی عالم القدس رتبه که شعرا و دانش شک چشمه حیوان و نبات و بکارش غیرت حور و علانایات و لا ینزل
ناخ مخان سبحان و نشأت سحر لطیف آیه شری احسان حسان و کونهم الجمال و روض البیان آمن الفوا و طبیب
الرقاد مذاق عوام البلفظ متین شیرین کرده و دمان غنچه اس یعنی سبین نگین داشته هم صحاب ظاهر ابر رخ ابواب
آشنائی گشوده و هم ابواب باطن از و موارد و شغنائی افزوده و در هر واقعه مناسب حال گفته و برای هر کس معنی
غریب لطیف غنچه و حافی بسیار در نظر اندک خرج کرده و آنواع بالکلیه در روض انشاء درج نموده گاه صرفه شان
کوی محبت ابر سر جاده محاشقت نظر بازی و دهشته شیشه صبر ایشان ابر رنگینی ثباتی زده گوید و بیست

ایشوے اوراق اگر هر رسد مانی

که علم عشق در دفتر نباشد

و گاه در وی کسان صعبه ارادت اهلانست پیر معان و مجاورت بیت المحرم خرابات کیب کرده بیست

وہ دیکھ کر ان صحابہ کے ایمان ابرام طیبہ اشباح ظاہر ہو جائیں کہ علی التوکل علی اللہ تعالیٰ شہید ہوا اور ان کے دل پر شہادت ہو گئی

برادران و احسان و احسان	برادران و احسان و احسان
-------------------------	-------------------------

که منتهی غرور عبارت از خوش تیر کام مبارزه منتقامت ازین چنین نهاد و بیهوشان این بود و اندر چوگانان خصما
و باغی که می نهند و دشمنانی ازین فتنه و دایه ای چندی امانی در بود و قصدی نیست سادت از این دعوت جلالت
محمد رسول الله و الذین هم مدینه اعلی کفار و گوش فتنه ای طراف عالم و باغی کفایت از این ساینه نشان انسان
تجربیان الشریع و تیمم الغا و ان از میبشت پائل از غم کلال و همت باز و دشمنان به کالین و انضال از کمال و میال
از مایه قنایه از ایشان به غرور و اتمان روی قیل و قال کشید که لایا تو و شبیه تو کان چنین به نفس ظلمت و بیست

استغرق در دو نوشتن با و جان نشان

خصوصاً الامام المشرق والخارج جامع اصناف المعارف والتحقيق قائل كل ما نكلم الله به
الناطق بهد الله القالب على بن ابي طالب عليه الصلوة والسلام والتمجيد والاكرام

شششنبه که هرگاه در روز فطر است بود
کری که اطاعت و تدبیر لم یزل
امیر ملک و لایست که شده بیدار حال
غرض جو و شریفش خلق است انسان
حدیث منقبتش گشته زیور قرآن
برای رحمت او همه نطق زبان

بر نقادان شسته بلاغت و جهر بیان و زربار فضل و بابت نامداران خطه سخن شهسواران و کاف و قطن سالکان
ساکت نظم و شرو و سالکان مالک قافیه شعر پوشیده نیست که گوهر سخن در اصل خویش بسیار قیمتی و صفا
و کلام شکو و نفیس و رفیع و عظیم و گران بهاست و در مکان امکان هیچ معای از ان گرانمایه تر نتواند مزید
و در بازار دوا و هیچ بضاعت از ان بزرگتر نتواند و چه صیرفی خرد در نقد میسنیز تر از ان بزرگتر و دل
در یاد و نقشند فکر تر از ان بزرگتر و در پرده خیال رخ نموده و در آن بهجت دارین در شاهواران اندازند
الاخر و منند کامل نقد و اعتبار این نقد تمام عیار را نشناسد و بجز صیرفی عاقل و فی الحقیقه نیست

اگر بیس گویہی وراے سخن | آن سرود آمدے بجای سخن

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد بیحد و شمای بیحد و سپاس بیقیاس خداوندی که جمیع دیوان جان فغان و راق بر پروانه سلطان ارادت
اوست بی مانند می که رفیع بنیان یوان سنج نموات طینا قاتشاه عرفان حکمت بی علت آنجکمی که طوطی شکسته
ناطقه انسانی اود مجازات آینه تامل عرائس معانی بادامی لکشی آن برین انبیا نیکوکار و علیهم که بیل
دستان سرخ شرفی بان اوقش تنگ بان بقوت اودان تقسیم در نرم و غنیم بان برین الشجر حکایت اورد و

آن بند پروری که زبان در دهان نهاد
جان از لطف غلب غذائی لطیف داد
در بحر سینه در محاسنی پرورید

در کلام در صدف هر زبان نهاد
دل ره فرجی ز سخن در میان نهاد
در کان طبع لعل سخن سبکباز نهاد

فی الخوت جواهر منظوم صلوات بی نهایت و زواهر مشهور تحیات بی منتها و غایات شایع و رفیع و صند شمع زبان اود
که ندای جان فرای آن فصیح العزیز مسلح بجایع عالمیان آو میان سانیه از ششم شیم روح پرورد و گفت خدیو من مجوسی
مشام جان نده و لان هر دو جهان اسعوط و روح گردانید و گوش هوش لمار بد و خواند جان اود و فرزند مبره
اودیت و تجار و اصناف کرم گرام و دوزخ ساز ساخت و صدق فحاشی و نایطین عن انوی ران اود و الا و نخی یوحی
آفاق و نفس انداخت اعنی خام تر رسالت و باطل منظم براءت و بلاغت و صادق برهان ص القرآن فی الذکر
صاحب دیوان ما علناه شعر صبر دیده انبیا نیت القصیده صنفیا محمود صنفی فضل لعل و کمال التبیانیت

محمد کازل تا ابد هر چه هست

آباد ایشان نام انقش است

عبدالله بن محمد بن الفضل بن الحسن بن علي بن ابي طالب

وكان من عظماء

العلماء المشهورين في عصره

اطلاعی - اس مطبع میں ہر علم و فن کی کتب کا ذخیرہ سلسلہ وار فروخت کے لیے موجود ہے جس کی فہرست مطول ہر ایک شائق کو چھاپہ خانہ سے مل سکتی ہے جس کے معائنہ و ملاحظہ سے مشتاقان اصلی حالات کتب کے معلوم فرما سکتے ہیں قیمت بھی ارزان ہے اس کتاب کے ٹیبل پچ کے تین معجزہ سادہ ہیں جن میں بعض کتب دیوان و کلیات فارسی وغیرہ درج کر رہے ہیں تاکہ جس فن کی یہ کتاب ہے اس فن کی اور بھی کتب موجودہ کارخانہ سے قدر دانوں کو آگاہی کا ذریعہ حاصل ہو۔

غنی کثیری۔

کتب داوین و کلیات فارسی

دیوان صاحب - از سخنرنازک فکرنشی متنا
شری و استویہ رئیس کٹرہ۔
دیوان موزون، - از خوشنکری عالی جناب
راہہ رام نرائن شری و استویہ کٹرہ۔
دیوان ناصر علی شاعر نامور کا کلام۔
جو حصہ معظّم - یعنی دیوان مرزا گل محمد کرانی
اہل زبان اور اسکے ساتھ شمس جو اہر سنگم کا کلام ہے
جو تلامذہ مرزا صاحب سے تھے۔

دیوان صاحب - کامل از مرزا محمد علی صاحب تبریز
الضیاء - انتخاب دیوان
دیوان حضرت غوث الاعظم - پیر دستگیر شیخ
نحی الدین عبدالقادر گیلانی قدس سرہ۔
دیوان خواجہ معین الدین چشتی - یہ دیوان نایاب
محض عنایت ایزدی سے اس مطبع کو ملائے گا طبع ہوا
دیوان حضرت خواجہ قطب الدین بختیار کاکی
کلام پرتائیر۔

دیوان کشفی از جلوہ خیال لب لب مولوی شاہ
سلامت اللہ۔

دیوان حضرت احمد جام - زندہ پیل سرخیل
عارفان
دیوان شمس تبریز - شہد کلام از روشنی
طبع دلی مادر زاد محمد بن ملک داد معرّف بہ
شمس تبریز۔

دیوان ہلالی - کلام اہل زبان۔
خیال بخودی - دیوان منشی سیتل سنگھ
بنارس سیچو و خلص۔

دیوان مخفی - استاد اہل زبان کا کلام ہے از جلوہ
طبع مخفی رشتی اور جو ناواقف کلام زیبائے لسان کہتے ہیں
وہ نادرست ہے نہ مکررون سے ظاہر ہو۔

دیوان قاسم - کلام سرکردہ شعراے نامی
زمانہ ملا قاسم دیوانہ۔
دیوان نویدی - فارسی غزلیات مفید و آردی

سب دیوان۔

دیوان غنی - درسی دیوان مصنفہ ملا محمد طاہر

بیا بی چمن پرانی که فغان گنجین مانی گل و نیل

دین هنگام بهار چن لقمه از بهار تازه مضامین معنی گلده شده ریاضین موعظ

که هر خورش در می از میخانه عرفان کشاده و صلائی در گشا و تا و طهارت داده

در مطبوعه مطبعه فقهی و کتب طبعیات و کتب تاریخی و کتب خوشنویسی

